

INSTITUT ZA IZUČAVANJE RELIGIJE

**KOMENTARI PRVE I DRUGE
POSLANICE SOLUNJANIMA**

Naziv djela:
Komentari Prve i Druge poslanice Solunjanima

Priredivač:
Pavle Simović

Izdavač:
Institut za izučavanje religije
www.religija.me

Dizajn korica i priprema za štampu:
Pavle Simović

Štampa:
„Donat Graf“ Beograd

Prvo izdanje, 2025. godine

Sadržaj

PRVA POSLANICA SOLUNJANIMA	5
1. Uvodni pozdravi hrišćanima u Solunu	5
2. Pavlova retrospektiva rada za Solunjane	11
3. Zadovoljstvo u vjernosti suhrišćana	22
4. Hrišćanski život i drugi Hristov dolazak	31
5. Pripremljeni za Hristov dolazak	44
DRUGA POSLANICA SOLUNJANIMA	60
1. Proslavljanje vjernika i uništenje zlih	60
2. Čovjek bezakonja	69
3. Postupanje sa neurednima	90

Komentari Prve i Druge poslanice Solunjanima

PRVA POSLANICA SOLUNJANIMA

1. Uvodni pozdravi hrišćanima u Solunu

Pavle i Silvan i Timotej pozvanim Solunjanima, u Bogu Ocu i Gospodu Isusu Hristu: Blagodat vam i mir od Boga, našeg Oca, i Gospoda Isusa Hrista. (1. Solunjanima 1:1)

Kao što je bilo uobičajeno u prvom vijeku, Pavle se identifikuje na početku svog pisma. Svojevremeno je Pavle pokušao da uništi hrišćanstvo, ali ga je Gospod preobratio na putu za Damask i zadužio ga da bude apostol neznabožaca (Djela 9:1-19; Galatima 1:11-23). Njegova vjernost tom nalogu odvela ga je u Solun, gdje je propovijedao jevanđelje i gdje je veliki broj ljudi povjerovao. Silvan – takođe poznat kao Silas – i Timotej su bili sa Pavlom kada je propovijedao u Solunu (Djela 17:4, 10, 14) i bili su sa njim dok je pisao Prvu Solunjanima. Silas, Pavlov misionarski pratilac, bio je zatvoren sa Pavlom u Filipi (Djela 16:19-40). Timotej, takođe Pavlov misionarski pratilac, bio je iz Listre. Majka mu je bila Jevrejka, ali otac mu je bio neznabožac. Pridružio se Pavlu u misijama nakon što ga je Pavle obrezao (Djela 16:1-3).

Pavle upućuje svoje pismo skupštini Solunjana, vjernicima koji su se vjerom spojili s Bogom Ocem i Gospodom Isusom Hristom. Izraz „Gospod“ ukazuje na Isusov položaj naimenovan od Boga Oca. Ime „Isus“ potiče od grčke verzije hebrejskog imena Ješua, što znači „Gospod je spasenje“. Naziv „Hrist“ prevodi starosavezni izraz „Mesija“, što znači „Pomazanik“.

Pavle pozdravlja Solunjane kombinacijom grčkih i hebrejskih pozdrava. „Blagodat“ prenosi osjećaj Božje naklonosti, a „mir“ prenosi osjećaj blagostanja – hebrejski „šalom“, u smislu zdravlja i cjelovitosti u svemu prema božanskoj namjeri.

Uvijek zahvaljujemo Bogu za sve vas kad vas spominjemo u

svojim molitvama, jer neprestano imamo na umu vaša djela vjere, trud ljubavi, i istrajnost nade u našeg Gospoda Isusa Hrista, pred našim Bogom i Ocem, znajući, braćo voljena, da vas je Bog izabrao, jer vam dobra vijest koju propovijedamo nije došla samo u riječima nego i u sili i u Duhu svetom i s dubokim uvjerenjem. A i sami znate kakvi smo radi vas bili među vama. (stihovi 2-5)

Pavle uvjerava svoje čitaoce da se on, Silvan i Timotej mole i zahvaljuju Bogu za njih. Molili su se za sve solunske hrišćane sa zahvalnošću jer su ih stalno spominjali u svojim molitvama. Bili su izvor radosti za Pavla i njegove članove tima. U 1. Solunjanima 2:19-20 on pita: „Jer šta je naša nada ili radost ili vijenac kojim ćemo se ponositi pred našim Gospodom Isusom Hristom u vrijeme njegovog dolaska?“ On na svoje pitanje odgovara citirajući solunske vjernike: „Zar niste to vi? Vi ste zaista naša slava i radost.“ Apostol Jovan je takođe bio ispunjen radošću kada je čuo da vjernici, koje je nazvao „njegova deca“, „hode u istini“ (3. Jovanova 1:4).

Pavlova novosavezna pisma otkrivaju da se molio za vjernike dosledno, sa zahvaljivanjem. On je posebno zamolio Boga da ih osnaži da znaju i vrše Njegovu volju. Pavle je zahvalio Bogu za Korinćane jer su primili Božju milost (1. Korinćanima 1:4). Neprestano je zahvaljivao za Efežane zbog njihove vjere i ljubavi prema svim njihovim suhrišćanima (Efescima 1:15-16) Zahvalio je za Filipljane zbog njihovog stalnog partnerstva u jevanđelju (Filipljanima 1:3-5). I zahvalio je za Kološane zbog njihove vjere i ljubavi prema svim njihovim suvjernicima (Kološanima 1:3-4).

Isus nas je naučio da se obraćamo Bogu sa „Oče“ (Luka 11:2). Ime „Otac“ odražava Božju ljubav i brigu i podstiče nas da mu vjerujemo. Pavle se podsjeća tri kvaliteta koja su njegovi čitaoci pokazali. To su bili vjera, ljubav i nada, i navedeni su u 1. Korinćanima 13:13 kao trajni i vrijedni pohvale. Hrišćani u Solunu su pokazali vjeru koja je djelovala. To je rezultiralo pokajanjem (vidi 1. Solunjanima 1:9). Njihova ljubav prema Isusu navela ih je da se trude za njega. Njihova nada u Hristov povratak proizvela je postojanu izdržljivost

u progonima.

U Novom savezu, izraz „braća“ je uobičajena oznaka za vjernike. Kada je Isus poučavao gomilu, jedan čovjek mu je rekao da njegova majka i braća žele razgovarati s njim. Pitao je: „Ko je moja majka, a ko braća?“ (Matej 12:48) Zatim je pokazao prema svojim učenicima i rekao: „Evo moje majke i moje braće! Jer ko vrši volju Oca moga koji je na nebesima, moj je brat i sestra i majka“ (Matej 12:49-50).

Kada je dobra vijest o spasenju prvi put stigla do Solunjana, primili su je kao Božju poruku za njih, a ne samo kao ljudsku filozofiju. Sveti Duh je snažno utisnuo jevanđelje u njihova srca, a sveto ponašanje glasnika ojačalo je uvjerenje da je jevanđelje istinito.

Pavle je isto tako svjedočio Korinćanima da je njegovo ponašanje, kao i ponašanje njegovih saradnika, bilo besprekorno i da je prošao ispit u Božjim očima. Njihovo propovijedanje donijelo je nepatvorenu Božju Riječ (2. Korinćanima 4:1-2). Ovaj obrazac primanja Božje blagodati i odražavanja njene preobražavajuće sile je u skladu sa onim što sveti Duh čini u srcu svakoga ko vjeruje u Hrista: osuđuje grijeh, ukazuje na pravednost i sud, i proslavlja Gospoda u životima onih koji vjeruju (Jovan 16:8-11, 14; 2. Korinćanima 3:18). Bog svojim Duhom koristi nadahnutu Riječ da od vjernika učini ilustrovanu Riječ (Galatima 5:16, 22-23; Efescima 5:18-21; Filipljanima 2:12-13; 1. Solunjanima 5:19-23).

I vi ste se ugledali na nas i na Gospoda, jer ste uprkos mnogim nevoljama prihvatili riječ s radošću Duha svetoga, tako da ste postali uzor svim vjernicima u Makedoniji i u Ahaji. (stihovi 6-7)

Nakon što su primili jevanđelje, solunski vjernici su oblikovali svoje živote po životima Pavla i njegovih kolega misionara. Oni su takođe oblikovali svoje živote prema životu Gospodnjem. Kao što su Pavle, njegovi saputnici i Gospod iz prve ruke znali šta je patnja, tako su vjernici u Solunu iz prve ruke iskusili šta znači stradati od ruku nevjernika.

Kada je Isus pozvao svoje učenike da ga slijede, nije krio od njih

činjenicu da će trpjeti iskušenja i progone (Jovan 15:18; 16:33). Ipak, Duhom svetim prenesena im je natprirodna radost.

Nakon što je kamenovan u Listri i tamo ostavljen da umre, Pavle se oporavio i kasnije se vratio u grad, gde je ojačao vjernike i rekao im da „kroz mnoge nevolje moramo ući u kraljevstvo Božje“ (Djela 14:22). Solunski vjernici su bili progonjeni, ali su zadržali odlučnu nadu u bolje vrijeme kada se Isus vrati.

Hrišćani u Solunu živjeli su tako uzorno da su postavili standard za vjernike u drugim djelovima Makedonije. To je bilo uprkos njihovom progonu i izazovima sa kojima su se suočavali. Njihovi transformisani životi takođe su postavili standard za vjernike u Ahaji, susjednoj provinciji na jugu. Ovo odražava temu uobičajenu u Pavlovim uputstvima, kao što je prikazano u njegovim pismima.

Promijenjen život je norma za sve koji vjeruju u Isusa kao svog Spasitelja, kao i sposobnost da pronađu radost, čak i usred nevolje.

Hrišćanski život uključuje ne samo preobraženi misaoni život već i preobraženi govor (Kološanima 3:8; 4:6).

I ne samo da je Gospodnja riječ od vas odjeknula u Makedoniji i Ahaji nego se i vaša vjera u Boga posvuda proširila, tako da mi ne treba ništa da govorimo. (8. stih)

Solunski hrišćani su postali misionari dijeleći s drugima dobre vijesti koje su primili. Vjerovatno su dobre vijesti podijelili s mornarima u luci i putnicima na glavnoj kopnenoj ruti koja je prolazila uz njihov grad. Dok su putovali širom Makedonije, Ahaje i dalje, širili su jevanđelje tako efikasno da je njihova reputacija efektivnih vjernika bila nadaleko poznata, tako da Pavle nije morao nikoga da obavijesti o tome šta se dogodilo u Solunu.

Kao što je prikazano u prethodnim stihovima, ovo se odnosi na obrazac na koji nas je Hrist pozvao. Njegove poslednje instrukcije prije nego što je uzašao na nebo bile su da stvaramo učenike širom svijeta (Matej 28:18-20). Čak i na ličnom nivou, od vjernika se očekuje da žive na takav način da drugi vide Božji uticaj u nama (Matej 5:16). Solunski hrišćani su ozbiljno shvatali ove ideje i njihovi napori

su bili nagrađeni velikim uspjehom.

Jer oni sami pričaju o tome kako smo došli kod vas i kako ste se od svojih idola obratili Bogu, da biste služili živom i istinitom Bogu i da biste čekali da s nebesa dođe njegov Sin, Isus, koga je podigao iz mrtvih i koji nas izbavlja od gnjeva koji dolazi. (stihovi 9-10)

Pavle je od mnogih ljudi čuo dobre vijesti o solunskim hrišćanima. Kao rezultat njihovog rada, brojni mornari i putnici su vjerovali u Hrista i potom širili jevanđelje na bliža i dalja odredišta. Čineći to mora da su govorili o vjeri Solunjana.

Nakon svog obraćenja Hristu, ovi Solunjani su napustili svoje paganske puteve. Više nisu obožavali idole. Sada su obožavali i služili jedinog Boga. Praksa idolopoklonstva je u oštroj suprotnosti sa obožavanjem živog i pravog Boga, ali je bila rasprostranjena u prvom vijeku. Apostol Jovan je dao jasno upozorenje hrišćanima: „Dječice, čuvajte se idola“ (1. Jovanova 5:21).

Pavle izvještava da solunski hrišćani ne samo da su radili da služe živom i istinitom Bogu, već i da „čekaju njegovog Sina s neba“.

Četrdeset dana nakon uskrsnuća iz mrtvih Isus je uzašao na nebo, gdje sjedi s desne strane Oca (Marko 16:19; Djela 1:9-11; Rimljanima 8:34; Efescima 1:20). Solunjani su bili svjesni da je obećao da će se vratiti i željno su iščekivali taj dan.

Prije nego što je umro na krstu, uskrsnuo i vratio se na nebo, Isus je pozvao svoje učenike da se ne uznemiravaju. On je opisao nebo kao kuću svog Oca sa mnogo stanova i uvjerio ih da ide tamo da im pripremi mjesto. Zatim je dodao blistavu perspektivu njegovog povratka: „I ako odem i pripremim vam mjesto, opet ću doći i uzeću vas k sebi, da i vi budete gdje sam ja“ (Jovan 14:3).

Taj isti Isus nas spašava od Božjeg gnjeva koji će pasti na sve koji odbace Njegovog Sina i ostanu u idolatriji i satanizmu (Jovan 3:36). U osnovi, učenje Svetog pisma je da Božji gnjev obuhvata vrijeme pred drugi Hristov dolazak, posebno poznato iz Otkrivenja kao „sedam poslednjih zala“ (Otkrivenje 15:1; 16; ref. 14:8-11; 18), vrijeme samog drugog dolaska kada će zli biti pobijeni (Otkrivenje

19:11-21), te napokon vrijeme konačnog izvršnog Božjeg suda opisanog u Otkrivenju 20:10-15.

Kasnije u istom pismu, Pavle će objasniti način na koji će se I-susov povratak odigrati.

2. Pavlova retrospektiva rada za Solunjane

I sami znate, braćo, da naš dolazak k vama nije bio uzaludan. (1. Solunjanima 2:1)

Pavle razmišlja o svom misionarskom poduhvatu u Solunu. Nije bilo neproduktivno. Kao što 1. Solunjanima 1:9 izvještava, Pavlovi čitaoci su postali njegova braća. Oni su se okrenuli od idolopoklonstva i postali sluge Božje, i očekivali su Isusov povratak s neba. Kada se šalje Božja Riječ, ona uvijek ostvaruje svrhu koju je Bog imao slanjem. Ta poruka može pasti na neka srca koja su poput kamenite zemlje pa ih sunce sprži; ili može pasti na ona srca koja su poput staze na kojoj ptice pozobaju sjeme; ili može pasti na srca koja su poput trnovite zemlje koja guši sjeme (Marko 4:1-9).

Međutim, Božja Riječ će sigurno pasti – na kraju – na dobro tlo i donijeti obilnu žetvu. Isaija 55:10-11 prenosi sličnu poruku o Božjoj Riječi: „Kao što kiša i snijeg padaju s neba i ne vraćaju se dok ne natope zemlju i učine da bude rodna, da se zeleni i da daje sjeme sijaču i hljeb onome ko ga jede, tako će se ispuniti i riječ koja izlazi iz mojih usta. Neće se vratiti k meni prazna, nego će učiniti ono što želim i izvršiće ono zbog čega sam je poslao.“

Naprotiv, nakon što smo u Filipi, kao što znate, najprije trpjeli i bili vrijeđani, odvažili smo se u našem Bogu da vam propovijedamo, uz tešku borbu, Božju dobru vijest. (2. stih)

Pavle je patio u Filipi radi jevanđelja. On i Silas su bili pretučeni i zatvoreni u Filipi (Djela 16:19-24), ali nisu napustili svoje misionarske poduhvate. Umjesto toga, Bog im je dao hrabrost da propovijedaju jevanđelje u Solunu uprkos žestokom protivljenju.

Kasnije u svojoj misionarskoj karijeri, Pavle se sastao sa starješinama skupštine u Efesu. Bio je na putu za Jerusolim, gdje mu je život bio ugrožen, ali je bio odlučan da nastavi u Jerusolim. Duh sveti mu je posvjedočio u svakom gradu da ga „čekaju okovi i nevolje“

(Djela 20:23). Rekao je starješinama: „Ali ništa me od toga ne dotiče, niti i najmanje marim za svoju dušu, samo želim da dovršim svoju trku i službu koju sam primio od Gospoda Isusa – da posvjedočim dobru vijest i blagodat Božju.“ (Djela 20:24). Takva hrabrost ostala je dio Pavlovog karaktera sve dok nije stigao do kraja života. Iz zatvora, gde je bila neizbježna njegova smrt, izjavio je: „...došlo je vrijeme mog odlaska. Borio sam se u dobroj borbi, završio sam trku, sačuvao sam vjeru“ (2. Timoteju 4:6-7).

Jer naše podsticanje ne proizlazi iz zablude, niti iz nečistih pobuda, niti iz želje da nekoga prevarimo, nego govorimo kao ljudi koje je Bog prosudio dostojnima da im povjeri dobru vijest – ne činimo to kao da ugađamo ljudima, nego Bogu, koji ispituje naša srca. (stihovi 3-4)

Izgleda da su Pavlovi neprijatelji nastupali sa optužbama da propovijeda lažnu poruku. Tvrdili su da je imao nečiste motive i da je koristio prevaru da zadobije povjerenje Solunjana. Ali ovdje Pavle poriče te optužbe.

Isto tako, u 2. Korinćanima 4:1-7, Pavle brani svoju službu od lažnih optužbi. On uvjerava svoje čitaoce da su se on i njegovi saradnici „odrekli podmuklih prevara kojih se treba stidjeti“ i odbili da se služe lukavstvom kako bi izvrnuli Božju riječ. Pavle je prepoznao da su on i njegovi kolege misionari samo glinene posude u kojima se nalazi blago jevanđelja. Bog je trebao imati svu slavu.

Pavle ukazuje da mu je Bog povjerio da bude upravitelj jevanđelja, što znači da je Bog povjerio jevanđelje Pavlovoj brizi. „Prosudeni dostojnima“ znači biti ovjereni testiranjem. Pavlova mnoga iskušenja kao objavitelja jevanđelja pokazala su njegovu iskrenost kao čuvara jevanđelja. Kao neko kome je Bog povjerio da širi jevanđelje, Pavle nije govorio da bi ugodio ljudima, već da bi poštovao Boga. Bio je svjestan da Bog ispituje motive osobe.

U Galatima 1:10-12 Pavle piše: „Zaista, da li ja sada pokušavam da pridobijem ljude ili Boga? Ili nastojim da ugodim ljudima? Kad bih još uvijek ugađao ljudima, ne bih bio Hristov sluga. Jer vam

napominjem, braćo, da dobra vijest koju sam objavio nije od čovjeka, jer je nisam primio od čovjeka niti me je neko učio o njoj, već kroz otkrivenje Isusa Hrista.“

Jer, kao što znate, nikada se nismo poslužili laskavim riječima, niti smo išta činili iz prikrivenog lakomstva – Bog je svjedok! (5. stih)

Kada je Pavle propovijedao Solunjanima, lažni proroci su davali oprečne poruke. Za razliku od tih lažnih proroka, Pavle nije pokušao da pridobije Solunjane laskajući im. Niti je pokušao napuniti džepove. Pavle je znao da je njegovo ponašanje čisto, i pozvao je Boga kao svog svjedoka ove istine.

Isus je takođe upozorio na one koji su poučavali lažnu duhovnost, iz sebičnih razloga. Rekao je: „Čuvajte se lažnih proroka, koji vam dolaze u ovčjem ruhu, a iznutra su vući grabljiviji“ (Matej 7:15). Apostol Jovan je oglasio sličnu uzburu u 1. Jovanovoj 4:1: „Ljubazni! Ne vjerujte svakom duhu, nego provjeravajte duhove jesu li od Boga; jer mnogi lažni proroci iziđoše na svijet.“

Pavle je takođe podsticao hrišćane u Rimu da se čuvaju sebičnih, pohlepni varalica. Napisao je: „Molim vas, braćo, budite na oprezu zbog onih koji stvaraju podjele i navode druge da se spotiču u vjeri, nasuprot učenju kome ste poučeni, i klonite ih se.“ (Rimljanima 16:17)

Pavlova služba u Solunu bila je u potpunoj suprotnosti sa postupcima i motivima tih lažnih učitelja.

I nismo tražili slavu od ljudi – ni od vas, ni od drugih – iako smo kao Hristovi apostoli mogli da vam budemo na teretu. (6. stih)

Pavle i njegovi misionari nisu pokušavali da steknu ime među Solunjanima i drugima. Niti su tražili novac od svoje publike. Nisu koristili svoje apostolske akreditive kao sredstvo da dobiju bilo šta od onih kojima su propovijedali jevanđelje. Njihov cilj je bio da služe i da daju sebe u ime drugih. Oni su bili sluge Isusa radi (2. Korinćanima 4:5). Međutim, kao apostoli, bili su vrijedni finansijske podrške. Nasuprot tome, govornici i filozofi su prohodili Rimsko carstvo, zabavljajući publiku i prikupljajući novac od njih. Takođe, nadali su se da će postati poznati.

Pavle i njegovi saradnici služili su u maniru Isusa, najvećeg propovjednika od svih. Naučio je svoje sledbenike da se odreknu prestiža i da ponizno služe. On je objasnio: „Jer ni Sin čovječji nije došao da mu služe, nego da služi i da svoju dušu da kao otkupninu za mnoge.“ (Marko 10:45)

Naprotiv, bili smo blagi prema vama, kao majka koja hrani i neguje svoju djecu. (7. stih)

Pavle upoređuje brigu koju su on i njegovi misionari pružali mladim vjernicima u Solunu sa brigom koju dojilja pruža svojim bebama. Hranili su novorođene hrišćane zdravom duhovnom hranom kako bi se dobro razvijali. Pavle ovim pokazuje koliko se blisko poistovjećuje sa solunskim vjernicima i koliko ličnu odgovornost je preuzeo za njihovo duhovno zdravlje.

Pavlova ljubav prema novorođenim hrišćanima u Solunu podsjeća nas na nježnu brigu koju je Mojsijeva majka pružila u Egiptu. Vjerom su ga ona i njen muž skrivali tri mjeseca od faraona, koji je presudio da sva jevrejska muška djeca budu bačena u Nil (Izlazak 1:22; Jevrejima 11:23). Konačno, kada više nije mogla skrivati Mojsija, stavila ga je u vodootpornu korpu, smjestila ga među riječnu trsku na strateškoj lokaciji gdje se faraonova kćer kupala i postavila Mojsijevu odraslu sestru na obalu rijeke da pazi na bebu Mojsija. Kada je faraonova kćer ugledala malog Mojsija, poslala je svoju sluškinju da ga spasi. Mojsijeva sestra je predložila da se uzme dojilja od Jevrejki da se brine o Mojsiju. Kada se princeza složila, Mojsijeva sestra je predstavila Mojsijevu majku kao buduću dojilju, a princeza je unajmila Mojsijevu majku da se brine o njemu (Izlazak 2:1-10). Tako je Mojsijeva majka nastavila da se brine o njemu s ljubavlju.

Niko ne može izmjeriti ljubav vjerne majke prema svojoj djeci, niti iko može izmjeriti Pavlovu ljubav prema njegovoj duhovnoj djeci u Solunu.

Tako smo, puni ljubavi prema vama, bili spremni da vam damo ne samo Božju dobru vijest nego i svoje duše, jer smo vas zavoljeli. (8. stih)

Pavle i njegovi saputnici željno su im podijelili Božju dobru vijest. Budući da su hrišćani postali dragocjeni Pavlu i njegovom timu, misionari su im bili spremni dati sve što su imali, uključujući i sebe.

Takva ljubav prema Solunjanima odražava Božju ljubav prema izgubljenima. Jovan 3:16 kaže da je Bog toliko zavolio svijet da je dao svog jedinorođenog Sina. Apostol Jovan se divio Božjoj samopožrtvovanoj ljubavi. On piše: „Vidite kakvu nam je ljubav dao Otac, da se nazovemo djecom Božjom...“ (1. Jovanova 3:1)

Božja ljubav, otkrivena u Isusovoj smrti, je zadivljujuća jer je izlivena na sve koji su prekršili Božje zakone. Rimljanima 5:8 nam kaže: „A Bog nam je pokazao svoju ljubav tako što je Hristos, dok smo još bili grešnici, umro za nas.“ Ta ljubav motivisala je Pavla i njegove saradnike da dijele jevanđelje s drugima. On je svjedočio u 2. Korinćanima 5:14: „Jer Hristova ljubav nas pokreće...“ i u 20. stihu je izjavio: „Mi smo, dakle, ambasadori za Hrista, i to je kao da Bog preko nas moli ljude. Usrdno vas molimo umjesto Hrista: Pomirite se s Bogom.“

Jer sjećate se, braćo, našeg truda i napora. Dok smo vam propovijedali Božju dobru vijest, radili smo noću i danju, da nikome od vas ne budemo na teretu. (9. stih)

Pavle poziva svoje čitaoce da se prisjete koliko je naporno radio da im se ne bi nametnuo. Radio je duge sate, do iznemoglosti, i podnosio teškoće kako bi propovijedao i poučavao jevanđelje. Možda je njegov posao uključivao pravljenje šatora, što je, čini se, zanat kojim se bavio. Djela 18:1-3 govore da je on ostao s Akilom i Priskilom u Korintu jer su i oni pravili šatore.

Pavlov požrtvovani rad da obogati živote Solunjana odražava požrtvovanu službu Gospoda Isusa u naše ime. Isus je vodio dobrovoljni jednostavan život. Nije posjedovao nikakvu imovinu, a nije imao ni gdje da zakloni glavu (Matej 8:20). Kada je umro na krstu, dao je svoju krv u naše ime. Druga Korinćanima 8:9 potvrđuje: „Jer poznajete blagodat našeg Gospoda Isusa Hrista: premda je bio bogat, radi vas je postao siromašan, da se vi obogatite njegovim siromaštvom.“

Svjedoci ste i vi i Bog kako smo se vjerno i pravedno i besprekorno ponašali prema vama koji vjerujete. (10. stih)

Vjernici u Solunu mogli su posvjedočiti da su Pavle i njegovi saradnici bili besprekorni u svojoj sredini. Bili su odani Bogu, živjeli u skladu sa standardima koje je Bog postavio za ponašanje, i niko ih s pravom nije mogao optužiti za nepravde. Ponašali su se divno, puštajući da njihova svjetlost sija tako da su Solunjani mogli vidjeti njihova dobra djela i slaviti Boga (vidi Matej 5:16).

Kada su skupštini u Jerusalmu bili potrebni ljudi koji će upravljati programom dobrobiti bez pristrasnosti, izabrali su „sedam ljudi na dobrom glasu, koji su puni Duha svetoga i mudrosti“ (Djela 6:3). Oduvijek je bilo bitno u istoriji hrišćanske zajednice imati vođe poput onih sedam i Pavla i njegovih misionara. U svom prvom pismu Timoteju, Pavle je savjetovao Timoteju da nadglednik mora biti bez prigovora (1. Timoteju 3:2). Iako se to posebno odnosi na one koji su pozvani na vođstvo, čitavo tijelo hrišćana je pozvano da bude bez prekora (Filipljanima 2:14-15). Božji standardi su visoki za Njegov narod, a Pavle i njegovi saradnici su ih ispunili.

A dobro znate i kako smo, kao otac svoju djecu, svakoga od vas podsticali i tješili i zaklinjali da živite životom dostojnim Boga koji vas poziva u svoje kraljevstvo i slavu. (stihovi 11-12)

Pavle upoređuje svoj odnos sa solunskim hrišćanima sa odnosom oca i njegove djece. Pošto je Pavle pridobio Solunjane za Hrista, on je postao njihov duhovni otac i oni su postali njegova duhovna djeca. Pavle i Timotej, jedan od Pavlovih misionarskih pratilaca, takođe su imali takav odnos. Očigledno je Pavle odveo Timoteja do Hrista u Listri. U 1. Timoteju 1:2 on govori o Timoteju kao o „mojem pravom djetetu u vjeri“.

Apostol Jovan je imao sličan odnos sa vjernicima. U svojim pismima on vjernike naziva „dječicom“ (1. Jovanova 2:1, 12, 28; 3:7, 18; 5:21), „djecom“ (1. Jovanova 2:13, 18) i „mojom djecom“ (3. Jovanova 1:1). Kao što otac pun ljubavi pokušava da zaštiti svoju djecu od zla, tako je i apostol Jovan nastojao da zaštiti svoju „djecu“

od duhovne štete. Često ih je upozoravao da prepoznaju i izbjegavaju lažne učitelje i njihova štetna učenja. Vidi, na primjer, 1. Jovanova 2:18-19, 21-22; 3:7-10; 4:1-6; i 2. Jovanova 1:7-10.

Baš kao što otac poučava i ohrabruje svoju djecu, tako je Pavle podsticao i ohrabrivao solunske hrišćane da žive na način koji će poštovati Boga, koji ih je pozvao da učestvuju u Njegovom kraljevstvu i slavi.

Sa svojim jevrejskim porijeklom, Pavle bi se prisjetio uputa koju je Bog dao izraelskim očevima prije nego što je nacija ušla u Obećanu zemlju. Naložio im je odgovornost da poučavaju Njegove upute, odredbe i pravila: „Usađuj ih sinovima svojim i govori o njima kad sjediš u svojoj kući i kad ideš putem, kad ležeš i kad ustaješ.“ (Ponovljeni zakon 6:7) Pavle je ozbiljno shvatio svoj status duhovnog oca i vjerno je izvršio svoju odgovornost.

Izreke 4 opisuju uputstva mudrog oca svom sinu i sinovljevu odgovornost da poslušati uputstva. Poglavlje počinje opomenom: „Slušajte, sinovi, pouke očeve i pazite, da biste stekli razboritost.“ (Izreke 4:1) Poput mudrog oca, Pavle je poučavao svoju duhovnu djecu u Solunu.

Zato mi neprestano i zahvaljujemo Bogu, jer kad ste primili Božju riječ, koju ste čuli od nas, niste je prihvatili kao ljudsku riječ, nego kao Božju riječ, što ona zaista i jeste, koja i djeluje u vama koji vjerujete. (13. stih)

Ovdje Pavle opet izražava svoju neprestanu zahvalnost što su solunski hrišćani odgovorili sa vjerom kada im je propovijedao. Prihvatili su ono što je rekao kao Božju Riječ, a ne riječ ljudi. Pavle je shvatio da je Božja Riječ zavladała njihovim životima i da donosi duhovni plod. Ovaj komentar proširuje Pavlove napomene na početku ovog pisma, kada se također osvrnuo na svoje „stalno“ spominjanje Solunjana u svojim molitvama.

Psalam 1 ilustruje snagu Božje Riječi u životu osobe koja je toplo prima. Ona čini da ta osoba bude „kao drvo posađeno kraj voda koje teku, koje plod svoj donosi u svoje vrijeme“ (Psalam 1:3). Međutim,

ovo prihvatanje ne treba da bude slijepo ili glupo. Biblija posebno pohvaljuje one koji nastoje da potvrde istinu onoga što čuju, čak i od nekoga poput Pavla (Djela 17:11).

Jer vi ste se, braćo, ugledali na Božje skupštine u Judeji koje su u Hristu Isusu, jer i vi od svojih sunarodnika trpite isto što i oni trpe od Judejaca, koji su ubili i Gospoda Isusa i proroke, a nas progonili. Oni ne ugađaju Bogu, nego se protive dobrobiti svih ljudi, jer nam zabranjuju da propovijedamo neznabošcima kako bi oni mogli biti spašeni. Time stalno pune mjeru svojih grijeha. Ali gnjev je na njima u svršetku. (stihovi 14-16)

Ovdje je riječ o zajednicama u Judeji koje trpe progon od Jevreja. Pavle ukazuje da su, poput judejskih vjernika, i solunski hrišćani bili progonjeni od svojih sunarodnika. Jevrejski hrišćani koji su prihvatili Hrista bili su pod ogromnim pritiskom da se vrate legalističkoj poslušnosti Mojsijevom zakonu, što je glavna tema Poslanice Jevrejima. Solunjani su takođe iskusili negativnu reakciju zbog odstupanja od vjere svojih susjeda. U njihovom slučaju, međutim, bivša religija je bila potpuno paganska i idolopoklonička (1. Solunjanima 1:9).

Vjerni hrišćani mogu očekivati progon. Pavle piše: „A svi koji hoće da žive pobožno u Hristu Isusu, biće progonjeni.“ (2. Timoteju 3:12) Isus je, takođe, predvidio da će njegovi sledbenici biti progonjeni (Jovan 15:18, 20).

Progonitelji Solunjana bili su ista vrsta ljudi koji su razapeli Gospoda Isusa i mučenički pobili starosavezne proroke. Isus je optužio nepokajane Jevreje iz Jerusalima da su ubijali proroke i kamenovali Božje glasnike. Govorio je o svojoj stalnoj spremnosti da im pokaže svoju ljubav i brigu, ali su oni odbili njegovu ponudu (Luka 13:34).

Prateći niz onih koji su odbacili Isusa, nepokajani Jevreji su istjerali Pavla i njegov tim iz Soluna. Pavle ih je optužio za grijehе protivljenja Bogu i sprječavanja drugih da čuju jevanđelje. Dovoljno je loše odbaciti jevanđelje, ali je još gore stati na put drugima koji bi inače mogli čuti, vjerovati i biti spašeni.

Progonitelji solunskih hrišćana stali su na put Pavlovom dolasku do pagana. Čineći to, oni su smanjili Pavlovu sposobnost da drugima da priliku da se spasu (Matej 18:6). Oni su gomilali grijeha na grijeha i navlačili Božji gnjev na njih. Pavlovo pozivanje na Božji gnjev može ukazivati na Božje okretanje od Jevreja kako bi privukao neznabošce k sebi.

U ranoj historiji zajednice, hrišćani su se prvenstveno fokusirali na to da dopru do Jevreja sa jevanđeljem. U Rimljanima 1:16 Pavle se osvrnuo na ovaj prioritet rekavši: „Naime, ne stidim se dobre vijesti Hristove, jer ona je sila Božja na spasenje svakome ko vjeruje, najprije Judejcu, a onda i Grku.“ Kada je neuredna gomila Jevreja u Antiohiji u Pisidiji odbacila evanđelsku poruku koju su propovijedali Pavle i Barnaba, dvojica misionara su objavila: „Trebalo je najprije vi da čujete Božju riječ. Ali pošto je vi odbacujete i ne smatrate sebe vrijednim vječnog života, zato odlazimo neznabošcima.“ (Djela 13:46)

A mi, braćo, kad smo nakratko bili odvojeni od vas – licem, ali ne i srcem – veoma smo čeznuli za vama i na sve načine smo se trudili da vidimo vaše lice. (17. stih)

Možda su neki od solunskih vjernika mislili da ih je Pavle namjerno napustio, ali to nije bio slučaj. Progon je odvojio Pavla i njegov misionarski tim od solunskih hrišćana. Vjernicima se obraća kao svojoj braći koju se nadao da će uskoro ponovo vidjeti.

Izraz „braća“ otkriva jaku vezu koja je postojala između Pavla i solunskih hrišćana. Piše da ih ima u srcu, ali je čeznuo da ih vidi lično, i pokušao ih je posjetiti. Glagol preveden sa „odvojiti“ u ovom stihu je grčka riječ *aporfanistentes*. To doslovno znači „osirotiti“. Ta riječ naglašava snažno osjećanje koje su Pavle i njegovi saradnici imali prema vjernicima u Solunu. Biti iznenada odvojen od njih osjećao se kao gubitak koji djeca osjećaju kada ih smrt odvoji od roditelja. Pavle je bio fizički odvojen od Solunjana, ali ih je i dalje s ljubavlju držao u svom srcu. Nije se radilo o „daleko od očiju, daleko od srca“.

Zato smo htjeli da dođemo kod vas – ja, Pavle, i prvi i drugi put

– *ali nas je Sotona spriječio. (18. stih)*

Popularna kultura prikazuje Đavola kao izmišljenog lika u crvenom kostimu, sa šiljastim repom i rogovima i koji nosi vile. Naprotiv, Đavo, nazvan Sotona u ovom stihu, je stvarna osoba. Bog ga je stvorio kao anđela svjetlosti i dozvolio mu da zauzme mjesto blizu Božjeg prijestola, ali Lucifer je razvio koncept pobune protiv Boga i zavrbovao trećinu anđela na svoju stranu. Nakon toga, Bog ga je izbacio s neba, ali Lucifer je naveo čovjeka na pobunu i kroz ljudsku istoriju pokušavao osujetiti Božje namjere i uništiti Božji narod.

U ovom stihu Pavle krivi Sotonu što ga je spriječio da se vrati u Solun. Svaki put kada je pokušao da posjeti svoju solunsku braću, okolnosti su mu se usprotivile tome. Pavle ovo miješanje pripisuje djelovanju đavola. U Efescima 6:11-12 Pavle govori o Sotoni kao o moćnom protivniku. Očigledno, pošto je Bog radio u Pavlovom životu i službi, Sotona je ciljao na Pavla kao na nekoga koga je želio da uništi.

Jer šta je naša nada ili radost ili vijenac kojim ćemo se ponositi pred našim Gospodom Isusom Hristom u vrijeme njegovog dolaska? Zar niste to vi? Vi ste zaista naša slava i radost. (stihovi 19-20)

Radujući se Isusovom povratku, Pavle pita solunske vjernike šta je najviše očekivao i šta bi mu pružilo najveću radost, koju bi krunu nosio i čime bi se najviše ponosio. Njegov odgovor je jednostavan, ali dubok: to su oni s kojima je podijelio jevanđelje Isusa Hrista. Stihovi 19 i 20 govore o ovome u dirljivim detaljima.

Novi savez figurativno govori na više mjesta o „krunama“ koje će dobiti vjernici kada Isus ponovo dođe. Prva Korinćanima 9:25 spominje neprolazni vijenac za one koji uspješno vode hrišćanski narod. Druga Timoteju 4:8 poziva se na krunu pravednosti. Jakov 1:12 govori o kruni života. Prva Petrova 5:4 spominje vijenac slave koji ne vene. Otkrivenje 2:10 spominje vijenac života. Pavle je identifikovao solunske vjernike kao svoju krunu, a takođe i svoju nadu i radost.

Kao svoju nadu, Pavle je želio da ih vidi kako jačaju u Hristu. Kao njegova radost, ispunili su ga radošću. Mogao je da se sjeti šta

su bili prije nego što su vjerovali u Hrista kao svog Spasitelja. Bili su pagani ogrezli u obožavanju idola. Mogao je da vidi šta su postali: hrišćani koji su pokazivali vjeru, nadu i ljubav. Ova sjećanja su izazvala da se Pavle veoma raduje.

Ovo nas uvjerava da je vječna vrijednost u djelu učinjenom u Hristovo ime, a ne u materijalnom posjedu (1. Jovanova 2:15-17). Isus je upozorio na materijalizam: „Ne zgrćite sebi blago na zemlji, gdje moljci i rđa nagriza, i gdje lopovi provaljuju i krađu.“ (Matej 6:19) On je uputio svoje sledbenike da „zgrću sebi blago na nebu, gdje ni moljac ni rđa ne nagriza, i gdje lopovi ne provaljuju i ne krađu. Jer, gdje ti je blago, ondje će ti biti i srce“ (Matej 6:20-21). Solunski vjernici su bili Pavlovo blago i bili su mu prirasli srcu!

3. Zadovoljstvo u vjernosti suhrišćana

Zato smo, kad više nismo mogli da izdržimo, odlučili da ostanemo sami u Atini, a Timoteja, našeg brata i Božjeg slugu koji propovijeda dobru vijest o Hristu, poslali smo da vas učvrsti i utješi kako bi ojačao vašu vjeru, da se niko ne pokoleba zbog tih nevolja. Jer i sami znate da one moraju da nam se događaju. (1. Solunjanima 3:1-3)

Pavle nije mogao da se vrati u Solun kada je to htio, a nedostajalo mu je društvo Timoteja i Silasa u Atini. U Atinu je otputovao iz Bereje, gdje su boravili Timotej i Silas. U Atinu je stigao pod nepovoljnim okolnostima, jer su jevrejski agitatori iz Soluna podigli gomilu protiv njega u Bereji. Nakon toga, neki hrišćani u Bereji su pratili Pavla u Atinu prije nego što su se vratili u Bereju (Djela 17:13-15).

Atina je bila istaknuti grčki grad poznat po svojoj bogatoj kulturi, intelektualnoj klimi, naprednom učenju i sofisticiranom Areopagu. Ali Atina je bila ogrezla u idolopoklonstvu, što je Pavle primijetio kada je bio tamo i na šta je ukazao kad je propovijedao među njima (Djela 17:22-23). Pavle se nadovezao na to propovijedajući o jednom pravom Bogu i Njegovom uskrsnom Sinu (Djela 17:24-31). Nakon što su čuli Pavlovu propovijed, neki filozofi su se rugali, neki su željeli čuti od njega kasnije, a neki su vjerovali (Djela 17:32-34).

Pavle govori vjernicima u Solunu da im je poslao Timoteja kako bi ih Timotej ojačao i ohrabrio u njihovoj vjeri. Ovo je bila važna služba jer su vjernici bili izloženi snažnom protivljenju nevjernika. Morali su biti jaki u onome u šta vjeruju kako ne bi pali pod pritiskom. Pavle Timoteja naziva „našim bratom i „Božjim slugom“ u Hristovom jevanđelju. Timotej je bio mlađi od Pavla, tako da bi njegova mladost mogla umanjiti njegov vjerodostojnost. Pavlova podrška njemu pomogla bi Solunjanima da prihvate njegovo učenje.

U svom prvom pismu Timoteju, Pavle je shvatio da neki vjernici

možda imaju vrlo malo poštovanja prema Timoteju zbog njegove mladosti (1. Timoteju 4:12). Kao duhovni brat Pavlu i Silasu, Timotej im je bio duhovno jednak. Kao Božji sluga u Hristovom jevanđelju, bio im je partner sa dobrim vijestima o Isusu Hristu. Nije moglo biti sumnje da ga je Pavle visoko cijenio.

Pavle zatim podsjeća svoje čitaoce da su nevolje normalan dio hrišćanskog iskustva. Prema kasnijim stihovima, Timotejeva posjeta je takođe bila da vidi da li su Solunjani bili u stanju da izdrže svoja iskušenja (1. Solunjanima 3:5).

U 2. Timoteju 3:12 Pavle je konstatovao da će „svi koji žele da žive pobožno u Hristu Isusu biti progonjeni“. Pišući korintskoj skupštini, Pavle je uvjerio svoje čitaoce da Bog koristi iskušenja da unaprijedi jevanđelje i da pomogne vjernicima da gledaju dalje od privremenih nevolja na vječne stvari (2. Korinćanima 4:8-18). Pavlova vjera i nada bili su toliko jaki da u 2. Korinćanima 4:17 on svoje nevolje naziva „lakim“ i „trenutnim“. On navodi svoja iskušenja u 2. Korinćanima 11.

Pavlov fokus u ovom trenutku bio je na hvaljenju hrišćana u Solunu za njihovu vjernost i rast. Ova promjena tona, čini se, više je smišljena kao ohrabrenje.

Zaista, kad smo bili kod vas, unaprijed smo vam govorili da nas moraju zadesiti nevolje, i kao što znate, to se i dogodilo. (4. stih)

Pavle podsjeća hrišćane u Solunu da je, dok je bio s njima, više puta govorio da će doživjeti progon. Baš kao što je i predvidio, nastupio je progon i oni su bili potpuno svjesni te činjenice. Neki od njih su bili uvjereni da su ove nevolje i patnje znaci da su ušli u posljednje vrijeme nevolje. Naravno, pogriješili su, kao što će Pavle objasniti u 4. i 5. poglavlju.

Petar opisuje iskušenja vjernika kao dobru stvar, jer dokazuju istinitost naše vjere i donose hvalu, slavu i čast prilikom Isusovog dolaska (1. Petrova 1:6-7). Pišući o istoj temi, Jakov kaže: „Smatrajte da se zaista imate čemu radovati, braćo moja, kad se nađete u raznim kušnjama, znajući da kušanje vaše vjere izgrađuje u vama istrajnost.

A istrajnost neka dovrši svoje djelo, da budete savršeni i potpuni, bez ikakvog nedostatka.“ (Jakov 1:2-4) Takav pozitivan stav omogućio bi Solunjanima da vide Božju namjeru u iskušenjima, da ne budu izrešetani u njihovim nevoljama (1. Solunjanima 3:3).

Zato kad više nisam mogao da izdržim, poslao sam ga da saznam o vašoj vjernosti, jer se bojim da vas možda nije Kušać na neki način iskušao i da naš trud nije bio uzaludan. (5. stih)

Kao što smo već vidjeli, Pavle je poslao Timoteja u Solun da podrži tamošnje hrišćane, ali i da sazna da li vjera vjernika izdržava progonstvo ili ne. On naziva Đavola „kušaćem“, znajući da je iskušao Evu u Edenskom vrtu, brojne vjernike kroz vjekove, pa čak i samog Gospodina Isusa (Matej 4:1-11).

Pavle je bio zabrinut da bi se vjernici u Solunu mogli pokolebati i oslabiti pod đavolskim iskušenjem, što bi ugrozilo njihov položaj. Jevrejima 4:14-16 ohrabruje vjernike da se mole pouzdano kada se osjećamo slabi. Trebali bismo shvatiti da je Isus doživio iskušenja poput naših i da ih je uspješno savladao. Kao naš veliki Prvosveštenik, on je u stanju pružiti pomoć kada nam je potrebna.

A Timotej nam se upravo vratio od vas i donio nam dobre vijesti o vašoj vjernosti i ljubavi, i da nas se još uvijek rado sjećate i da čeznete da nas vidite, koliko i mi vas. (6. stih)

Strah za ove hrišćane je nestao kada je Timotej stigao iz Soluna. Timotej je donio sjajan izvještaj o duhovnom rastu vjernika. Bili su obilni vjerom koja je djelovala, ljubavlju koja se trudila i nadom koja je bila nepokolebljiva. Oni su vjerno oponašali Pavla i njegove kolege misionare i Gospoda (1. Solunjanima 1:6). Takođe, oni su bili vjerni glasnici Božje Riječi (1. Solunjanima 1:8).

Pavle spominje njihovo povjerenje u Gospoda i ljubav prema Pavlu kao dobru vijest. Radovao se i činjenici da su Solunjani dobro mislili o njemu i da su željeli da ga vide isto koliko i on njih. To je dokaz ljubavi vjernika prema Gospodu i jednih prema drugima. Oni se unaprijed raduju zajedničkom druženju prvom prilikom.

Zato smo se, braćo, uz svu svoju oskudicu i nevolju utješili kad

smo čuli za vašu vjernost, jer mi sada živimo, kad vidimo vašu nepokolebljivost u Gospodu. (stihovi 7-8)

Saznanje da su Solunjani duhovno dobro podiglo je njihov duh usred progona na koji su nailazili. Oni i solunski vjernici bili su braća, članovi Božje porodice po vjeri u Isusa Hrista. Na početku svog pisma, Pavle je svoje čitaoce nazvao „braćom voljenom“ (1. Solunjanima 1:4). Sada je ljubav Božja tekla od solunske braće do Pavla i njegovog misionarskog tima.

Isus je rekao: „Ovo je moj uput: Volite jedan drugoga kao što sam ja volio vas.“ (Jovan 15:12). Voljeti jedni druge kao što je Isus volio nas uključuje iskrenost, saosjećanje, praštanje i samopožrtvovanost. To takođe znači da nikada ne prestanemo voljeti naše suhrišćane. Jovan 13:1 nam kaže da je Isus „...volio svoje koji su bili u svijetu, volio ih je do kraja.“ Apostol Jovan je razmišljao o hrišćanskoj ljubavi kao o dokazu nečijeg spasenja. Napisao je: „Znamo da smo iz smrti prešli u život, jer volimo braću...“ (1. Jovanova 3:14)

Riječ za „nepokolebljivost“ potiče od grčke riječi *stekete*, vojnog izraza koji opisuje vojnike koji čvrsto drže svoju poziciju protiv neprijatelja. Vjernici u Solunu su se držali od napada đavola i njegovih snaga. Lažni učitelji su pokušavali da ih odvrte od istine, a progon je bio žestok. Ipak, ostali su čvrsti. Čvrsto su uhvatili sidro nade kako se ne bi udaljili od vjere (vidi Jevrejima 6:19).

Čvrsto usađeni u vjeru i držeći se sidra nade, činili su ono na što je Pavle podsticao korinthske hrišćane. Bili su „postojani, nepokolebljivi“ i „uvijek obilni u djelu Gospodnjem“ (1. Korinćanima 15:58). U sličnom nagovoru, Pavle je želio da filipljanski vjernici budu „nepokolebljivi u jednom duhu i da se jednodušno zajednički borite za vjeru dobre vijesti“ (Filipljanima 1:27). Zajedno, hrišćani mogu biti jači od pojedinačnih vjernika u suprotstavljanju Đavolu i njegovim silama.

Jer kako da zahvalimo Bogu za vas, za svu radost koju zbog vas osjećamo pred svojim Bogom, dok se noć i dan najusrdnije molimo da vidimo vaše lice i da upotpunimo vašu vjeru onim što joj nedostaje?

(stihovi 9-10)

Umjesto da sebi pripisuje zasluge za duhovni napredak Solunjana, Pavle je zahvalio Bogu. Gospod ima svu zaslugu za ono što se dešavalo u životima Solunjana. Ojačao ih je da savladaju svoje nevolje i progone. Bog je bio na djelu u njihovim životima da usavrši svoju volju u njima, baš kao što je radio u filipljanskim vjernicima da „hoće i rade kako je njemu ugodno“ (Filipljanima 2:13).

Nijedan hrišćanin ne može s pravom uzeti zasluge za duhovni napredak koji se vidi kod drugog hrišćanina. Možemo vjerno podučavati drugog vjernika, ali Bog ima svu zaslugu za ono što se događa u srcu i životu pojedinca. U 1. Korinćanima 3:6 Pavle je napisao da je Bog taj koji je dao rast. Nadalje, duhovni kvaliteti navedeni u Galatima 5:22-23 ne pripisuju se nijednom hrišćanskom radniku, već Bogu. To su duhovni rodovi.

Pavle kaže Solunjanima da se svom snagom moli i danju i noću da mu Bog omogući da ih ponovo vidi. Ovo je nešto što je Pavle želio da uradi ranije, ali je bio spriječen (1. Solunjanima 2:18). Takva posjeta licem u lice dala bi mu priliku da poveća njihovu vjeru. Bili su to mladi hrišćani koji su još trebali duhovno rasti i povećati svoje znanje o duhovnoj istini. Nisu dostigli duhovnu zrelost, ali su dobro krenuli ka tom cilju.

Kao što je Petar podsticao svoje čitaoce, Solunjani su morali da „rastu u milosti i poznanju našeg Gospoda i Spasitelja Isusa Hrista“ (2. Petrova 3:18). U 4. i 5. poglavlju Pavle će pružiti važne informacije i uputstva koja bi pomogla solunskim hrišćanima da odrastu u vjeri i postanu sličniji Hristu (vidi: Efescima 4:12-13).

I sam naš Bog i Otac, i naš Gospod Isus Hrist neka usmjere naš put prema vama. (11. stih)

Pavle se moli Bogu Ocu i Gospodu Isusu da obezbijede jasan put za njega i njegove saradnike da otputuju u Solun da vide tamošnje hrišćane. Moliti se za naše suvjernike nije samo privilegija već i odgovornost. Pavle je često u svojim poslanicama podsticao vjernike da se mole jedni za druge. Takođe je tražio molitvu za sebe, kao na

primjer u 1. Solunjanima 5:25.

Činjenica da Pavle svoju molitvu usmjerava i Ocu i Isusu, koga naziva „Gospodom“, jasno ukazuje na dvije ličnosti kojima se hrišćani obraćaju. Upravo to isto ističe apostol Jovan: „Što smo vidjeli i čuli to javljamo vama da i vi s nama imate zajednicu; a naša je zajednica s Ocem i sa Sinom Njegovim Isusom Hristom.“ (1. Jovanova 1:3) Ne postoji nijedan primjer u Svetom pismu da se neko moli Duhu svetom ili, kako trinitarci kažu, „trećem licu Božanstva“.

A vama neka Gospod omogući da jedni prema drugima i prema svima rastete i obilujete u ljubavi, kao što i mi obilujemo u ljubavi prema vama, da vam srce bude čvrsto, besprekorno u svetosti pred našim Bogom i Ocem, i da takvi dočekate dolazak našeg Gospoda Isusa Hrista, sa svim njegovim svetima. (stihovi 12-13)

Pavlova molitva u ovim stihovima izražava njegovu snažnu želju da Gospod nastavi da povećava ljubav Solunjana. On koristi izraz koji potiče od grčkog korijena riječi *periseuo*, što podrazumijeva nešto što „previre“ ili se „preliva preko vrha“. Pavle želi da vidi kako se njihova ljubav uveliko povećava prema suvjernicima i svima ostalima. Pavlova ljubav prema Solunjanima poslužila je kao uzor za vjernike u Solunu. U 1. Korinćanima 13:13 Pavle je imenovao ljubav kao najveći kvalitet hrišćanskog života, a u 1. Jovanovoj 4:7 apostol Jovan piše: „Ljubazni, volimo jedan drugoga, jer je ljubav od Boga, i svako ko voli začet je od Boga i poznaje Boga.“

Hrišćani treba da vole jedni druge i da vole izgubljene. Isus, dobri pastir, pokazao je ljubav prema izgubljenima. Ovu ljubav ilustrirao je pričajući priču o pastiru koji je ostavio svojih devedeset devet ovaca da bi spasio jednu izgubljenu ovcu. Kada ju je bezbjedno vratio u tor, pozvao je svoje komšije da se raduju s njim (Luka 15:1-7).

Pavle je snažno želio da Bog uspostavi srca solunskih vjernika besprekornim u svetosti o Isusovom povratku, zajedno sa svim njegovim svetima. Pavle se nije molio da budu bezgrešni već besprekorni – oslobođeni svih valjanih optužbi. Niko ne može postići bezgrešnost

u ovom životu. Apostol Jovan je rekao: „Ako kažemo da nismo sagriješili, činimo ga lažljivcem i njegova riječ nije u nama.“ (1. Jovanova 1:10) Čak je i apostol Pavle, koji je vodio sveti život, prepoznao da je grešnik. U 1. Timoteju 1:15, nakon što je napisao da je Hrist Isus došao na svet da spase grešnike, Pavle je dodao: „od kojih sam ja prvi“. Sva ljudska bića su grešnici. Oni su ili izgubljeni grešnici ili grešnici koji su primili spasenje kroz Hrista.

Treba napomenuti da se kraj 13. stiha može pogrešno tumačiti, kako od strane onih koji vjeruju u zagrobni život tako i od onih koji vjeruju da će se dogoditi „tajno uznesenje“ hrišćanske crkve koje prethodi vidljivom drugom dolasku.

Ko su dakle, „svi sveti“ sa Hristom? Jesu li ovi sveti anđeli, Božji narod ili oboje?

Neki zaključuju da su spomenuti sveti anđeli iz više razloga.

Prvo, Pavle bi se mogao pozvati na Zahariju 14:5, tekst koji govori o konačnom silasku našeg Gospoda na zemlju da sudi svijetu, događaju u kojem on dolazi sa svojim anđelima (ref. Matej 25:31; Marko 8:38). Zaharija 14:5 kaže: „I doći će Gospod, moj Bog, i svi sveti s njim.“ Nazivanje anđela svetima u skladu s onim kako Biblija govori o anđelima (npr. Psalam 89:5, 7; Juda 1:14).

Drugo, Pavle ponovo govori Solunjanima o ovom događaju sa naznakom „kad se s neba pojavi Gospod Isus sa svojim moćnim anđelima u plamenj vatri i kad izvrši osvetu nad onima koji ne poznaju Boga i koji se ne pokoravaju dobroj vijesti o našem Gospodu Isusu Hristu“ (2. Solunjanima 1:7-8).

Treće, Pavle je morao da razjasni Solunjanima da su sveti („sveci“) u 2. Solunjanima 1:10 bili „svi koji su povjerovali“, kako Solunjani ne bi pomislili da su sveti u ovom odlomku još jednom bili anđeli (uporedi sa 2. Solunjanima 1:7).

Četvrto, Pavle ne spominje Božji sadašnji narod u svojim pismima Solunjanima kao svete. On samo govori o Božjem budućem narodu kao o svetima prilikom Hristovog drugog dolaska (ref. 2. Solunjanima 1:10).

Peto, ako se drži da se uznošenje svetaca dešava istovremeno sa Isusovim drugim dolaskom, nema eshatološke dileme u 1. Solunjanima 3:13. Proslavljanje vjernika događa se u isto vrijeme kad i konačni silazak Isusa sa njegovim anđelima („u dolasku Gospoda našega sa svima njegovim svetima“).

Drugi zaključuju da su „sveti“ Božji sveti ljudi.

Prvo, kada Pavle koristi grčku riječ za svete (*hagios*) da se odnosi na bića, on uvijek misli na svete ljude. Od 76 Pavlovih upotreba ove riječi, 40 upotreba se odnosi na ljude (uključujući 1. Solunjanima 3:13).

Drugo, kada piše Solunjanima i govori o anđelima koji prate Hrista, Pavle ih nedvosmisleno naziva anđelima (grčki: *angelos*) u 2. Solunjanima 1:7. On čak razlikuje svete od anđela tako što se u ovom istom odlomku na svete poziva kao na ljudske vjernike (2. Solunjanima 1:10, „sve koji su povjerovali“; 1:7-10).

Treće, identitet svetih kao ljudi prikladniji je od anđela u kontekstu 1. Solunjanima 3:11-13. Pavle moli za svoje čitaoce da duhovno rastu tako da budu usavršeni u svetosti sa svim svetima o drugom dolasku, a ova molitva priprema njegove čitaoce za opomene o svetosti u sledeća dva poglavlja (vidi 1. Solunjanima 4:3, 4, 7, 8, 5:23). Ideja je nešto poput: „Molim se da rastete kako bi vas Bog usavršio u svetosti sa svim svetima u budućnosti, svetosti koju bi trebali živjeti upravo sada.“

Svakako, sveti se mogu shvatiti kao Božji narod u skladu s Pavlovom redovnom upotrebom *hagios*. U tom smislu, Pavle pominje Hrista koji dolazi sa svojim narodom ovdje u 1. Solunjanima 3:13, i pominje Hrista koji dolazi sa svojim anđelima u 2. Solunjanima 1:7-8. Ako je tako, ako Pavle citira Zahariju 14:5, on reinterpreтира Zaharijine svete kao ljude.

Treće gledište je da se ovo odnosi i na anđele i na Božji narod.

Ova pozicija obično podrazumijeva da se 1. Solunjanima 3:13 odnosi na Hristov konačni silazak i da Pavle ponavlja Zahariju 14:5. Budući da je to slučaj, Pavle reinterpreтира Zaharijine svete dodajući

ljude Zaharijinom proročanstvu o anđelima. Ili je možda Zaharijino pozivanje na svete izvorno bilo dovoljno dvosmisleno da uključuje i ljude i anđele.

Šta je od ovog tačno? Da bi se donio ispravan zaključak o tome kako tumačiti ovaj stih, mora se odlučiti šta učiniti s Pavlovom upotrebom pojma *hagios*, a zatim shvatanjem Drugog dolaska kao jedinstvenog događaja, bez usiljene ideje o prethodnom „tajnom uznesenju“, proistekle iz pogrešnog tumačenja proročanstava i gledišta o Božjem zasebnom tretmanu hrišćanske „crkve“ i doslovnog Izraela. Dakle, ako je Pavle mislio na anđele koji svakako dolaze sa Hristom, teoretski nemamo problem sa ovim stihom. Međutim iz konteksta to nije vjerovatno. Stoga je mnogo razložnije da je jednostavno mislio na zajedništvo solunskih hrišćana sa svima svetima koji će biti ili podignuti iz mrtvih ili živi preobraženi za konačno spasenje. Poenta ovog stiha nije ukazivanje da Isus dolazi sa svetima, nego na stanje pripremljenosti i sabiranje svetih u trenutku njegovog otkrivenja. Upotreba riječi „svi“ ukazuje upravo na to, jer je Hristov drugi vidljivi i planetarno spektakularni dolazak jedino vrijeme kada se SVI spaseni iz svih vjekova po prvi put zaista sabiraju zajedno kao primaoci Božje slave (1. Korinćanima 15:51-54).

Takođe treba napomenuti da nije vjerovatno da se Pavle poziva na Zahariju 14:5 jer je kontekst opisa koji daje Zaharija potpuno drugačiji i ne može se odnositi na Drugi dolazak. Ako pažljivo razmotrimo odjeljak od 2-11. stiha, opis se može primijeniti samo na Treći Hristov dolazak, nakon milenijuma na Nebu, i izvršni Božji sud, te konačno uništenje zlih i obnovu. Paralele nalazimo u Otkrivenju 20:7-15. Osim toga, ako se Pavle poziva na Zahariju 14:5, to bi bilo u kontradikciji sa njegovim jasnim opisom Drugog dolaska u 1. Solunjanima 4:15-17, gdje se ističe da se Hrist neće uopšte baviti na zemlji, već samo sabrati spašene koji će anđeli odnijeti na susret Gospodu u atmosferi. Odatle spašeni putuju na Nebo (Jovan 14:2-3; Otkrivenje 15:2-3), gdje će provesti hiljadu godina (Otkrivenje 20:4).

4. Hrišćanski život i drugi Hristov dolazak

Na kraju, braćo, poučili smo vas kako treba da živite i da ugađate Bogu – a vi tako i živite – pa vas molimo i podstičemo u Gospodu Isusu da u tome još više napredujete. (1. Solunjanima 4:1)

Izraz „na kraju“ u ovom stihu uvodi završni dio Prve poslanice Solunjanima. Ovdje Pavle predstavlja svoje poslednje upute i informacije. Ovaj odjeljak se proteže kroz poglavlja 4 i 5. Prethodni odlomci su uglavnom bili retrospektiva duhovnog rasta solunskih vjernika i njihovog odličnog ugleda.

Ovdje Pavle svoje čitaoce podsjeća na ono što im je jednom lično rekao. On naglašava važnost ovog učenja navodeći Isusa kao autoritet za svoje riječi. Pavle je poučavao Solunjane kako da hodaju i vode život koji je ugodan Bogu. Poslušali su njegove upute, ali su morali nastaviti s tim. Pavlova poruka ima za cilj da ohrabri i motiviše.

Hrišćanski život nije jedan korak koji vjernika momentalno dovodi do duhovne zrelosti. Tačnije, to je doživotni hod. Biblija opisuje kako bi hrišćani trebali slijediti ovaj put. Rimljanima 13:13 nalaže nam da „živimo dolično, kao po danu.“ Galatima 5:16 i 25 podstiču nas da „hodimo po Duhu“. Efescima 5:2 nam nalaže da „hodimo u ljubavi“. Efescima 5:8 nam govori da „živimo kao djeca svjetlosti“. Mi treba da hodimo u Hristu (Kološanima 2:6). A Kološanima 4:5 nas upućuje da se „mudro ponašamo prema onima napolju“. Ovakav život traje sve dok ne vidimo Isusa licem u lice.

Jer znate koje smo vam naloge dali kroz Gospoda Isusa. (2. stih)

Pavle ponovo naglašava da su Solunjani shvatili da njegova učenja imaju autoritet. Ova vlast zapravo nije bila Pavlova, već je bila vlast Gospoda Isusa. Ovi hrišćanski vjernici nisu vidjeli autoritet u Pavlu, ali su prepoznali istinu koja dolazi od Pavla. Slično, u svom prvom pismu Korinćanima, Pavle se takođe pozivao na božanski autoritet svoje poruke (1. Korinćanima 2:12-13).

Pavlov podsjetnik o onome što je poučavao pokazuje koliko je važno zadržati istine koje su već znali. Ponekad ljudi zanemaruju utvrđenu istinu u potrazi za nečim novim (Djela 17:21; 2. Petrova 1:12). Iako je važno naučiti više istine iz Božje Riječi, potrebno je razlučivanje. Često, ako je neko učenje novo, ono možda nije istinito, a ako je istinito, vjerovatno nije novo.

Jer je Božja volja da budete sveti – da se uzdržavate od bluda, da svako od vas zna da ovlada svojim tijelom u svetosti i časti, a ne u neobuzdanoj polnoj požudi koja je svojstvena narodima koji ne poznaju Boga, i da niko ne čini nažao svom bratu u njegovoj stvari, jer Gospod je popravljatelj svega toga, kao što smo vam već rekli i posvjedočili. (stihovi 3-6)

Ovdje Pavle izjavljuje da Bog želi da vjernici budu sveti i odvojeni za Njega. On je dao uput svom narodu Izraelu: „Posvetite se... i budite sveti, jer ja sam Gospod, Bog vaš“ (Levitska 20:7). Gospod je takođe pozvao hrišćane da budu sveti. Petar piše: „Kao što je svet Onaj koji vas je pozvao, budite i vi sveti u svemu življenju.“ (1. Petrova 1:15)

Jedan od načina da ostanete sveti je izbjegavanje seksualnog grijeha. Grčka riječ *porneja*, prevedena kao „blud“, je opšti pojam koji uključuje vanbračni seks, homoseksualnost i predbračni seks. Solunski vjernici živjeli su u paganskoj kulturi u kojoj se seks van braka često smatrao činom obožavanja, kojim se odaje počast grčkim bogovima. Na primjer, u Korintu je u hramu posvećenom boginji ljubavi služilo više od hiljadu prostitutki.

Pavlovi čitaoci su se okrenuli pravom Bogu i udaljili se od lažnih bogova (1. Solunjanima 1:9). Sada ih Pavle podsjeća da se drže po dalje od svakog oblika seksualnog grijeha, ma koliko to bilo prihvatljivo za njihovu kulturu.

On poziva svoje čitaoce na samodisciplinu.

Kontrola tijela je važan način da se potčine neprikladne seksualne strasti i oda počast Bogu. To je disciplina koja ispravno smatra tijelo posvećenim Bogu kao časnim dijelom nečijeg bića. U Rimljanima

12:1 Pavle naglašava važnost prinošenja svog tijela Bogu „kao živu žrtvu, svetu i Bogu ugodnu“.

U 1. Korinćanima 9:27 Pavle čak kaže da drži sebe pod kontrolom kako ne bi bio diskvalifikovan. Kao što ambiciozni sportista praktikuje samodisciplinu kako bi pripremio svoje tijelo za takmičenje, vjernici treba da vježbaju samodisciplinu da bi dobro završili hrišćansku trku (Jevrejima 12:2).

Kontrola nad svojim tijelom je u oštroj suprotnosti s paganskom praksom prepuštanja seksualnim požudama. U staroj grčkoj kulturi, okruženju ovih solunskih vjernika, seksualnost i prostitucija bili su čak i dio paganskog obožavanja. Prevalencija seksualnog nemorala u drevnoj religiji jedan je od razloga zašto Pavle tako često govori o ovoj temi. Druga je intenzivna moć seksualnih nagona.

U 2. Timoteju 2:20-21 Pavle koristi analogiju velikog doma sa posudom od zlata i srebra i posudama od drveta i gline. Neke od posuda se koriste u časne svrhe, a neke u nečasne svrhe. On ističe da „ako se neko drži podalje od ovih koje su za nečasnú upotrebu, biće posuda za časnu upotrebu, posvećena, korisna svom vlasniku, spremna za svako dobro djelo.“ Nakon ovih riječi, Pavle podstiče Timoteja da „bježi od mladalačkih želja, a teži za pravednošću, vjerom, ljubavlju, mirom, zajedno sa onima koji iz čistog srca prizivaju Gospoda“ (2. Timoteju 2:22).

Nadalje, u Rimljanima 6:12-13, Pavle jasno daje do znanja da se tijelo može koristiti za zlo ili dobro. On piše: „Zato ne dajte da grijeh vlada u vašem smrtnom tijelu, pa da slušate želje tijela. Niti dajte svoje udove grijehu da budu oružje nepravde, nego dajte sebe Bogu kao oni koji su oživjeli iz mrtvih, i svoje udove dajte Bogu da budu oružje pravde.“

Naš prestup šteti i nama i drugima. Ovo je tačka koja se često propušta u modernim raspravama o grijehu; uobičajena tvrdnja je da nečije privatno ponašanje „nikoga ne povređuje“. Međutim, prema Svetom pismu, to nije samo grijeh protiv Boga, već je štetan i za ljude koji se u njemu bave. Kao takav, Pavle uvjerava svoje čitaoce da će

Bog uzvratiti svima koji se upuštaju u grijeh. Riječ prevedena kao „popravljač“ u 6. stihu je od grčkog *ekdikos* koja se odnosi na izricanje kazne.

U Rimljanima 1:18 Pavle uči da je Božji gnjev protiv svih koji potiskuju istinu i čine bezbožnost i nepravdu. U Rimljanima 1:24-27 on posebno navodi homoseksualnost kao primjer nečistote na koju cilja Božji gnjev. Postanje 18 i 19 bilježe izvještaj o Božjoj odmazdi u Sodomu i Gomoru, dva grada poznata po seksualnim grijesima između ostalih zlodjela. U svom gnjevu, Bog je uništio oba grada kišom sumpora i vatre. Postanje 19:25 izvještava o potpunom razaranju koje se dogodilo: „I tako je zatro te gradove, cijelu Jordansku dolinu, sve stanovnike tih gradova i sve biljke na toj zemlji.“ Božja upozorenja o grijehu trebaju se shvatiti ozbiljno.

Jer nas Bog nije pozvao na nečistotu, nego na posvećenje. Prema tome, ko to odbacuje, ne odbacuje čovjeka, nego Boga, onog koji daje Duh sveti u vama. (stihovi 7-8)

Bog je pozvao hrišćane da vode svet život. Bog nas je pozvao ne samo da bi nas izbavio od smrti za vječnost. Namjeravao je da nas učini svetima kao što je On svet (1. Petrova 1:15-16). Proces kroz koji nas čini svetima zove se posvećenje i uključuje partnerstvo. Bog radi u nama da nas učini svetima (2. Korinćanima 3:18; Filipljanima 2:13); mi imamo odgovornost da sarađujemo s Njim u tom poslu. Filipljanima 2:12 nam nalaže da sa strahom i trepetom radimo na vlastitom spasenju. Očigledno, hrišćanski život nije pasivan život, već aktivan život u kojem su Bog i Njegov narod partneri.

Pavle daje dodatni nivo autoriteta prethodnoj izjavi. Ko odbacuje ove koncepte morala i Božjeg poziva da budemo sveti, odbacuje ne Pavla nego Boga. Na kraju krajeva, Bog je Pavlu dao ova uputstva da ih prenese svojim čitaocima. Ignorisanje Božje volje nije manji prekršaj; demonstrira duboku pobunu protiv čovjekovog Stvoritelja. Bog može promijeniti bilo koga (1. Korinćanima 6:11), ali oni koji odbijaju pokoriti se Božjim uputima ne mogu i neće naslijediti Božje kraljevstvo (1. Korinćanima 6:9-10).

Takođe, Bog je dao svog svetog Duha hrišćanima. Rimljanima 8:9 uči: „...Svako ko nema Hristovog Duha ne pripada njemu.“ Dio djelovanja Duha svetoga uključuje stvaranje svetih kvaliteta u vjernicima. Galatima 5:22-23 opisuje plod Duha kao „ljubav, radost, mir, trpljenje, ljubaznost, dobrotu, vjernost, blagost, samosavladvanje.“ Kada vjernik saraduje sa Bogom u procesu posvećenja hodajući u Duhu (Galatima 5:16) on će pokazati plod Duha. Treba napomenuti da je plod Duha skup kvaliteta sličnih Hristu. On ne proizvodi jedan kvalitet u izolaciji.

A o bratskoj ljubavi ne treba da vam pišemo, jer ste i sami poučeni od Boga da volite jedni druge, a vi zaista i volite svu braću u cijeloj Makedoniji. Ali podstičemo vas, braćo, da to činite još više i da se trudite da mirno živite, da se bavite svojim poslom i da radite svojim rukama, kao što smo vam naložili, da biste se dolično ponašali pred onima koji su izvan zajednice pozvanih i da vam ni od koga ništa ne treba. (stihovi 9-12)

U ovom odlomku Pavle opisuje vrstu pobožnog ponašanja koje vodi do ugodnosti Bogu i dobrog ugleda među drugim ljudima.

Ranije je Pavle pohvalio reputaciju solunskih hrišćana za bratsku ljubav (1. Solunjanima 1:6-10). Kao takvima, Pavle ne vidi razloga da sa svojim čitaocima diskutuje o bratskoj ljubavi, jer su oni od svog nebeskog Oca naučili da treba da vole drugog. Kada su postali hrišćani, primili su Božju ljubav. Duhom svetim Bog je stavio ovu ljubav u njihova srca (Rimljanima 5:5), i ta ljubav se prelila na njihove suvjernike.

U 1. Solunjanima 1:3 Pavle pohvaljuje Solunjane za njihov „trud ljubavi“. Njihova ljubav nije bila samo nešto o čemu se priča. Bilo je to nešto zbog čega su zasukali rukave i radili na dobrobit drugih.

Isus je dao savršen primjer istinske ljubavi. U 13. poglavlju jevanđelja po Jovanu navodi se da je preuzeo ulogu sluge u gornjoj prostoriji u kojoj su bili okupljeni on i njegovi ljudi. Isus je odložio svoje gornje haljine, omotao peškir oko struka, izlio vodu u umivaonik i počeo da pere noge svojim učenicima. Kasnije je izdao „novi“

uput svojim učenicima: „Uput novi vam dajem: Volite jedan drugoga. Kao što sam ja volio vas, tako i vi volite jedan drugoga.“ (Jovan 13:34) Jovan, „apostol ljubavi“, primjećuje da je ljubav prema suvjerniku dokaz da je on ili ona postali dijete Božje (1. Jovanova 3:14).

Hrišćani u Solunu širili su svoju ljubav prema svojim suvjernicima širom provincije Makedonije (1. Solunjanima 1:2-10). Njihovi suvjernici su živjeli u Filipi, Bereji, a možda i u drugim makedonskim gradovima. Prema 2. Korinćanima 8:1-5, skupštine u Makedoniji, koje bi uključivale i solunsku zajednicu, nesebično su doprinijele pomoći ojađenim jevrejskim hrišćanima u Judeji. Tako se ljubav solunskih vjernika proširila čak do Judeje. Ipak, Pavle je podsticao vjernike u Solunu da nastave da povećavaju svoju ljubav.

Gradeći na ljubavi, Pavle upućuje svoje čitaoce da vode miran život, da gledaju svoja posla i da budu marljivi.

Hrišćani koji vole druge ne izazivaju nevolje. Ne guraju nos u tuđe lične stvari. Niti sjede prekrštenih ruku i očekuju da ih drugi obezbijede.

Izreke 25:17 nude dobar savjet o tome da se ne odugovlači s dobrodošlicom, ali se takođe dotiču važnosti izbjegavanja tuđih poslova: „Neka ti noga rijetko zalazi u kuću bližnjeg tvog, da te se ne zasiti i da te ne omrzne.“

Sam Pavle je dao dobar primjer marljivog načina života dok je bio u Solunu radeći svojim rukama da bi se izdržavao (1. Solunjanima 2:9-10).

Svi ovi modeli ponašanja nisu prvenstveno namijenjeni da impresioniraju nevjernike, već da oni budu prijemčiviji za jevanđelje. Kao rezultat indolentnosti i nedoličnog ponašanja, nehrišćani bi imali negativan stav prema jevanđelju.

Knjiga Izreka nudi mudre upute u korist marljivosti i protiv lijenosti (vidi: Izreke 12:11; 13:4; 20:13).

I ne želim, braćo, da budete u neznanju u pogledu onih koji su umrli, da ne tugujete kao drugi, koji nemaju nadu. (13. stih)

Ovdje Pavle počinje da se bavi nekim problemima koji muče

neke solunske hrišćane. To uglavnom uključuje njihove pogrešne predstave o posljednjim vremenima i šta će se dogoditi kada se Hrist vrati na zemlju.

Pavle počinje svoje objašnjenje šta se dešava hrišćanima koji umru prije nego što se Isus vrati po spašene. On smrt naziva snom. Ovo je uobičajen eufemizam, ali onaj koji dolazi s posebnim implikacijama u biblijskom svjetonazoru. Kada osoba ode na spavanje, očekuje se da će se probuditi. Dakle, kada tijelo vjernika umre, ono „spava“ (vidi Jovan 11:11-14), ali će se probuditi. On daje ovo objašnjenje o smrti vjernika kako solunski vjernici ne bi tugovali zbog smrti suvjernika na isti način kao što nevjernici tuguju zbog gubitka svojih prijatelja i voljenih. Nevjernici nemaju nade, ali vjernici imaju čvrstu nadu u buduću život. Hrišćani mogu oplakivati smrt suvjernika kao tužnu, ali privremenu razdvojenost, a ne kao trajni gubitak.

Naredni stihovi daju precizno obrazloženje kad se ovo „buđenje“ događa.

Jer ako vjerujemo da je Isus umro i uskrsnuo, onda će Bog i one koji su umrli u Isusu dovesti s njim. (14. stih)

Nada u buduću život počiva na vjerovanju da je Isus pobijedio smrt uskrsnuvši iz mrtvih.

Kada su određeni Jevreji u hramu u Jerusalimu zamolili Isusa za znak, on je predvidio svoje uskrsnuće govoreći im: „Razrušite ovaj hram, i za tri dana ću ga podići“ (Jovan 2:19). Jevreji su mislili da je mislio na doslovni hram, ali Jovan dodaje: „Ali on je govorio o hramu tijela svoga“ (Jovan 2:21). Kasnije je Isus prorekao svojim učenicima da će umrijeti i uskrsnuti. Rekao je da će biti predan vjerskim vlastima, koje će ga osuditi i predati neznabošcima. Pagani će mu se rugati, pljuvati na njega, bičevati ga i ubiti, ali je dodao da će nakon tri dana ustati (Marko 10:33-34).

Hrišćani se mogu radovati događaju u kojem će se naš uskršli Gospod vratiti da podigne u život spasene iz svih vjekova. Ovaj buduću događaj se u Titu 2:13 spominje kao „naša blagoslovena nada“. Pavle apeluje na hrišćane da vode pobožan život „dok čekamo ostvarenje

te divne nade i pojavljivanje slave velikog Boga i Spasitelja našeg, Isusa Hrista“.

Jer ovo vam govorimo po Gospodnjoj riječi: mi živi, koji ostanemo do dolaska Gospoda, nećemo preteći one koji su umrli, jer će sam Gospod sići s neba sa zapovjedničkim pozivom, s glasom arhanđela i s Božjom trubom, i mrtvi u Hristu ustaće prvi. (stihovi 15-16)

Jednog dana, Isus će doći po sve koji su se pouzdali u njega kao svog Spasitelja. Njegov povratak će ispuniti obećanje koje je dao u Jovanu 14:3: „Ako odem i pripremim vam mjesto, doći ću ponovo i uzeću vas k sebi...“

Pavlovo pozivanje na one koji su umrli tj. „usnuli“ ukazuje na one vjernike koji su već umrli. Dakle, prema Gospodnjoj riječi, ne prema dogmama bilo koje crkve ili sekte, umrli oživljavaju ili se bude iz svog nesvjesnog „sna“ tek o Hristovom drugom dolasku. Tačka. To je ono što eksplicitno govore ovi i drugi stihovi u Svetom pismu. Biblija ne uči nijedan oblik zagrobnog života.

Pavle napominje da živi čekaoci Hristovog povratka nemaju prednost u odnosu na umrle vjernike. On konstatuje da će mrtvi ustati prvi u novi život. Gdje se nalaze mrtvi? „Dolazi čas u koji će svi koji su u grobovima čuti njegov [Hristov] glas izaći će – oni koji su činili dobro u uskrsenje života...“ (Jovan 5:28-29).

Gospod dolazi s Neba po svoje koji su pomrli na zemlji ili živi čekaju njegov dolazak. Ovo će biti popraćeno glasnom komandom, glasom arhanđela i trubom.

Zašto je Hristov glas opisan kao „glas arhanđela“? Za odgovor na ovo pitanje neophodno je uporediti nekoliko tekstova u Bibliji. Pojam „arhanđeo“ znači zapovjednik anđela ili onaj koji je postojao prije njih. Danilo 10:13 pominje „Mihaela, prvog od najviših poglavara“. Danilo 12:1-2 pomaže nam da utvrdimo „Mihaelov“ identitet: „U to vrijeme ustaće Mihailo, veliki vođa koji stoji pomažući sinovima tvoga naroda. I nastaće vrijeme teskobe kakve nije bilo otkako je naroda pa do tog vremena. U to će se vrijeme tvoj narod izbaviti, svako ko se nađe zapisan u knjizi. A mnogi od onih što spavaju u

prahu zemaljskom probudiće se, jedni za vječni život, a drugi za sramotu i vječni prezir.“ Očito je riječ o uskrsenju, upravo događaju koji Pavle opisuje u 1. Solunjanima 4:15-17! „Mihael“ je direktni sudionik u tom događaju. Ko je onda „Mihael“? Da li samo anđeo višeg reda? Juda u svojoj poslanici takođe pominje arhanđela Mihaila koji je imao spor s Đavolom oko Mojsijevog tijela“ (Juda 1:9). Konačno Otkrivenje 12:7 daje nam završnu referencu: „A na nebu je izbio rat: Mihailo i njegovi anđeli borili su se sa aždajom.“ Riječ je o prvobitnoj pobuni Lucifera na Nebu. Ovdje je „Mihailo“ predstavljen kao Zapovjednik anđela lojalnih Bogu. Sama riječ „Mihael“ znači „ko(ji) je kao Bog“ i može se odnositi isključivo na Sina Božjeg, tj. Isusa Hrista! Sin Božji ima izvršnu vlast i predvodi Božji posao na terenu. Ali oni koji na Hrista gledaju kroz naočare trinitarske dogme, imaće problem da prihvate ovu istinu. Osim već rečenog, zapazite da se nigdje u Bibliji ne pominje bilo koji drugi „arhanđeo“. Ako ovo povežemo sa 1. Solunjanima 4:16, stvari su kristalno jasne: Hrist zapovijeda „glasom arhanđela“ da ustanu umrli sveci iz svojih grobova. Kada je Isus pozvao Lazara da izađe iz groba, on je posebno pozvao Lazara po imenu: „Lazare, izađi“ (Jovan 11:43).

Ovo je praćeno zvukom trube Božje, što može značiti posebnu zvučnu manifestaciju Božje sile.

U to vrijeme će tijela preminulih vjernika ustati u slavi uskrsenja i postati besmrtna (1. Korinćanima 15:54). Iako se izraz „u Hristu“ ne pojavljuje u kontekstu starosavezničkih vjernika, jer prosto nije bio primjenljiv za predhrišćansko doba, vjernici pod Starim savezom opravdavali su se kroz tipski prikaz jevanđelja tj. sistem žrtava i praznika, što je isti pravni lijek za problem prekršenog Božjeg zakona, iako samo u ilustraciji ili sjenci. Jasne paralele između dva odvojena uskrsenja pomenuta u Danilu 12:1-2 i Otkrivenju 20:4-8 to dodatno potvrđuju.

Zatim ćemo mi živi, koji ostanemo, biti zajedno s njima odneseni u oblacima da se sretnemo s Gospodom u zraku. I tako ćemo uvijek biti s Gospodom. (17. stih)

Nakon uskrsnuća preminulih vjernika, anđeli će preuzeti žive hrišćane. Važno je zapaziti da oni bivaju odneseni na susret sa Gospodom „u zraku“, što znači u atmosferi. Gospod NE SILAZI na zemlju prilikom drugog dolaska. Bavljenje nepokajanima zlima se događa tek o izvršnom Božjem sudu, kada će uslijediti „drugo uskrsenje“ za sud, opisan u Otkrivenju 20. glava.

Međutim, ovaj događaj, prvo uskrsenje, će uvesti vjernike u vječnost u Isusovoj prisutnosti (Otkrivenje 20:6).

Riječ „oblaci“ se koristi metaforički, u ovom slučaju kao referenca na anđele. „Tada će se na nebu pojaviti znak Sina čovečijega. Zakukaće tada sva zemaljska plemena, i vidjeće Sina čovječjega kako dolazi na nebeskim oblacima, sa silom i velikom slavom. On će poslati svoje anđele sa gromoglasnom trubom i oni će skupiti njegove izabrane sa sve četiri strane svijeta, s jednog kraja nebesa do drugog.“ (Matej 24:30-31; ref. Matej 26:64; Otkrivenje 1:7)

I zagovornici „tajnog uznesenja“ primjećuju da se susret sa Hristom dešava u zraku i to koriste kao podršku svom učenju koje je inače veoma rasprostranjeno u protestantskim krugovima. Stoga ćemo kratko prokomentarisati o kakvom vjerovanju se zapravo radi.

Šta je teorija tajnog uznesenja/odvođenja? Prema onima koji podučavaju ovu teoriju, Isusov dolazak će biti u dvije odvojene faze. Prvi će biti tajno odvođenje/uznesenje crkve na početku navodnog sedmogodišnjeg perioda nevolje nakon čega slijedi slavni, trijumfalni povratak Hrista na Zemlju u pratnji crkve na kraju sedmogodišnjeg perioda (za podršku koriste 1. Solunjanima 3:13). Oni vjeruju da će tokom ovog sedmogodišnjeg perioda antihrist doći na vlast (2. Solunjanima 2:3-4, 7-8) i Bog će izabrati i zapečatiti 144.000 doslovnih Jevreja (Otkrivenje 7) koji će odnijeti Jevanđelje cijelom svijetu obraćajući neizmjerne duše Hristu. Oni takođe vjeruju u veliku bitku kod Armagedona da je doslovni nacionalni rat protiv doslovnog Izraela, koji se događa pred kraj sedam godina i biva zaustavljen Hristovim dolaskom sa njegovom crkvom. Tada doslovni Izrael prihvata Gospoda kao Mesiju i ulazi sa njim kao njegov narod saveza u 1000-

godišnju (milenijumsku) vladavinu na zemlji poznatu kao Kraljevsko doba. Hrist će direktno vladati zemljom sa Davidovog prijestola u Jerusalimu, gdje ponovo funkcionišu tipske hramske službe. Oni koji napokon odbace Hristovu vladavinu bivaju na kraju osuđeni i uništeni na kraju milenijuma. Novi vjernici će tada dobiti besmrtnost i vječnost će početi.

Ovo je usko povezano sa dispencionalizmom, futurističkim sistemom tumačenja Biblije. Za dispencionaliste, Izrael je etnička nacija koja se sastoji od Jevreja (Izraelaca), počevši od Abrama do danas. Crkva se sastoji od svih spašenih pojedinaca u sadašnjoj dispencijiji, tj. od rođenja crkve do vaznesenja. Dispencionalisti takođe vjeruju da će pred kraj Vremena nevolje Izrael kao nacija prihvatiti Isusa Hrista kao svog mesiju upravo pred njegov Drugi dolazak. Vjerovanja dispencionalista o sudbini Jevreja i ponovnom uspostavljanju jevrejskog kraljevstva stavilo ih je na istureni položaj hrišćanskog cionizma.

Dispencionalizam u osnovi uči o Božjoj nedoslednosti. Ako ne postoji sistem za dosledne referentne tačke osobe, tada je na kraju ta osoba neprepoznatljiva, jer se referentne tačke stalno mijenjaju. Za nas je životno važno da dosledne referentne tačke u odnosu na: 1. Božju ličnost, 2. Božji Zakon, i 3. Jevanđelje budu pokorene Bibliji i njenom otkrivenom Planu spasenja. Doslednost Zakona i doslednost Jevanđelja zavisi od doslednosti Božje ličnosti. Znajući da je Božji zakon prepis Božjeg karaktera, onda isti proces kojim je Zakon segmentiran omogućuje segmentaciju ličnosti samog Boga. Svako učenje te vrste je direktno antibiblijsko i jeretičko.

Dispencionalistička teologija prepuna je otvorenih i suptilnih laži. Jedna od njih je da će se Hristov drugi dolazak i (tajno) uzneseenje dogoditi PRIJE Vremena nevolje. Dovoljno je pogledati nekoliko biblijskih tekstova, uključujući izjave samog Hrista da bi se uvjerali u suprotno (vidi Matej 24:29; Marko 13:24; Otkrivenje 1:7; 11:12; 1. Solunjanima 5:4). Dispencionalisti takođe zanemaruju Hristovo sveštenstvo u originalnoj nebeskoj Svetinji, ili tvrde da ta služba i

dalje nije razlog da se ponovo ne uspostavi zemaljska služba.

Ne postoji shvaćeni stih koji kaže da će drugi Hristov dolazak da sakupi svoje svece biti tajno odvođenje.

Drugo, gdje se u Bibliji nalazi sedmogodišnji period nevolja (tribulacije)? Kako postoji toliko teologije tajnog odvođenja koja se vrti oko sedmogodišnjeg perioda, moglo bi se zaključiti da Biblija mora često govoriti o ovom vremenskom periodu. U stvari, ne postoji niti jedna jedina biblijska referenca koja povezuje sedam godina sa smakom svijeta ili Hristovim dolaskom. Većina literature o odvođenju spominje sedmogodišnji period nevolje, a da pritom ne nudi bilo kakav biblijski dokaz ili objašnjenje. Tekst koji se manipuliše je Danilo 9:27, zadnja sedmica iz proročanstva o sedamdeset sedmica tj. doslovnih 490 godina. Ova lažna i nelogična teorija „jaza“ kaže da je svako ispunjenje ovog proročanstva suspendovano dok se ne završi hrišćanska era. Tada posljednja sedmica proročanstva od 70 sedmica ponovo postaje operativna i čini sedmogodišnji period nevolje. Dakle, nalazimo da ova lažna teorija rapturista dobija sedmogodišnju nevolju tako što tu sedamdesetu sedmicu Danilovog proročanstva potpuno izvlače iz njenog konteksta i guraju je daleko u budućnost gdje logično više nije sedamdeseta sedmica.

Ove teorije su pokrenule vjerski problematične osobe: „vizionarka“ Margaret Mek Donald, Edvard Irving, preteča harizmatiskog i pentekostalnog pokreta, Džon Nelson Darbi i drugi, a jezuiti su idejni tvorcii prethodnici preterističkog ili futurističkog metoda tumačenja proročanstava (Francisco Ribera, Manuel De Lakunca...), s ciljem skidanja hipoteke s papstva kao prepoznatog istorijskog antihrista od strane protestantskih reformatora.

Oni koji poučavaju tajnom uznesenju tvrde da će tokom nevolje onima koji nisu uzeti biti data još jedna šansa da se spasu. Mora se kategorički istaći da apsolutno nigdje Sveto pismo ne govori o nekoj drugoj šansi, niti Biblija igdje govori o tome da ljudi mogu biti spašeni nakon Isusovog dolaska. Ovo je samo još jedna vještačka doktrina koja je zaista ugodna tjelesnom srcu čovjeka i namjeri đavola

da takvi čekaoci propadnu s Hristovim dolaskom. Biblija zapravo uči suprotno (2. Korinćanima 6:2; Otkrivenje 22:11-12).

Kao što smo zapazili, Biblija jasno uči da će Isus Hrist doći po drugi put u nenadmašnom veličanstvu da povede svoje otkupljene kući sa sobom. Biće to lični, vidljiv i potresan događaj za koji će svi živi znati. Pravednici će biti uzneseni u susret Gospodu u vazduhu (1. Solunjanima 4:17), dok će zli biti pobijeni sjajem Njegovog dolaska (2. Solunjanima 2:8). Pažljivo i marljivo proučavajmo naše Biblije kako ne bismo bili prevareni u pogledu ove najvažnije i divne nade, drugog Isusovog dolaska. Hristov Drugi dolazak će biti vidljiv i čujan svima (Matej 24:27-31; Djela 1:9-11; 1. Korinćanima 15:52; 1. Solunjanima 4:16-17; 2. Petrova 3:10; Otkrivenje 1:7; Otkrivenje 6:14. Njegov Drugi dolazak će razoriti Zemlju: Isaija 24:19-20; 2. Petrova 3:10; Otkrivenje 6:14; Otkrivenje 16:18-20.

Zaključujemo, dakle, da 1. Korinćanima 15, 1. Solunjanima 4 i Matej 24 opisuju isti događaj.

Zato tješite jedni druge ovim riječima. (18. stih)

Kada se ponovo sjedinimo s Hristom, bol i patnja će biti gotovi (2. Korinćanima 4:16-18). Naša tijela, koja sada stare i propadaju, postaće neprolazna (1. Korinćanima 15:54). Smrt će izgubiti žalac (1. Korinćanima 15:54-57). Naša tijela će biti proslavljena, kao što je Isusovo tijelo proslavljeno tijelo (Filipljanima 3:20-21). Radost će trajati vječno (Psalam 16:11). Živjećemo vječno, prvo na mjestu koje je Isus obećao da će nam pripremiti (Jovan 14:1-3) – na Nebu, a zatim na Zemlji kada ćemo primiti konačno nasleđe Božjeg Izraela (Otkrivenje 21:2-3; 22:1-5). Svi stresovi, muke i naponi zemaljskog života će nestati. Nikada više nećemo biti žrtve zločina ili prevare. Vječna radost i zadovoljstvo će oduševiti naša srca u Božjem prisustvu (Psalam 16:11).

To je zaista utješno i ohrabrujuće!

5. Pripremljeni za Hristov dolazak

A o vremenima i razdobljima, braćo, ne treba da vam se piše. (1. Solunjanima 5:1)

Ranije je Pavle pohvalio hrišćane u Solunu za njihovu vjernost i duhovnu snagu (1. Solunjanima 3:5-7). Čini se da je svaka generacija radoznala za budućnost i ima brojna pitanja o Gospodnjem povratku. Solunjani su imali slična pitanja, ali kada je Pavle bio u Solunu na svom drugom misionarskom putovanju, proveo je dosta vremena govoreći tamošnjoj braći o danu Gospodnjem. Znali su dosta o poslednjim vremenima, ali morali su primijeniti ono što su znali na svoje okolnosti.

„Vremena“ u ovom stihu je grčka riječ *hronōn*, iz istog korijena odakle dolazi „hronologija“. Odnosi se uglavnom na određeni mjerljivi vremenski period i pojavljuje se 53 puta u Novom savezu. Riječ „razdoblja“ potiče iz grčkog *kairōn* i javlja se 86 puta u Novom savezu. „Vrijeme“ se prevodi 33 puta, a „doba“ 16 puta. Iste dvije riječi nalaze se u Djelima 1:7 gdje je Isus odgovorio na pitanje učenika: „Gospode, hoćeš li u ovo vrijeme Izraelu obnoviti kraljevstvo?“ (Djela 1:6) Rekao je: „Nije vaše da znate vremena ili razdoblja koja Otac ima u svojoj vlasti.“ Niko ne mora da zna sve o Gospodnjem povratku. Imamo dovoljno informacija o tome u Svetom pismu da pratimo znake vremena i da pravilno uredimo svoje živote u svjetlu toga.

Jer i sami dobro znate da Gospodnji dan dolazi baš kao lopov u noći. (2. stih)

Solunski vjernici su shvatili da će dan Gospodnji doći neočekivano za svijet, kao dolazak lopova noću.

Naravno ne smijemo misliti da Pavlovo pozivanje na dolazak dana Gospodnjeg „kao lopova u noći“ znači da će taj dan doći tokom bukvalne, solarne noći. Poređenje se ne odnosi na vrijeme dana

Gospodnjeg dolaska, već na način njegovog dolaska. Ovaj period će doći iznenada i neočekivano. Božanski sud će uhvatiti nevjernike nespremne. Biće zatečeni iznenadnim dolaskom Božjeg gnjeva.

Kad budu govorili: „Mir i sigurnost!“, tada će ih iznenada zadesiti uništenje kao porođajni bolovi trudnicu, i neće umaći. (3. stih)

Dan Gospodnji će iznenaditi nevjernike. Misliće da svijet doživljava mir i sigurnost, ali će ih zadesiti iznenadna destrukcija, baš kao što porođajni bol obuzima trudnu ženu. Nevjernici će uživati lažni osjećaj mira i sigurnosti na početku nevolje, ali mir i sigurnost neće dugo trajati.

Ima li nekih kontradikcija između scenarija posljednjih događa i prividnog mira i neočekivanosti Hristovog dolaska, opisanih u Novom savezu?

Osnovna zabluda nevjerstva Bogu dovela je do relativizacije svih bitnih istina za čovjeka, uključujući teološko znanje. Iracionalne postavke vode u iracionalne zaključke i očekivanja, kako u religiji tako i u filozofiji i nauci. Ideološka i vjerska kretanja u svijetu mnogo su više povezana i imaju zajedničke izvore nego što obično mislimo.

Lažni mir prethodi Drugom Hristovom dolasku: „Kao što je bilo u Nojevo vrijeme, tako će biti i o dolasku Sina čovečijega. Baš kao što su u ono vrijeme, prije potopa, ljudi jeli i pili, ženili se i udavali, sve do dana kad je Noje ušao u kovčeg, a oni nisu ništa slutili dok nije došao potop i sve ih odnio – tako će biti i o dolasku Sina čovečijega.“ (Matej 24:37-39; ref. Luka 17:28-30)

Svjetovnost i hedonizam ubijaju duhovna osjetila i sposobnost razlikovanja stvari. Zato će za sve one koji su odbacili istinu drugi Hristov dolazak i strašno vrijeme koje mu neposredno prethodi doći kao veliko iznenađenje, nešto što je potpuno suprotno njihovim očekivanjima i planovima. „Jer će doći kao zamka na sve koji žive po svoj zemlji.“ (Luka 21:35)

„Gospod ne kasni s ispunjenjem svog obećanja, kao što neki misle da kasni, već je strpljiv s nama jer ne želi da iko propadne, već da svi dođu do pokajanja. A Gospodnji dan će doći kao lopov noću,

u koji će nebesa proći uz veliku buku, i elementi će se, užareni, raspasti, a zemlja i djela na njoj biće spaljeni.“ (2. Petrova 3:9-10)

U realnosti, ne postoji stvarni mir na zemlji u grijehu. Vladavina Sotone i satanista ne donosi mir, niti ga ikad može donijeti, kao što ne može ni izliječiti grijeh i njegove posledice. Oni mogu samo proglasiti bolest zdravljem, a put u propast putem u mir. Lažni mir je demagogija, sa iskrivljenim pogledima na stvarnost i lažnim sistemom vrijednosti. Lažni mir je poslednji globalni napor da se svijet potpuno podredi Sotoni.

Na sličan način izopačuje se shvatanje biblijskih pojmova, kao i predstave o Mesiji i poslednjem vremenu. U grijehu koji proizvodi nevjerstvo i iracionalnost, Mesija dobija svoju disfunkciju, i čovjek ga pokušava uklopiti u psihološke potrebe svoje pale prirode. U isto vrijeme to bi omogućilo Sotoni da lansira lažnog mesiju kroz lažiranu religioznost, ili tačnije okultizam. Treba li onda da nas iznenađuje što umjesto Božjeg pohođenja i kazni za bezakonje, pripadnici i promotori velikih svjetskih religija i raznih sekti očekuju mir i Mesiju koji će navodno uspostaviti hiljadugodišnje carstvo mira na zemlji? Ako ikada dođete u iskušenje povoda za većinskim mišljenjem i stavovima, sjetite se Hrista i Njegovog učenja o kraljevstvu koje ne potiče od ovog svijeta, niti je to moguće. Raj na zemlji ne može vratiti čovjek nikakvim svojim naporima. Nasuprot, umjesto evolucije i mira, Božja Riječ najavljuje kraj istoriji pobune.

Možemo zaključiti da lažni mir ne rješava nijedan osnovni problem ljudskog roda, već ih samo kamuflira, i da relativan mir na zemlji postoji zahvaljujući Božjoj milosti i zaštiti (vidi Otkrivenje 7:1-3).

Na koji način se ljudi mogu sačuvati od obmane? Šta je rekao apostol Pavle u nastavku najave Gospodnjeg dolaska?

Ali vi, braćo, niste u tami, pa da vas taj dan zatekne kao lopov, jer vi ste svi sinovi svjetlosti i sinovi dana. Mi ne pripadamo ni noći ni tami. (stihovi 4-5)

Duhovno prosvjetljenje i ispravna vjera u Riječ Božju su jedina prava zaštita. U Jovanu 8:12 Isus je rekao: „Ja sam svjetlost svijeta.

Ko za mnom ide, neće hoditi u tami, nego će imati svjetlost života.“ Biblijski religiozni ljudi prate znake vremena i nadahnuta proročanstva i znaju da je sam kraj blizu: „Tako i vi, kad vidite da se sve to zbiva, znajte da je blizu Božje kraljevstvo“ (Luka 21:31), iako ne znaju tačan termin: „Zato budno pazite jer ne znate kog dana će doći vaš Gospod“ (Matej 24:42; uporedi sa Matej 24:36).

Proučavanje knjiga kao što su Danilo i Otkrivenje upravo nam služi kao nepogrešiv putokaz i dokaz u istinitost onog što držimo kao sadašnju istinu i zdravorazumnost naše vjere. Ujedno, to nam daje snagu koja može razobličiti svaku zabludu.

Duhovno prosvjetljenje iz Božje Riječi ne samo što sve djelove velike slagalice postavlja na svoje mjesto, već nas čini boljim i kvalitetnijim ljudima u svakom pogledu, sve razumnijima i bližima hristolikom karakteru. To nikada nije slučaj u mješavini istine i laži bilo koje vrste. Zato nikad ne smijemo podrediti Božji autoritet ljudskom (vidi Djela 5:29; Galatima 1:8-10).

„Pazite da vas neko ne prevvari.“ (Matej 24:4) Pokušaji obmane svih vrsta dolaziće kako spolja tako i unutar vjerskih zajednica. Intezitet prevara, snažno podržan utopijskim obećanjima mira i boljeg života biće sve veći kako se bliži kraj istorije pobune.

Dakle, ne spavajmo kao što ostali spavaju, nego bdimo i budimo trezveni. (6. stih)

„Jer ako ne budeš pazio, doći ću kao lopov i nećeš znati u koji ću čas doći na tebe.“ (Otkrivenje 3:3)

Budući da su solunski vjernici upoznali svjetlost svijeta i istinu jevanđelja, Pavle ih poziva da ostanu budni i samodisciplinovani. Poziva ih da ne „spavaju“, apelujući na njih da ne budu apatični ili bezbrižni. Vjernici moraju biti budni i paziti na razvoj događaja dok čekaju Gospodnji povratak.

Trezvenost je stanje uma kada možemo pravilno razmatrati i procjenjivati stvari. Ali ova sposobnost se gubi kada se prihvate lažne doktrine i obmane bilo koje vrste.

Jer oni koji spavaju, noću spavaju i oni koji se opijaju, noću se

opijaju. (7. stih)

U ovom stihu Pavle daje opšte zapažanje da su spavanje i opijanje radnje koje se vezuju za noć i tamu. Dakle, nevjernici – djeca tame – nisu svjesni svog izgubljenog stanja. Oni nisu svjesni duhovne istine niti kontrolišu svoje emocije i postupke. Nasuprot tome, hrišćani ne bi trebali spavati na poslu, već bi trebali izbjegavati lijenost, letargiju i apatiju (Izreke 6:10-11).

U Rimljanima 13:11 Pavle poziva svoje čitaoce da se probude iz tromosti „jer nam je sada spasenje bliže nego kad smo isprva povjerovali.“ U svom pismu letargičnoj laodikejskoj skupštini, Isus je dao ovu opomenu: „Znam tvoja djela: nisi ni hladan ni vruć. Da si barem hladan ili vruć! Ali, pošto si mlak, a nisi ni vruć ni hladan, izbljuvaću te iz svojih usta.“ (Otkrivenje 3:15-16)

Takođe, djeca svjetlosti ne bi trebalo da budu pod kontrolom bilo koje zemaljske stvari koja može porobiti ili uticati na njihove umove; alkohol je najjasniji primjer ove opasnosti. Umjesto toga, vjernici bi trebali biti pod uticajem svetog Duha. Efescima 5:18 nalaže: „I ne opijajte se vinom, u kome je razuzdanost, nego se ispunjavajte Duhom.“

Ali mi koji pripadamo danu, budimo trezveni i na grudi stavimo oklop vjere i ljubavi i stavimo kacigu – očekivanje spasenja. (8. stih)

S obzirom na činjenicu da Pavlovi čitaoci pripadaju danu, on ih poziva da praktikuju samodisciplinu i da se ponašaju kao vojnici. On ih poziva da nose oklop vjere i ljubavi. Oklop vojnika štitio je prsa. Oklop vjere i ljubavi štiti hrišćane. Vjera i ljubav prema Bogu i drugima čuvaju naša srca. Ove dvije osobine nam daju hrabrost da se suočimo s neprijateljem i da dijelimo Božju ljubav s drugima.

Pavle takođe apeluje na svoje čitaoce da nose kacigu – nadu u spasenje. Čvrsto iščekivanje potpunog oslobođenja od uticaja grijeha štiti naše umove. Nećemo podleći đavolskim napadima na naše razmišljanje ako nosimo kacigu spasenja.

Jer Bog nas nije namijenio na gnjev, nego da steknemo spasenje kroz našeg Gospoda Isusa Hrista, koji je umro za nas da bismo – bilo

da bdimo ili da spavamo – živjeli zajedno s njim. (stihovi 9-10)

Ovdje Pavle objašnjava zašto su spremnost i svijest toliko važni. Ovo je zasnovano na shvatanju da Bog ne namjerava da u gnjevu uništi hrišćane, već ih je spasio od gnjeva koji će izliti na grešnike. Vjernici će doživjeti potpuno oslobođenje od grijeha, pokvarenosti i smrtnosti prilikom drugog Hristovog dolaska. Tada ćemo biti potpuno spašeni od moći i prisutnosti grijeha. Svi ostaci grijeha biće uklonjeni iz nas u to vrijeme. Kao što 1. Jovanova 3:2 i Filipljanima 3:20-21 ističu, bićemo poput Gospoda kada ga sretnemo. Dotle, kao što u svom pismu Efescima Pavle spominje, imamo zapečaćenje svetim Duhom kao „zalag našeg nasljedstva za oslobođenje otkupnine“ (Efescima 1:13-14).

Hrist je umro za nas. Isusov život nije oduzet od njega; on ga je slobodno prinio kao žrtvu za naš grijeh (Jovan 10:15, 17-18; 1. Korinćanima 15:3). Pavle se takođe vraća uvjerenanju koje je dao ranije u ovom pismu: da su oni vjernici koji su umrli prije Hristovog povratka isto toliko primaoci konačnog spasenja (1. Solunjanima 4:15-16) kao i oni koji još žive kada se on vrati. Kao takvi, za hrišćane koji umru se kaže da „spavaju“, jer je stanje prve smrti samo privremeno. Upotreba sna kao metafore smrti često se viđa u drevnoj literaturi, ali ima poseban značaj u biblijskom smislu.

Pišući Galatima, Pavle naglašava dobrovoljnu prirodu Isusove smrti. On piše da je Isus „dao sebe za naše grijeha da bi nas izbavio od sadašnjeg doba zla po volji našeg Boga i Oca“ (Galatima 1:4). Pavle potvrđuje u 1. Solunjanima 5:10 da je Isus umro za nas da bismo mi živjeli s njim. Jedna od najboljih nebeskih radosti je vječni život s Isusom.

Zato tješite jedni druge i izgrađujte jedni druge, kao što već i radite. (11. stih)

Hrišćani bi trebali dopustiti da ih mogućnost da provedu vječnost s Isusom motiviše da ohrabruju i izgrađuju jedni druge. Umjesto da budemo uplašeni kako se događaji u svijetu razvijaju, trebali bismo podsjetiti jedni druge da je bolja budućnost pred nama. Radujemo se

danu kada će Isus doći po nas. U međuvremenu trebamo pomoći jedni drugima da postanemo sličniji Isusu i bolje opremljeni da mu služimo.

Pavle priznaje da su solunski vjernici izgrađivali jedni druge, jer je, nakon što je dao podsticaj da ohrabruju jedni druge, dodao, „kao što već i radite.“ On je jednostavno želio da njegovi čitaoci nastave da ohrabruju jedni druge.

Jevrejima 10:23-25 apeluje da se „držimo nepokolebljivo nade koju ispovijedamo, jer je vjeran onaj koji je obećao“, da „budemo obzirni jedni prema drugima, kako bismo se podsticali na ljubav i dobra djela“ i da „hrabrimo jedni druge, tim više što vidimo da se približava onaj dan.“

Molimo vas, braćo, poštujujte one koji se trude među vama i predvode u Gospodnjem djelu i opominju vas, i s ljubavlju ih posebno cijenite zbog njihovog rada. Budite u miru jedni s drugima. (stihovi 12-13)

Pavle je prepoznao mogućnost da članovi zajednice mogu postati nerazumno kritični prema svojim duhovnim vođama, pa ih upućuje da visoko poštuju vođstvo. Vođe bi uključivale ne samo pastore već i sve one koji su dijelili odgovornosti vođstva u zajednici.

Pavle opisuje vođe koji zauzimaju položaje autoriteta i odgovornosti. Gospod ih je postavio na ove položaje i dao im odgovornost da upozoravaju i upućuju zajednicu. Jevrejima 13:7 podstiče sličan odnos između vjernika i njihovih duhovnih vođa: „Sjećajte se onih koji poučavaju među vama, koji su vam govorili Božju riječ. Posmatrajući ishod njihovog načina života, oponašajte njihovu vjeru.“

Članovi zajednice treba da cijene i vole svoje duhovne vođe zbog posla koji obavljaju kao Gospodnje sluge. Čini se da Pavle podrazumijeva vezu između pravilnog poštovanja duhovnih vođa i mirnih odnosa među članovima zajednice. Ako neki članovi poštuju svoje vođe, ali ih drugi ne poštuju, može doći do trvenja, što će dovesti do toga da članovi zauzmu stranu. U tom procesu zajednica će postati nemirna, u opasnosti od razbijanja. Međutim, ako svi članovi visoko

poštuju svoje vođe, mir će karakterisati njihovu zajednicu.

Naravno, odgovornost je podpastira hraniti i brinuti se za „ovce“, kao što je Isus uputio apostola Petra (Jovan 21:15-17). Pavle je pozvao mladog pastora Timoteja da pruži primjer vjernicima „u govoru, u ponašanju, u ljubavi, u vjeri, u čistoti“ (1. Timoteju 4:12). Oni koji ispunjavaju svoje obaveze kao vođe zajednice su vrijedni poštovanja.

A podstičemo vas, braćo, opominjite one koji neuredno žive, tješite potištene duše, pomažite slabima, budite strpljivi sa svima. (14. stih)

Članovi zajednice ne bi trebali prepustiti posao služenja u potpunosti svojim duhovnim vođama. U ovom stihu Pavle upućuje svoje čitaoce da prihvate nekoliko odgovornosti. Zadužuje ih da upozore neuredne na njihov lijenost. Svojim čitaocima poručuje da razvesele one malodušne. Umjesto da budu obeshrabreni, malodušni trebaju biti ohrabreni da s povjerenjem napreduju u hrišćanskom životu.

Pavle takođe poziva solunske hrišćane da pomognu slabijim vjernicima da vjeruju u Gospoda u svakoj situaciji. Lako je odustati od besposlenih, malodušnih i slabih, pa Pavle podstiče svoje čitaoce da budu strpljivi sa svima njima. Doduše, Bog je nekim vjernicima dao darove služenja, ohrabrivanja i iskazivanja milosrđa, ali svaki vjernik treba da služi s ljubavlju i strpljenjem u ime slabih među njima. Galatima 6:1 upućuje one koji su duhovni da povrate suvjernika koji je „uhvaćen u bilo kakvom prestupu“, ali da to čine nježno i ponizno. Galatima 6:2 upućuje vjernike da nose teret jedni drugih. Ovi uputi su u skladu s Pavlovim komentarima u ovom stihu.

Pazite da niko nikome ne vraća zlo za zlo, nego se uvijek trudite da činite dobro jedni drugima i svima ostalima. (15. stih)

U ovom stihu Pavle apeluje na svoje čitaoce da čine dobro svima, umjesto da pokušavaju da se „obračunaju“ kada neko počini prekršaj protiv njih. Pavle je snažno vjerovao u Gospodnju sposobnost da se pozabavi nepravdama (vidi: Rimljanima 12:17-19).

Umjesto da tražimo priliku da uzvratimo prestupnicima, trebamo tražiti prilike da im oprostimo i unesemo blagodat u njihov život.

Pišući Kološanima, Pavle ih je uputio da opraštaju „...jedni drugima; Kao što je Gospod milostiv prema vama, tako budite i vi“ (Kološanima 3:13). Iako je svako od nas uvrijedio Isusa, on je umro za nas, oprostio nam je i omogućio nam vječni život. Kad god želimo da se nekome revanširamo, treba da razmislimo o milosti i dobroti kojom nas je Isus obasuo uprkos uvredama koje smo počinili protiv Boga.

Treba napomenuti da Pavlova pouka ovdje ne kaže samo da treba opraštati braći i sestrama u Hristu. Dok vjernici trebaju biti miroljubivi jedni s drugima, ovaj stih posebno kaže da se ovaj stav treba proširiti „na sve“.

Uvijek se radujte. (16. stih)

Prema ovom stihu, hrišćani bi trebali biti radosni u svakom trenutku. Praktikovanje oprostaja nam omogućava da poslušamo uput da se „uvijek radujemo“. Gorki, nemilosrdni duh blokira radost jednako sigurno kao što brana blokira tok rijeke. Sveto pismo priznaje da naše okolnosti možda neće uvijek rezultirati time da budemo „srećni“, ali sreća nije isto što i radost. Radost, u Bibliji, uključuje pouzdanu nadu u Hrista, koja vodi do vječne perspektive (Jakov 1:2-3; Jevrejima 12:2).

Pavle je praktikovao ono što je propovijedao. Kada je iz zatvora pisao Filipljanima, nije živio pod svojim okolnostima, već se uzdigao iznad njih. Iako je bio okovan, radovao se u Gospodu (Filipljanima 1:17-18; 4:10). Okolnosti Solunjana bile su teške, ali su mogli biti radosni „u Gospodu“. Pavlova radost je nadjačala njegove kušnje. Uprkos zlostavljanju, suočavanju sa smrću, tugom i siromaštvom, uvijek se radovao (2. Korinćanima 6:8-10).

Isus je povezo radost sa poslušnošću. Rekao je: „Ako držite moja uputstva, ostaćete u mojoj ljubavi... Ovo sam vam govorio da moja radost bude u vama i da vaša radost bude potpuna.“ (Jovan 15:10-11)

Neprestano se molite. (17. stih)

Naravno, ovo ne znači biti u stanju molitve tokom svakog budnog trenutka. Umjesto toga, trebali bismo biti u stalnom „molitvenom“

stanju i često razgovarati s Bogom u stvarnoj, posvećenoj zajednici. Čak i usred iskušenja, vjernici bi trebali prepoznati neizmjernu vrijednost održavanja zajedništva s Bogom kroz čestu molitvu.

Isus je vrhunski primjer šta znači neprestano se moliti. Naučio je svoje učenike da se mole (Matej 6:5-13). Molio se prije nego što je nahranio pet hiljada (Matej 14:19-21). Molio se kada je blagoslovio djecu (Matej 19:13). Molio se ujutro (Marko 1:35) i uveče (Marko 6:45-47). Molio se za svoje učenike i za sve kasnije vjernike (Jovan 17). Molio se u Getsimanskom vrtu (Matej 26:36-42). Molio se sa krsta (Luka 23:34).

I apostol Pavle se neprestano molio. Molio se iz zatvora u ponoć (Djela 16:25). Molio se nakon što je dao nalog starješinama skupštine u Efesu (Djela 20:36). Molio se na Malti (Djela 28:8). Molio se za Izrael (Rimljanima 10:1). Molio se za hrišćanske skupštine (Rimljanima 1:9; Efescima 1:16; Filipljanima 1:4; Kološanima 1:3-12).

Za sve zahvaljujte. Jer je to za vas Božja volja u Hristu Isusu. (18. stih)

Ovdje Pavle podstiče svoje čitaoce na zahvalnost u svim okolnostima. Dodaje da je to Božja volja. Koliko god da su naše okolnosti teške, možemo pronaći razloge da zahvalimo Bogu. Možemo biti zahvalni što sve radi zajedno za naše dobro ako pripadamo Njemu (Rimljanima 8:28). Možemo biti zahvalni što je Božja milost dovoljna da nas podrži u svim okolnostima (2. Korinćanima 12:9). Možemo biti zahvalni što nas ništa ne može odvojiti od Božje ljubavi (Rimljanima 8:37-39). Možemo biti zahvalni što nas Bog duhovno podržava čak i kada kušnje stvaraju poteškoće u našem molitvenom životu (Rimljanima 8:26). Teške okolnosti takođe dokazuju istinitost naše vjere (1. Petrova 1:6-7).

Sveto pismo bilježi razliku između zahvaljivanja „za“ naše okolnosti, za razliku od zahvaljivanja „u“ našim okolnostima. Na primjer, automobilska nezgoda neće nas navesti kako se zahvaljujemo za uvrnuti blatobran i razbijeni hladnjak, ali možemo zahvaliti što imamo osiguranje i Boga koji je uvijek prisutan s nama. Možda ne zahvaljujemo

Bogu za bolest, ali možemo biti zahvalni za lijekove i doktore. Progon nije nešto na čemu bismo bili zahvalni, ali možemo biti zahvalni što Bog može iskoristiti tu teškoću za svjedočanstvo drugima i za našu vječnu korist.

Duh ne gasite. (19. stih)

Pavle upozorava svoje čitaoce da ne guše ili gase Duh Božji, koji grije srce da vole Boga i druge. Duh nadahnjuje vjernike da vjerno služe Bogu, da se mole i ohrabruju druge. On pali srca vjernika žarom da pridobiju nevjernike za Hrista. Odupiranje Duhu vodi do mlakog stava i do gubitka nagrade (Otkrivenje 3:14-22).

Prije potopa koji je zbrisao sve osim Noja i njegove porodice, čovječanstvo je bilo potpuno pokvareno i nije imalo obzira na Boga. Postanje 6:5 nam kaže: „Gospod je vidio da čovjek čini veliko zlo na zemlji i da je svaka misao njegovog srca uvijek usmjerena ka zlu.“ Upravo je ovo pokvareno razmišljanje i postupanje uzrokovalo duhovni spor sa Bogom: „Neće se moj Duh dovijeka sporiti sa čovjekom, jer je on samo tijelo [tj. zaokupljen isključivo tjelesnošću].“ (Postanje 6:3). Gašenjem Duha, čovječanstvo je izazvalo Božji gnjev i sopstvenu propast. Uvijek je najbolje pozitivno odgovoriti na uticaj Duha!

Proroštva ne prezirite. (20. stih)

U počecima hrišćanstva i prije kompletiranja Novog saveza, Bog je nekim vjernicima dao dar proroštva, što je bila sposobnost otkrivanja budućnosti (Djela 11:28) i objavljivanja Božje volje (Djela 13:2). Efescima 4:11 kaže se da je Bog dao proroke da pomognu u izgradnji vjernika u vjeri.

Međutim, lažni proroci su postojali i u prvom vijeku, koji su objavljivali iskrivljene poruke. Vjernici u Solunu su često zavisili od proroka da otkriju Božju volju za zajednicu. Pojava lažnih proroka navela je neke vjernike da negativno gledaju na proroštvo, pa Pavle upućuje svoje čitaoce da ne preziru pravo proroštvo. Sledeći stih će podržati ovu ideju, govoreći nam da „testiramo“ ono što vidimo i čujemo.

Danas vjernicima nisu potrebni proroci, jer imamo potpunu Bibliju koja daje odgovore na velika životna pitanja i usmjerava naše postupke. Bog nam je dao Bibliju kako bismo postali ono što On želi da postanemo i činili ono što On želi da radimo (2. Timoteju 3:16-17).

Sve provjeravajte, držite se onoga što je [moralno] dobro. (21. stih)

Hrišćani naravno nisu pozvani na prihvatanje svake tvrdnje o proročkom govoru ili doktrini. Ovdje Pavle pomaže svojim čitaocima da znaju kako odgovoriti na izazove te vrste. On im kaže da ispituju svaku tvrdnju kako bi utvrdili da li je valjana. Ako prođe ispit, u svjetlu onoga što Sveto pismo uči (Isaija 8:20), vjernici bi to trebali pozdraviti. Apostol Jovan potvrđuje Pavlovo upozorenje. U 1. Jovanovoj 4:1 on piše: „Ljubazni! Ne vjerujte svakom duhu, nego provjeravajte duhove jesu li od Boga; jer mnogi lažni proroci iziđoše na svijet.“ U širem smislu, ovo je koristan alat za vjernike da primjenjuju na sve u svom duhovnom životu: oprezan pristup koji je testiran po Svetom pismu.

Ekvivalent „proroštvu“ danas se može opisati kao čin predviđanja, a ne proricanja. To se ostvaruje tako što učitelji i propovjednici najavljuju Božju pisanu Riječ, sa primjenom na aktualne potrebe i prilike. Današnji vjernici bi trebali testirati poruke za koje učitelji i propovjednici tvrde da su od Boga. Test nije da li propovjednik izgleda dobro ili ima ugodnu ličnost, već da li je njegova poruka u skladu sa Božjom Riječju. Ispravnost poruke uključuje i njenu „moralnost“ tj. kakvoću koja je u skladu sa Božjim karakterom.

Klonite se svakog oblika zla. (22. stih)

Pavle poziva hrišćane da se uzdrže od svakog oblika zla. Grčka riječ *apehōmai* doslovno znači „uzdržavati se“ ili „držati se podalje“. Isti korijen riječi pojavljuje se i u 1. Solunjanima 4:3, gdje Pavle nalaže vjernicima da se klone seksualnog nemoralna. Ako neka radnja krši biblijske upute ili načela, vjernici bi to trebali izbjegavati.

Biblija je nepogrešiv autoritet ne samo za ono u šta vjerujemo, već i za to kako treba da se ponašamo. Pavle je pozvao hrišćane u

Filipi i nas da budemo „besprekorni i bezazleni, Božja djeca bez mane usred pokvarenog i izopačenog naraštaja u kome kao svjetlo-noše svijetlite u svijetu, čvrsto se držeći riječi života...“ (Filipljanima 2:15-16). Božja Riječ nam pomaže da izaberemo ono što je moralno prihvatljivo i odbacimo ono što je oblik zla. Psalam 119:9 pita: „Kako će mladić čistim sačuvati put svoj?“ Odgovor: „Pazeći na sebe po riječi tvojoj.“ Takođe, psalmista je napisao: „U srcu svome čuvam riječ tvoju, da ti ne zgriješim.“ (Psalam 119:11)

Neka vas sam Bog mira potpuno posveti. I neka sav vaš duh i duša i tijelo budu sačuvani besprekornima do vremena dolaska našeg Gospoda Isusa Hrista. (23. stih)

U ovom stihu Pavle govori o Bogu kao o „Bogu mira“. Bog je Solunjanima dao mir kada su se pouzdali u Isusa kao svog Spasitelja. Pavle insistira u Rimljanima 5:1 da opravdanje vjerom donosi vjernicima „mir s Bogom kroz Gospoda našega Isusa Hrista“. Nadalje, Pavle se moli da Bog, koji daje mir, učini Solunjane potpuno odvojenim za Njega, tako da njihov duh, duša i tijelo budu oslobođeni bilo kakve validne optužbe do vremena Hristovog dolaska.

Većina ljudi misli o tri komponente svakog ljudskog bića kao o tijelu, duši i duhu, ali Pavle mijenja ovaj redoslijed, dajući najveći prioritet duhu, a najniži prioritet tijelu. „Duh“ ili „pneuma“ na grčkom odgovara hebrejskom pojmu „ruah“ i odnosi se na um, volju i osjećanja osobe, na ono što nas profiliše kao ličnost. „Psiha“ na grčkom ima isto značenje kao „nefeš“ na hebrejskom jeziku. Odnosi se na središte života, osobu kao kompletno biće, uključujući emocije, želje, potrebe.... Tijelo nas povezuje sa našom okolinom. Bog treba da nas čuva besprekorne u našem obožavanju Njega i u našem zajedništvu s Njim. Moramo biti slobodni od bilo kakve legitimne optužbe u svom unutrašnjem biću i u našim društvenim odnosima.

Vjeran je onaj koji vas poziva. On će to i učiniti. (24. stih)

Pavle izražava povjerenje u Božju sposobnost da ostvari svoju namjeru sa hrišćanima. Bog je u stanju da „usavrši“ svoj narod. Bog nam je dao ono što se zove pozicijsko posvećenje. Ovaj izraz znači

da nas je Bog odvojio od svijeta, da budemo u Hristu i da nas On smatra pravednima (Jevrejima 10:10; 1. Korinćanima 6:11; 2. Korinćanima 5:21). Kako duhovno rastemo, postajemo sve svetiji. Ovaj proces se naziva progresivno posvećenje. Vodimo život koji poštuje Boga. Naš misaoni život treba da raste u čistoti (Psalam 1:1-3; Filipljanima 4:8), a naše ponašanje treba da bude sve više u skladu sa učenjima njegove Riječi (Psalam 119:133). Naše posvećenje će se dovršiti jer, kao što ovdje Pavle piše: „Vjieran je onaj koji vas poziva; on će to i učiniti.“

Svojom vlastitom snagom mi bismo propali, ali Bog ne može iznevjeriti.

Braćo, molite se za nas. (25. stih)

Pavle apeluje na Solunjane kao braću da se mole za njega i njegove saradnike. Iako je bio izvanredan Božji sluga, Pavle nikada nije smatrao da je izvan potrebe za molitvom. Pavle je shvatio da ne može adekvatno služiti Bogu bez Božje pomoći. U 2. Korinćanima 3:5 priznao je svoju neadekvatnost, ali je uvjerio Korinćane da je Bog njegova dovoljnost. Poput Pavla, trebamo tražiti molitve naših suvjernika, znajući da ne možemo učiniti ništa zaista produktivno osim ako nam Gospod to omogući (Jovan 15:5).

I Isus se molio. Jevanđelja spominju da se Isus molio više puta, uključujući i posredničku molitvu za druge.

Pozdravite svu braću svetim poljupcem. (26. stih)

Pavle poziva solunsku zajednicu da bude prijateljski nastrojena. U kulturi Pavlovog vremena bio je običaj da se prijatelji pozdravljaju poljupcem. Muškarci bi pozdravljali druge muškarce na ovaj način, a žene bi pozdravljale druge žene na sličan način. Danas bi vjernici jedni drugima trebali uputiti topao verbalni pozdrav i čvrst stisak ruke, što je današnji ekvivalent „svetom poljupcu“ tog doba. Ovo je važno i za našu dobrodošlicu nevjernicima. Ništa ne zamrzne duhovni interes posjetilaca tako brzo kao hladna zajednica.

Ovaj stih seže na ideju zajedništva. Zajedništvo znači više od jednostavnog okupljanja, to je dijeljenje istinske ljubavi jednih prema

drugima dok smo partneri u djelu jevanđelja. Ako se vjernici pozdravljaju i pitaju: „Kako ste?“ ali baš nas briga šta će biti odgovor, oni su licemeri a ne prijatelji. Ako jedni drugima kažu: „Moliću se za tebe“, a ne mole se, oni su licemjeri, a ne prijatelji. Ako zajednica praktikuje pristrasnost, dajući povlašćeni tretman bogatima ili slavnim, to nije prijateljska zajednica i potpada pod kritiku Jakova 2:3-4. Radije, treba da se pozdravljamo na svet, nesebičan i iskren način.

Zaklinjem vas Gospodom da se ovo pismo pročita svoj svetoj braći. (27. stih)

Pavle traži od Solunjana da pročitaju njegovo pismo naglas cijeloj zajednici. Nije želio da bilo ko ostane u neznanju o njegovoj poruci o drugom Hristovom dolasku i o tome šta je uključeno u vođenje čvrstog hrišćanskog života.

Danas, takođe, ne postoji zamjena za lično izlaganje Božjoj Riječi. Pavle je shvatio da nas Božja Riječ može sazreti i opremiti za djelotvoran život i služenje (2. Timoteju 3:16-17), pa je upozorio Timoteja da „propovijeda riječ“ (2. Timoteju 4:2). Kada je Gospod dao nalog Jošui da povede Izrael u Obećanu zemlju, dao je sledeći uput: „Neka se ova knjiga zakona ne odvaja od tvojih usta. Pažljivo je čitaj dan i noć, da bi držao i tvorio sve što je u njoj napisano, jer ćeš tada biti uspješan na svom putu i postupaćeš mudro.“ (Jošua 1:8)

Neka blagodat našeg Gospoda Isusa Hrista bude s vama. (28. stih)

Pavle završava svoje prvo pismo Solunjanima izražavajući želju da blagodat Gospoda Isusa Hrista bude sa njegovim čitaocima. Božanska blagodat je Božja nezaslužena naklonost. Samo blagodat kroz Hrista nas spašava (Efescima 2:8).

Boagodat nam omogućava da izdržimo iskušenja. Stojimo pred Bogom u milosti (Rimljanima 5:2). Kada je Pavle prolazio kroz teško iskušenje ili bolest, molio se da Bog to ukloni, ali Bog to nije uklonio. Međutim, on je uvjerio Pavla da je njegova blagodat dovoljna za njega (2. Korinćanima 12:8-9). Ta ista svedovoljna milost dostupna je svima koji pripadaju Isusu. Druga Timoteju 2:1 nas uči da nas

Božja blagodat jača. Titu 2:12-13 Božjoj blagodati pripisuje sposobnost „da se odreknemo bezbožnosti i svjetskih želja i da razborito, pravedno i odano Bogu živimo usred ovog sadašnjeg doba, dok čekamo ostvarenje te blagoslovene nade i pojavljivanje slave velikog Boga i Spasitelja našeg, Isusa Hrista“. Nije ni čudo što je Pavle želio da njegovi čitaoci uživaju u Božjoj blagodati!

I tako, Pavlovo prvo pismo Solunjanima počinje pozdravom blagodat i završava se blagoslovom blagodati.

DRUGA POSLANICA SOLUNJANIMA

1. Proslavljanje vjernika i uništenje zlih

Pavle i Silvan i Timotej pozvanim Solunjanima u Bogu našem Ocu i Gospodu Isusu Hristu: Blagodat vam i mir od Boga Oca i od Gospoda Isusa Hrista. (2. Solunjanima 1:1-2)

Kao što je bilo uobičajeno u prvom vijeku, Pavle se identifikuje na početku svog pisma. U nekoliko svojih pisama sebe naziva apostolom Isusa Hrista. Ovdje Pavle izostavlja taj izraz, vjerovatno zato što nije morao braniti svoje apostolstvo ovoj određenoj grupi. Njegovi čitaoci su bili uvjereni da je Bog pozvao Pavla da bude apostol. Silvan (Silas) i Timotej su bili sa Pavlom kada je propovijedao u Solunu (Djela 17:4, 10, 14) i bili su sa njim kada je pisao 1. Solunjanima. Sada su sa njim dok piše 2. Solunjanima.

Pavle se obraća vjernicima kao „pozvanim Solunjanima u Bogu našem Ocu i Gospodu Isusu Hristu“. Riječ „pozvani“ na izvornom jeziku je *eklesia*, što se još može prevesti kao „skupština“ ili „skup“. „Eklesija“ nije „crkva“. Po definiciji, „crkva“ je: 1) građevina za javnu hrišćansku službu; 2) sveštenstvo ili činovništvo vjerskog tijela; 3) tijelo ili organizacija ili religijski vjernici; 4) javna božanska služba; 5) sveštenička profesija. (Merriam-Webster Dictionary) „Eklesija“ se nikad, u nijednom slučaju, ne odnosi na građevinu niti na sveštenstvo ili svešteničku službu.

Bog je pozvao solunske vjernike iz svijeta da budu u Njemu i u Njegovom Sinu, Gospodu Isusu Hristu. U Jovanu 17:16, 21 kada se Isus molio Ocu u ime svojih sledbenika, rekao je: „Oni nisu od svijeta, kao što ni ja nisam od svijeta... da svi jedno budu, kao ti, Oče, što si u meni i ja u tebi; da i oni u nama jedno budu, da i svijet vjeruje da si me ti poslao.“

Pavlov uobičajeni pozdrav apeluje na mir i blagodat od dvije

ličnosti: Boga Oca i Isusa Hrista. Značajno je da blagodat prethodi miru u ovom pozdravu. Niko ne može imati istinski mir, a da prethodno ne iskusi Božju blagodat. Kada osoba primi blagodat, ona ili ona ulazi u mir s Bogom. Rimljanima 5:1 nam kaže: „Dakle, budući opravdani vjerom, imamo mir s Bogom kroz našeg Gospoda Isusa Hrista.“ Svi koji su pod blagodaću mogu uživati u miru Božijem u svojim srcima. Isus je rekao svojim sledbenicima: „Mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam. Ja vam ga ne dajem onako kako ga svijet daje. Neka se vaše srce ne uznemiruje i neka se ne boji.“ (Jovan 14:27)

Dužni smo da uvijek zahvaljujemo Bogu za vas, braćo, kao što dolikuje, jer vaša vjera sve više raste i kod svih vas produbljuje se međusobna ljubav. (3. stih)

Pavle, Silas i Timotej uvjeravaju Solunjane da je ispravno da zahvale Bogu za njih. Oni navode dva razloga za takvu zahvalnost. Prvo, vjera Solunjana je izuzetno dobro rasla. Odnos Solunjana sa Bogom je i dalje postajao sve bolji i zdraviji.

Pavle i njegovi saradnici takođe zahvaljuju Bogu na sve većoj bratskoj ljubavi Solunjana. Riječ koja se koristi za „ljubav“ u ovom stihu je *agapē*, koja opisuje požrtvovanu ljubav, a ne samo sentimentalnu naklonost. Solunjani su toliko voljeli da su voljno davali sve što je bilo potrebno za dobrobit svojih suvjernika. U svom drugom pismu Korinćanima, Pavle je pohvalio skupštine u Makedoniji, uključujući i zajednicu u Solunu. Pohvalio ih je što su velikodušno doprinijeli pomoći svojoj braći u Judeji (2. Korinćanima 8:2-3).

Zato se među Božjim pozvanima ponosimo vama zbog vaše istrajnosti i vjere u svim vašim progonstvima i nevoljama koje podnosite. (4. stih)

Solunjani su svoje progone i teška iskušenja dočekali sa istrajnošću i odlučnim povjerenjem u Boga. Ništa ih nije udaljilo od njihovog povjerenja u Boga i njihove zavisnosti o Njemu. Kao rezultat toga, Pavle i njegovi kolege misionari hvalili su se Solunjanima u svojim kontaktima s drugim hrišćanima. Solunska zajednica je davala

dobar primjer vjere pod „vatrom“.

Apostol Petar je takođe prepoznao da su kušnje normalan dio hrišćanskog života. Kao onaj koji je hodao s Isusom i slušao njegova učenja dok je bio na zemlji, Petar je znao da Isus nije obećao svojim sledbenicima lak, uspješan život (Jovan 16:33). U svom prvom pismu Petar objašnjava da Bog koristi iskušenja kako bi dokazao istinitost naše vjere, a nakon što se pokaže da je iskrena, naša će vjera „donijeti hvalu, slavu i čast kad se pojavi Isus Hristos“ (1. Petrova 1:7).

Sve je to dokaz da Bog pravedno sudi i da ćete biti smatrani dostojnima Božjeg kraljevstva, za koje i trpíte. (5. stih)

Izdržljivost Solunjana u progonima i nevoljama pokazala bi činjenicu da je Bog pravedan. Kada bi Bog procijenio vjeru Solunjana, proglasio bi ih dostojnima Njegovog kraljevstva.

Podnošenje iskušenja s vjerom nikome ne zaslužuje mjesto u Božjem kraljevstvu, ali izdržavanje iskušenja vjerom pokazuje stvarnost naše vjere. Ako osoba padne na ispitu patnje, to pokazuje da je njena vjera lažna. Pišući hrišćanima koji pate, Jakov savjetuje: „Smatrajte da se zaista imate čemu radovati, braćo moja, kad se nađete u raznim kušnjama, znajući da kušanje vaše vjere izgrađuje u vama istrajnost... Srećan je čovjek koji istraje u kušnji, jer kad bude prokuššan, primiće nagradu – život koji je Gospod obećao onima koji ga vole.“ (Jakov 1:2-3, 12)

Pavle piše da su solunski vjernici patili za kraljevstvo Božje. Tokom svoje posjete Antiohiji, Pavle je ohrabrio tamošnje vjernike da nastave u vjeri. Rekao im je „da kroz mnoge nevolje moramo ući u kraljevstvo Božje“ (Djela 14:22).

Jer je pravedno da Bog uzvrati nevolju onima koji vama nanose nevolju... (6. stih)

Zato što je Bog pravedan, u svoje odgovarajuće vrijeme On će ispraviti svaku nepravdu. Oni koji su atakovali na Solunjane nisu imali čemu da se nadaju osim božanskoj odmazdi.

Pravda je izdanak Božjeg pravednog i svetog karaktera. On ne bi bio ni pravedan ni svet kada bi pustio grešnike da se izvuku bez

posledica. Jevrejima 10:31 kaže: „Strašno je pasti u ruke Boga živoga.“ Sveti Bog zahtijeva kaznu za grijeh, a Rimljanima 6:23 nam kaže da je „plata za grijeh smrt“. Međutim, pošto je Isus umro za naše grijeha (1. Korinćanima 15:3), svi koji vjeruju u Isusa kao svog Spasitelja primaju dar „vječnog života u Hristu Isusu, Gospodu našem“ (Rimljanima 6:23).

Pavlov opis Boga kao pravednog pružio bi mnogo utjehe i nade napaćenim Solunjanima. Mogli su ostaviti svaku pomisao na osvetu ili odmazdu i ostaviti odgovor na nezasluženi progon i nevolje u Božjim svetim i sposobnim rukama.

...a vama, koji trpите nevolju, da donese olakšanje, kao i nama, kad se s neba pojavi Gospod Isus sa svojim moćnim anđelima... (7. stih)

Drugi Hristov dolazak će ispraviti stvari. Ojađeni hrišćani mogu pronaći olakšanje u saznanju da će Isus suditi onima koji im nanose zlo. Riječ prevedena kao „olakšanje“ u ovom stihu je *anesin*, što znači „opuštanje“ ili „odmor“. Umjesto da budu uznemireni ili zabrinuti, hrišćani se mogu opustiti, jer Isus ponovo dolazi, a kada dođe, pratiće ga njegovi moćni anđeli. Jakov je podsticao svoje progonjene čitaoce da budu strpljivi do dolaska Gospodnjeg (Jakov 5:7).

Pavle je uključio sebe, Silasa i Timoteja među one koji će pronaći olakšanje od svih svojih nevolja kada se Isus vrati. Kušnje napadaju sve hrišćane, bez obzira na to da li su oni od Boga postavljeni vođe ili ne. Isto tako, božanska kazna dolazi svim progoniteljima bez obzira na njihov rang i položaj u životu. Ova činjenica je ilustrovana u priči koju je Isus ispričao u Luki 16:19-31 o bogatašu i prosjaku po imenu Lazar. Bogataš, koji je živio raskošno ne obazirući se na Boga ili Lazara, umro je i, figurativno govoreći, otišao u Had, dok je Lazar umro i otišao u raj. Kada se bogataš požalio na svoju patnju u Hadu, Abram ga je podsjetio da je primio dobre stvari u svom životu, dok je Lazar primio loše stvari. Dodao je: „A sada se on ovdje tješi, a ti se mučiš.“ (stih 25). Ova priča koju je zabilježio i historičar Josif Flavije (37-100 n.e.) dio je jevrejskog folklora donesenog iz vavilonskog

ropstva.¹ Isus je iskoristio da ukaže na potrebu pokajanja zbog nevjerstva u Božju Riječ.

...u plamenoj vatri i kad izvrši osvetu nad onima koji ne poznaju Boga i koji se ne pokoravaju dobroj vijesti o našem Gospodu Isusu Hristu, koji će biti osuđeni na vječno uništenje od lica Gospodnjeg i od slave njegove moći... (stihovi 8-9)

Ovdje se potvrđuje da će Bog kazniti one koji „ne poznaju Boga“, što prema Bibliji znači one koji odluče da ga ignorišu (Rimljanima 1:18-20). Nebiblijski je reći da Bog neće kazniti one koji nikada nisu čuli jevanđelje, tvrdeći da ga zato ne poznaju. Nečije izgubljeno stanje nije zasnovano na tome da li je čuo jevanđelje ili ne, već na činjenici da je grešnik. Rimljanima 3:23 izjavljuje: „Jer svi su sagriješili i lišeni su slave Božje.“ Rimljanima 1:18-23 jasno daje do znanja da je Bog učinio istinu o svom postojanju očiglednom i da niko nema izgovor. Oni koji traže Boga naći će ga (Matej 7:7-8), ne ostavljajući nikoga opravdanim za nevjerstvo.

Druga grupa, oni koji odbacuju poziv jevanđelja, su oni sa direktnijim znanjem istine, koji stoga podliježu većoj odgovornosti (Jevrejima 10:26-31). Oni su čuli jevanđelje i očigledno odbijaju da vjeruju.

Po svojoj pravdi, Bog će poslati svoje svete anđele da izvrše ovu presudu. Drugi spisi izjavljuju Božji gnjev protiv nepravednika. Na primjer, u Rimljanima 1:18 stoji: „Jer Božji gnjev se otkriva s neba na svaku bezbožnost i nepravednost ljudi koji zadržavaju istinu u nepravdi.“ Takođe, Juda 1:14-15 citira Enoha koji je prorokovao: „Gle! Gospod dolazi sa desetinama hiljada svojih svetih anđela, da sudi svima i da osudi sve bezbožnike za sva njihova bezbožna djela koja su bezbožno počinili i za sve strašne stvari koje su bezbožni grešnici protiv njega izgovorili.“

Rezultat pobune protiv Boga ima učinak za vječnost. Isus je upozorio da se može biti „bačen u oganj vječni“ (Matej 18:8). Matej 25:41 izjaveštava da će na Sudu Isus reći nevjernicima: „Idite od

¹ Josephus Flavius, The Complete Works of Flavius Josephus; Philadelphia: John C. Winston; p. 901.

mene, prokleti, u oganj vječni koji je pripremljen za đavola i njegove anđele!“ Pozivajući se na te nevjernike, Matej 25:46 kaže: „I ovi će otići u vječnu kaznu.“

Prema 2. Solunjanima 1:9, nevjernici će biti uništeni „od lica Gospodnjeg i od slave njegove moći“. Dok će vjernici vidjeti Gospoda licem u lice (1. Korinćanima 13:12), za nevjernike će taj susret značiti uništenje.

...kad on dođe da se proslavi u svojim svetima, i da mu se u taj dan dive svi koji su vjerovali, jer ste povjerovali našem svjedočanstvu. (10. stih)

Prilikom Hristovog drugog dolaska na Zemlju, vjernici će postati sudionici u njegovoj slavi. Kološanima 1:27 kaže se da je Hrist u nama „iščekivanje slave“. Patnja je samo na kratko, ali slava je pred nama. Riječ je o primanju Božje slave prilikom preobraženja u besmrtna tijela (1. Korinćanima 15:51-53). U 2. Solunjanima 1:10 Pavle uključuje solunske vjernike u perspektivu da se dive Isusu, jer su „povjerovali našem svjedočanstvu“.

Ova sjajna perspektiva dana kada će Isus biti proslavljen u svojim svetima i počašćen divljenjem među svima koji su vjerovali čini da sadašnja patnja izgleda lagano. Pavle je napisao u 2. Korinćanima 4:17: „Jer naša trenutna i laka nevolja donosi nam nenadmašnu buduću slavu.“

Prije nego nastavimo dalje, moramo razjasniti pojmove vezane za „oganj uništenja“ koji se pominje u ovom odjeljku. Da li se to odnosi na „pakao“ i „vječno mučenje“ osuđenih nevjernika? Da bismo ispravno shvatili o čemu je riječ, moramo znati slijed događaja onako kako je to otkriveno u Svetom pismu.

Drugi Hristov dolazak dešava se nakon završetka antitipskog Dana očišćenja odnosno Istražnog Božjeg suda. Opravdanje na Sudu je osnov za prvo uskrsenje o kojem Pavle piše u 1. Solunjanima 4:16-18. Pavle doslovno potvrđuje da će mrtvi u Hristu uskrsnuti; u taj broj su uključeni svi Hristovi sledbenici od stvaranja svijeta, od početka istorije ove planete. Jovan ih u Otkrivenju opisuje kao „srećne i svete“

zato što su oni primaoci krune Božjih obećanja – života koji se nastavlja u vječnost. Oni koje Bog podigne u prvom uskrsenju nijesu podložni drugoj smrti (Otkrivenje 20:6). Ovo je vrlo važno da zapazimo. Ovaj tekst u Otkrivenju takođe pominje „ostale mrtvace“ koji neće oživjeti ili biti uskrsnuti dok se ne završi period od hiljadu godina. Odatle je sasvim jasno da je prvo uskrsenje – uskrsenje života, a drugo uskrsenje – uskrsenje suda (vidi Jovan 5:29).

Opustošena planeta zemlja je sledeći bitan činilac. Strahoviti poremećaji u prirodi prate uništenje bezakonika prilikom drugog Hristovog dolaska i vraćaju Zemlju u stanje haosa. Kada anđeo izlije čašu sedmog zla, „nastale su munje i glasovi i gromovi i desio se strahovit zemljotres kakvog nije bilo otkako je ljudi na zemlji“ (Otkrivenje 16:18) i „sva su ostrva nestala i gore su iščezle“ (Otkrivenje 16:20). Isaija opisuje slično stanje: „Jer će se otvoriti brane na visini i potrešće se temelji zemlje. Sva se zemlja raspukla, sva se zemlja uzdrimala, sva se zemlja uskolebala. Sva se zemlja tetura kao pijanica i ljulja se kao osmatračnica. Pritiska je njen prestup, pa će pasti i više neće ustati.“ (Isaija 24:18-20) Ostali aspekti ovog proročanstva slični su onima u Otkrivenju: „Tog dana Gospod će presuditi vojsci na visini i kraljevima zemaljskim na zemlji. I biće skupljeni kao što se zarobljenici skupljaju u jamu i biće zatvoreni u tamnicu, i posle mnogo dana biće kažnjeni.“ (Isaija 24:21,22; Otkrivenje 19:19-21) Svijet će postati „bezdan“ ili ambis na koji će Sotona zajedno sa svojim demonima biti ograničen.

I Pavle potvrđuje da će bezakonici biti uništeni sjajem Drugog dolaska (2. Solunjanima 1:7-8). Pavle je jasno rekao da će prilikom Drugog dolaska „mrtvi u Hristu ustati pravi,“ i da će onda živi pravednici biti zajedno s njima uzeti na oblake u susret Gospodu u zraku (1. Solunjanima 4:16-17). Hrist se prilikom Drugog dolaska ne spušta na zemlju niti za tim ima potrebe.

Isus je upozorio da će jednog dana objaviti izgubljenim grešnicima: „Idite od mene, prokleti, u oganj vječni pripremljen đavolu i anđelima njegovim.“ (Matej 25:41) Da li je ova vatra ista vrsta vatre

koja se spominje u Judi 1:7, a koja potpuno uništava? Znamo da je to zato što je pet stihova kasnije Isus pojasnio da će „vječna kazna“ doći na izgubljene. Ovo je isto što i „vječno uništenje“. 2. Solunjanima 1:9; Matej 25:46 suprotstavljaju vječnu kaznu sa „vječnim životom“ koji se daje samo onima koji vjeruju u Isusa (Jovan 3:16; 1. Jovanova 5:12). Zli neće živjeti vječno, već će konačno umrijeti „drugom smrću“ (Otkrivenje 20:14; vidi takođe Ezekiel 18:4). Otuda možemo vidjeti da će izgubljeni iskusiti „vječnu kaznu“, a ne kažnjavanje zauvijek, baš kao stanovnici Sodoma.

„Jer gle, dolazi dan koji gori kao peć, i svi oholi i svi koji zlo čine postaću kao strnjika. I proždrijeće ih dan koji dolazi, kaže Gospod nad vojskama, i neće im ostaviti ni korijena ni grane.“ (Malahija 4:1)

Stoga, zaključujemo da će Hristov drugi dolazak biti poguban za sve nespasene, ali to još uvijek nije konačni Božji izvršni sud ognjem koji je opisan u Otkrivenju 20:7-15 i koja se događa nakon milenijuma koji će spaseni provesti na Nebu.

Dakle, istina o „paklu“ je da se nespasenima sudi i vatra silazi s neba i proždire ih u periodima u skladu sa njihovim (ne)djelima i oni će tada postati pepeo. Bog je Bog ljubavi, pravednosti, istine i milosti, i Njegov plan spasenja podrazumijeva okončanje problema zla jednom zauvijek. Za one koji su se poistovjetili sa zlom, destrukcijom i smrću, vječna anihilacija je ne samo pravedna kazna već i samilosni čin Stvoritelja.

Sada se možemo vratiti nastavku 2. Solunjanima, 1. glava, stihovi 11-12:

Zato se uvijek i molimo za vas, da biste bili uračunati vrijednim poziva našeg Boga i ispuniti svaku radost dobrote i djela vjere u sili, da bi se ime našeg Gospoda Isusa proslavilo u vama, i vi u njemu, po blagodati našeg Boga i Gospoda Isusa Hrista.

Pavle i njegovi saradnici su se molili za Solunjanima. Oni su tražili od Boga da omogući Solunjanima da žive u skladu sa svojim pozivom. Oni i svi vjernici pozvani su da budu sveti. Druga Petrova 3:11

postavlja pitanje kakvi bi ljudi trebali biti hrišćani u svetom ponašanju i pobožnosti. Takođe, pozvani smo da budemo „čisti i bez spoticanja do Hristovog dana, da bismo, kroz Isusa Hrista, bili ispunjeni plodovima pravednosti, na Božju slavu i hvalu“ (Filipljanima 1:10-11). Nadalje, pozvani smo da sijamo kao svjetla u mračnom, grešnom svijetu (Filipljanima 2:15). Kada bi Solunjani vodili svet i pravedan život koji bi otkrio Hrista drugima, bili bi dostojni svog poziva.

Misionari su se takođe neprestano molili da Bog osnaži Solunjane da ispune svaku njihovu želju da poštuju Boga i da vrše djela koja su bila motivisana njihovom vjerom.

Pavle navodi cilj svojih molitava za Solunjane. To je da bi se ime Gospodnje moglo vidjeti u njima i kroz njih. Isusovo „ime“ odnosi se na to ko je Isus, njegov karakter i šta radi. Drugim riječima, Pavle i njegovi saradnici molili su se da životi Solunjana odražavaju Isusa u svemu što su činili, u svom karakteru i ponašanju. Pavle je imao tu želju sa vlastitim životom.

Pavle zaključuje jasno stavljajući do znanja da samo Božja blagodati i Gospod Isus Hrist mogu donijeti život koji odražava Isusov karakter i ponašanje. Niko ne može da vodi život nalik Hristu svojom sopstvenom snagom; za to je potrebna Božja milost.

2. Čovjek bezakonja

A što se tiče dolaska našeg Gospoda Isusa Hrista i našeg sakupljanja k njemu, molimo vas, braćo, ne dajte da vas u prosuđivanju brzo pokolebaju ili uznemire preko duha ili neke riječi ili nekog navodno našeg pisma, o tome da je Hristov dan blizu. (2. Solunjanima 2:1-2)

Hrišćani koji su vjerovali u Isusa kao svog Spasitelja postali su članovi Božje porodice. Bog je bio njihov Otac, a oni i Pavle su bili duhovna braća. Braća u Solunu primila su Pavlovo učenje o Hristovom dolasku, da odvede hrišćane sa zemlje da budu s njim (1. Solunjanima 1:10; 4:13-17; 5:1-11).

Kasnije se, čini se, neko lažno učenje o poslednjim vremenima uvuklo u zajednicu. Možda su lutajući lažni učitelji donijeli ovo učenje. Možda je skupština primila lažno pismo koje je nosilo Pavlovo ime koje je sadržavalo pogrešno učenje. Bez obzira na izvor, ovo lažno učenje je zbunilo neke od vjernika. Pogrešno su protumačili svoju tešku patnju kao dokaz da su ušli u „dan Gospodnji“, u nevolju. Pavle, dakle, započinje značajno objašnjenje o Gospodnjem povratku i okupljanju hrišćana k njemu.

On podstiče svoje čitaoce da ne dopuste da ih lažna učenja o danu Gospodnjem uznemire ili pokolebaju. Trebali su odbaciti lažno učenje, bilo da dolazi putem proroštva tj. lažnog nadahnuća duhom, izvještajem ili pismom.

Neki koji su poučavali zabludu o danu Gospodnjem tvrdili su da su primili učenje direktno od Boga. Neki su rekli da su to čuli iz jednog ili drugog izvora. Konkretno, ovo lažno učenje je tvrdilo da je stigao dan Gospodnji ili da je veoma blizu.

U svom prvom pismu apostol Jovan poziva vjernike da „ne vjeruju svakom duhu, nego da provjeravaju duhove jesu li od Boga; jer mnogi lažni proroci iziđoše na svijet“ (1. Jovanova 4:1). Jovanov savjet je paralelan sa Pavlovim savjetom Solunjanima. I danas moramo

upoređivati vjerska učenja s učenjem Svetog pisma, ako želimo uživati u duševnom miru i duhovnoj ravnoteži, a posebno stvari koje se tiču tumačenja proročanstava.

Ne dajte nikome da vas zavede ni na koji način, jer taj dan neće doći dok prvo ne dođe otpad i ne otkrije se Čovjek bezakonja, sin uništenja, koji se protivi i uzvisuje se iznad svega što se naziva „bog“ ili se obožava, tako što će sjesti u Božjem hramu kao bog, prikazujući se da je bog. (stihovi 3-4)

Pavle sada objašnjava da neće početi sve dok se ne ispune dvije povezane stvari.

Prvo će biti „otpad“. Izvjesno da se radi o otpadu od istine. Upotreba određenog člana *hē* na grčkom – pridodatog riječi za „otpad“ ukazuje da Pavle konkretno misli na izvrtnje istine jevanđelja i uopšte fundamentalnih istina Svetog pisma. I to će se dogoditi kroz „zavođenje“ vjernika na krivi kurs.

Drugo obilježje otpada koji Pavle spominje je pojava „čovjeka bezakonja“, „sina uništenja“. Pavle govori svojim čitaocima šta čini „čovjek bezakonja“ kada se pojavi. On se uzvisuje iznad Boga i obožavanja Boga. On sjedi u hramu i prikazuje sebe kao boga.

O kome ili o čemu se radi?

Ovdje nalazimo:

1. Upozorenje na zabludu koja se pojavila u to vrijeme u vezi s Hristovim iznenadnim dolaskom.

2. Razvoj otpadništva: (1) Opšte otpadništvo, ili odstupanje vidljive hrišćanske zajednice od pravog stanja hrišćanstva; (2) Otkrivenje Antihrista, ovdje opisano njegovim imenima i pravim naslovima – prvo, „čovjek bezakonja“, i drugo „Sin propasti“.

Prvo ćemo razmotriti opšte otpadništvo.

1. Otpadništvo je svako odstupanje od onoga kome dugujemo i kome smo se pokorili, ili propust odanosti koju dugujemo. U vjerskim stvarima, to podrazumijeva odstupanje od našeg jedinog Boga i pravog Gospoda – Isusa Hrista. Prvobitno, anđeo Lucifer je otpadnik, jer je napustio svoj namijenjeni položaj i svrhu (Juda 1:6). Kasnije je

Lucifer svoju pobunu prenio na Zemlju (Postanje 3. glava). U Jovanu 8:44 stoji: „Vaš je otac Đavo i želite da postupate po željama svog oca. On je bio ubica ljudi od početka i nije ostao postojan u istini, jer u njemu nema istine. Kad govori laž, svoje govori, jer je lažov i otac laži.“ Slično se dogodilo našim praroditeljima. Oni su bili otpadnici, oni su se pobunili od Boga i svoje poslušnosti njemu. Rimljanima 5:19 konstatuje: „Neposlušnošću jednog čovjeka mnogi su postali grešnici.“ Tako i njihovo potomstvo. Složićemo se s ovim pojmom otpadništva, koji je očigledan, da je to odustajanje od poslušnosti koju dugujemo našem zakonitom Gospodu.

Otpadništvo koje se spominje u tekstu nije bilo građansko, otpadanje mnogih kraljevstava od Rimskog carstva; već otpad vidljive hrišćanske ustanove od onoga koji je Gospodar zajednice. Hrišćani se nisu miješali u državne poslove, niti su bili zabrinuti za interese Rimskog carstva dalje od toga da su živjeli u njegovim granicama; i ovo otpadništvo se mora shvatiti onako kako bi oni shvatili otpadništvo u odnosu na glavni uzrok za koji su bili zabrinuti i angažovani, a to je bilo ispovijedanje hrišćanstva. Dakle, ovo je prebjeg od našeg pravog Gospoda, i duhovni prebjeg, a ne građanski.

Pravi Gospod hrišćanske zajednice je Isus Hrist, koji ju je otkupio svojom krvlju.

Otpadništvo od Gospoda će biti određeno uglavnom ovim dvjema stvarima: (1) podrivanje njegovog autoriteta; (2) uništavanje interesa njegovog kraljevstva.

Naravno, njegov autoritet je potkopan kada se drugi usude da uzurpiraju njegovo mjesto bez njegovog dopuštenja. Stoga, inducirati univerzalnog poglavara vidljive „crkve“, kojeg Hrist nikada nije imenovao, očigledno je uzurpirati njegov autoritet; iako bi se stranka koja tako upada trebala pretvarati da drži svoju suverenost od Hrista i pod njim, ipak je ovo izdaja protiv Hrista, jer ovdje je autoritet uspostavljen bez, a samim tim i protiv njegovog pristanka. Kad stavimo slučaj u istorijski kontekst stvar će biti jasna. I stoga je Papa uzurpatorski vođa pobune protiv Hrista. Gdje ga je Hrist postavio da preuzme ovu

dužnost? „Petrov nasljednik“ je tako ustajalo i jeftino pretvaranje, zasnovano na lažnim premisama, kao da je Hrist ovim prenio jedinstven autoritet Petru iznad ostalih učenika, da od Petra to seže do njegovih navodnih nasljednika, i do onih iz Rima (ako je ikada bio u Rimu). Čak je besmisleno tragati za apsurdima ove drske tvrdnje. Argument je još snažniji kada Papa osuđuje sve crkve koje odbijaju da budu njegovi podanici, koliko god da su svete, dobre i poslušne Hristovim zakonima. Zasižno, ako ništa drugo, ovo je otpadništvo ili revolt od našeg zakonitog Gospoda; a pristati na ovu pobunu i uzurpaciju znači biti uvučen u zavjeru protiv Hrista, pokoriti se poglavaru najpogubnijeg raskola koji je ikada razderao Zajednicu Hristovu, i izdati slobodu naroda našeg Gospoda tiranskoj uzurpaciji.

Svakako, gdje god postoji degeneracija od čistote i jednostavnosti jevanđelja, interesi Hristovog kraljevstva su uništeni. „Bojim se“, kaže apostol u 2. Korinćanima 11:3, „da kao što je zmija zavela Evu svojim lukavstvom – vaše misli ne iskvare i odvrte od iskrenosti i čestitosti koje dugujete Hristu.“ Drevno, čisto, apostolsko hrišćanstvo samo čuva interese Hristovog kraljevstva u svijetu; ne postoji način sigurnosti osim zadržavanja na toj platformi; jer pošto je pobožnost tajna, a kasnije ćemo vidjeti i bezakonje koje je suprotno, također je misterija (2. Solunjanima 2:7), trebamo biti potpuno oprezni da se držimo doktrine, služenja i discipline prve evanđeoske zajednice, jer da je to ostalo čisto, Antihrist ne bi imao prostora da se uvuče. Hristove institucije bi sačuvale njegove interese u svijetu; ali kako su ovi bili iskvareni, otpadništvo je prevladalo. Kada je evanđeoska vjera pretvorena u mrtva mišljenja i dogme, ako ne i direktne zablude, te iskvarena paganizmom i odavanjem božanske časti svecima i anđelima, i pretvorena u pozorišnu pompu i raskoš praznih ceremonija, hrišćanstvo je poprimilo drugačiju kakvoću – postalo je šema proračunata za sadašnji svijet, a ne ozbiljna priprema za svijet koji dolazi, i tada svakako postoji otpadništvo i prebjeg od Hrista. Kako god pokvareni maniri crkve bili lakirani imenom hrišćanstva, degeneracija je nesumnjiva, a to je otpadništvo, u misteriji, kakva je

ova, iako ne u otvorenoj pobuni protiv Hrista.

Ali da ovo bude očiglednije, razmotrimo šta je Hristovo kraljevstvo. Jevanđeosko kraljevstvo je kraljevstvo svjetlosti, života i ljubavi. Nasuprot svjetlosti je neznanje i zabluda, religija koja se sastoji od simuliranih predstava, mrtvih obreda i praznih ceremonija, koja gaji posebnu mržnju prema sili pobožnosti. Tako se gradi suprotno kraljevstvo od Hristovog kraljevstva; svakako otpad od njegovog kraljevstva: poučava se zabluda, a neznanje se smatra majkom pobožnosti; ljudi su sputani od sredstava znanja, kao da se visina hrišćanske vjere i poslušnosti sastoji u implicitnom vjerovanju u ono što crkva vjeruje; i gdje, umjesto života, ljudi cijelu svoju religiju stavljaju u površne obrede i ceremonije, i neke beznačajne radnje prividne odanosti mrtvilu. Umjesto ljubavi prema Bogu i ljudskim dušama, sve se žrtvuje ambiciji ustanove i čovjeka. Prisiljavanje savjesti sa najvišim kaznama i progonima da se pokore ovoj otpadničkoj sili je očigledna subverzija interesa Hristovog kraljevstva. Ukratko, Rimokatolička crkva je vjekovima bila surovi progonitelj pravih Božjih svjedoka.

Ovo otpadništvo od vlasti našeg Gospoda i interesa njegovog kraljevstva je značajno i uočljivo otpadništvo, a glavni pokrovitelj je Antihrist. Prebjeg nije od jednog, ili nekoliko, ili više u različitim crkvama; oduvijek je bilo otpadnika od vjere, već se veliko otpadništvo eminentno nalazi u nekoj vanjskoj vidljivoj crkvi, gdje se te pokvarenosti primaju i brane. Jer glava te crkve je Antihrist, gdje je doktrina iskvarena, a bogoslužjenje pomiješano sa idolopoklonstvom.

Da su papisti korumpirana hrišćanska sekta je van svake sumnje bilo kome ko će svoju religiju ispitati pomoću Svetog pisma. Ali jesu li oni toliko korumpirani da postanu sjedište Antihrista, pitanje je o kojem se raspravlja. Stoga, neka neko razmisli gdje se može naći istaknuto otpadništvo. Ko su oni koji napadaju Hristov autoritet postavljajući univerzalnu glavu nad svim hrišćanima? Ko su oni koji nisu zadovoljni jednim jedinim Posrednikom (1. Timoteju 2:5; vidi takođe 1. Korinćanima 8:5-6)? Ko su oni koji traže da se ljudi obraćaju i mole umrlim ljudima? Ko su oni koji sprječavaju vjernike da

čitaju Svete spise, kada im je tako izričito rečeno da to čine? Ko su oni koji su istinu o jedinom Bogu i Njegovom jedinorođenom Sinu Isusu Hristu zamijenili neshvatljivom dogmom o Trojstvu – tri su-jednaka, su-vječna boga koji su zapravo „jedan bog“? Ko su oni koji su Božji posvećeni dan od odmora zamijenili paganskim „danom sunca“ – nedjeljom? Ko je uveo idolatriju u bogoslužjenje?

Ovo otpadništvo je prorečeno kao nešto što će se sigurno dogoditi (Danilo 7:8, 25; Otkrivenje 13:5, 7, 8). Pogledajmo sažetak.

Tabelarno ćemo sumirati glavna identifikaciona obilježja papskog Rima data u knjizi proroka Danila i njihovo istorijsko ispunjenje.

KARAKTERISTIKA I REFERENCA U BIBLIJI	ISPUNJENJE PROROŠTVA
Proističe iz četvrte zvijeri (Danilo 7:7, 8, 24)	Svi relevantni istorijski izvori se slažu da je papski Rim nastao iz Rimskog carstva.
Nastao je među deset rogovova (Danilo 7:8)	Papstvo je nastalo među silama palog Rima, uz njihovu podršku.
Nastao je posle uspostavljanja „deset rogovova“ (Danilo 7:24)	Istorijski, to mora odgovarati vremenu nakon 476. godine. Novi „pontifeks maksimus“ podiže se u papskoj monarhiji.
Treba da iščupa „tri roga“ (Danilo 7:8)	Uzdizanje „malog roga“ uništilo je tri od deset kraljeva u periodu od 476. do 538. godine n.e.: Herule, Vandale i Ostrogote.
Treba da bude veći od ostalih (Danilo 7:20)	Papstvo je prisvajanjem duhovnog i svjetovnog monopola postalo moćni autoritet nad kraljevima i nacijama.
Treba da se razlikuje od svih drugih (Danilo 7:24)	Status vjersko-političke sile učinio je papstvo jedinstvenim u svijetu.
Ima oči kao oči ljudske i usta koja hule na Boga (Danilo 7:8, 25)	Ovo se odnosi na sistem vjerovanja koji prkosi Bogu i postavlja se na mjesto Boga (uporedi sa 2. Solunjanima 2:4). Papska sila je hijerarhijski koncentrisana u jednom čovjeku.
Uzvisuje sebe – oholost (Danilo 8:25)	Nikada niko sebi nije pripisivao prava i moći kao što je to činilo papstvo.
Treba da ratuje sa svetima i pobjeđuje ih (Danilo 7:21; 8:24)	Istorijska je činjenica da su ratovi u Evropi vođeni na vjerskoj osnovi. Crkva je svoje oponente tretirala kao jeretike koje treba pobiti.

Pokorava i uništava moćne (Danilo 8:24-25)	Papstvo se uzdiglo iznad zemaljskih autoriteta i vršilo torturu i uništavanje moćnih.
Imaće namjeru da promijeni vremena i zakon (Danilo 7:25)	Papstvo je promijenilo Božji Zakon, što može potvrditi svaki katolički katehizam, i tvrdi da ima autoritet za takve promjene. Svetost subotnog dana iz 4. Uputa je prenijelo na prvi dan sedmice – nedjelju.
Uzdiže se na nivo Boga i gazi svakidašnju službu (Danilo 8:10-12, 25; 11:31; 12:11)	Papstvo je pomračilo Hristovu službu u nebeskoj Svetinji, postavljajući se kao lažni posrednik između Boga i čovjeka, čak i kao sami Bog na zemlji.
Uspješno obara istinu (Danilo 8:12)	Ne postoji vjerska institucija u historiji koja je pomračila istinu kao Katolička crkva.
Ima surove karakteristike i djeluje sa lukavom proračunatošću (Danilo 8:23,25)	Ovo su neke od najprepoznatljivijih odlika papstva kroz istoriju.
Odlikuje ga samovolja, samouzvisivanje iznad svih na nivo Boga, i raskoš (Danilo 11:36-39)	Sa svojih pozicija duhovnog i svjetovnog monopola, udruženo sa raskošnim istupima, papstvo se ponašalo kao niko prije ili poslije u istoriji čovječanstva.
Mito i privilegije za pokorne (Danilo 11:39)	Katolička crkva je institucija koja raspolaže ogromnim bogatstvom koje vješto usmjerava za ostvarivanje svojih interesa.
Ugnjetava svete za određeni proročki period (Danilo 7:25)	Ovo se odnosi na proročanstvo od 1260 dana, vrijeme, vremena i pola vremena, ili 42 mjeseca, što iznosi 1260 godina (538-1798).
Proždriječće i satrti svu zemlju (Danilo 7:23)	Papski Rim je dovršio ono što je otpočeo paganski Rim.
Njegova premoć traje do početka Božjeg Suda (Danilo 7:8-12, 26)	To znači da se papska supremacija završila prije isteka 2300 godina.
Vladaće dok se ne pojavi Pradavni (Danilo 7:22)	Papstvo ne završava svoj put 1798. nakon političke smrtne rane (Otkrivenje 13:3), već je prinudeno da mijenja dotadašnju strategiju i djeluje preko svog dvojnika (ikone zvijeri – Otkrivenje 13:11-17), što znači da će postojati sve do Drugog Hristovog dolaska.
Vlast će mu biti oduzeta (Danilo 7:26)	Ovo se događa Božjom natprirodnim intervencijom (vidi Danilo 2:34, 35, 44, 45; uporedi sa 2. Solunjanima 2:3, 4, 7, 8).

Otkrivenje 13. glava takođe govori o papstvu kroz simboliku prve zvijeri koja izlazi iz „mora“.

Ova zvijer ima zbirne karakteristike svih prethodnih zvijeri: leoparda – Grčke, medvjeda – Medo-Persije i lavljih usta – Vavilona. Ovo nije samo retrospektiva u vremenu, već Zvijer iz mora baštini nasleđe religijsko-političkog sistema još od Vavilona. Drugim riječima, ona propagira i upražnjava vavilonsku misterijsku religiju, modifikovanu kroz smjenu dominantnih imperija starog svijeta, uz jednu novinu koja je čini neuporedivo opasnijom. Hulna imena na glavama. Bogohuljenje je u suštini lažno predstavljanje, kad ljudi ili institucije, koristeći se svojim monopolom, autoritetom i silom, pripisuju sebe lažne funkcije i attribute koji pripadaju isključivo Bogu.

Šta je to omogućilo ovoj Zvijeri da bogohuli? Uzimanje monopola nad hrišćanstvom. Papski Rim se, nakon niza manipulacija i prevara u cilju učvršćivanja svog položaja, predstavio svijetu kao hrišćanska crkva, a papa kao Hristov zamjenik odnosno Petrov nasljednik na zemlji. Papstvo ne samo što je uspostavilo svoju hijerarhiju, svešteničke redove, obrede i doktrine koji nemaju nikakvog opravdanja u Bibliji, već se samoproglasilo za super nadzornika ili nadglednika zemaljskih poslova. Na taj način pomračena je Hristova posrednička služba u Nebeskoj svetinji i „gažen sveti grad“ 42 mjeseca odnosno za 1260 godina papske apsolutne prevlasti. Istorijski, to je period od 538. (dekret cara Justinijana) do 1798. godine i „smrtne rane“ papstva koja se zacijelila (Otkrivenje 13:3). Dakle, hulna imena su papske titule, doktrine i obredi, posebno lažno polaganje prava na opraštanje grijeha i lažno posredovanje i posrednici pred Bogom (djeвица Marija, sveci, relikvije), što je sve u direktnoj suprotnosti sa Božjom voljom, Njegovim Zakonom i Planom spasenja.

Ko daje silu ovoj zvijeri? Aždaja odnosno Sotona, isti onaj koji je nadahnuo i lansirao vavilonsku religiju nedugo posle Potopa, odnosno političko-religijski program osmišljen za centralizaciju vlasti i najteže oblike duhovne i svake druge manipulacije nad narodom. Sotoni je potreban takav sistem kako bi: i) nemoralni, bolesno ambiciozni

i duhovno iskvareni ljudi preuzeli glavne resurse i poluge društva; ii) oni bi zatim postali kontrolori nad ljudskim poslovima; iii) nametali bi ideologiju koja je u skladu sa satanskom; iv) koristili bi sva sredstva za kvarenje Božjeg obličja putem manipulativnih tehnika vladanja, kao što su podsticanje fanatičnih poriva u ljudima, idolatrije, bolesnog takmičarskog duha, militarizacije i surovosti, svih oblika nemorala, pranja mozga, do uništavanja osnovnih porodičnih i individualnih vrijednosti. Razvojem takvog sistema, on praktično postaje *perpetum mobile*, koji samo Bog jednom može da ugasi. Upravo takav scenario vidimo u proročkim lancima iz Danila i Otkrivenja. Na kraju istorije pobune, veliki Kamen (koji predstavlja Hrista) bez pomoći ljudskih ruku satrijeće zemaljska kraljevstva (vidi Danilo 2:35, 44, 45).

Korupcija se nije zametnula odjednom, već se „misterija bezakonja“ razvijala vremenom.

Oko antihrista značajne su dvije stvari: (1) Njegov uspon i pojavljivanje; (2) Imena i titule koje su mu date.

1. Njegov uspon i pojavljivanje impliciraju da će veliki i glavni Antihrist, nakon tog otpadništva ili otpada, opstati i pokazati se svijetu. Za stvar se kaže da se otkriva na dva načina – ili kada postoji, ili kada je otkrivena; oba načina su ovdje ispravna. On će se javno pojaviti, vršeći tiraniju u svijetu, ili će odbaciti svoj veo i pokazati se u svojim bojama. Bog mu svojom providenjem dopušta da se uzdigne, a po nauci jevanđelja otkriva njegove prevare svima onima koji nemaju namjeru da budu prevareni.

„Čovjek bezakonja ili grijeha“ jasna je smjernica da će ova ustanova napasti Božji Zakon, a „Sin propasti“ može da se poredi sa Judom.

Ova proročanstva jasno ističu da će „starješine“ (kasnije nazvani biskupi) „odvući“ ljude od istine Biblije, da slijede ljude, i da je to „otpad“ koji je „već“ počeo u Pavlovo vrijeme koji će se razvijati sve dok se „čovjek“ ne bi uzvisio da zauzme mjesto Hrista u „crkvi“. Ukratko, antihristovo djelovanje obuhvata četiri aspekta:

(1) pretvaranje da radi za Hrista i umjesto Hrista; (2) izvrtnje

činjenica o Božjem i Hristovom identitetu (bogohuljenje); (3) obaranje istine jevanđelja i Plana spasenja; i (4) neprijateljstvo prema Božjem narodu. Svaki promišljeni proučavalac proročanstava može vidjeti da to nepogrešivo ukazuje na papstvo i da je potpuno u skladu sa značenjem naziva „antihrist“.

Do kraja Reformacije Božji narod se uopšteno slagao da je papstvo antihrist najavljen u proročanstvu. Protestantska reformacija 1500-ih bukvalno je promijenila tok istorije. To je pomoglo da se Evropa izvuče iz mračnog doba i dovelo do uspona istinske vjerske slobode. Njeni izvorni principi na kraju su našli izraz u Prvom amandmanu Ustava Sjedinjenih Američkih Država koji uči da kada je u pitanju religija, zemaljske vlade nemaju pravo kontrolisati savjest.

„Viklif, Tindejl, Luter, Kalvin, Kranmer; u sedamnaestom vijeku, Banjan, prevodioci Biblije kralja Džejmsa i ljudi koji su objavili Vestminstersku i Baptističku ispovijest vjere; Ser Isak Njutn, Vesli, Vitfild, Džonatan Edvards; i nedavno Spardžen, biskup J.C. Rajl i dr Martin Lojd-Džons; ovi ljudi, među bezbroj drugih, svi su u papskoj službi vidjeli antihrista.“²

2. Solunjanima 2:3-7 kaže da će apostolska zajednica postepeno „otpadati“ sve dok se „čovjek bezakonja“ ne uzvisi da zauzme mjesto Boga u ustanovi kasnije nazvanoj „crkva“. Ova „misterija bezakonja“ je već bila na djelu u Pavlovo vrijeme, ali nešto ju je kočilo (stihovi 6-7). Sve dok je Rimsko carstvo bilo pagansko i progonilo hrišćane, nije bilo podsticaja za priključivanje Zajednici radi ovozemaljske dobiti; ali za vrijeme Konstantina i kasnije crkva je postala popularna, a svjetski ambiciozni ljudi borili su se za najviše crkvene funkcije, zbog velike časti i nagrade koji su s njima povezani; a kada je konačno rimska država ukinuta, rimski biskup je sjeo na prijesto Cezara. Stoga je paganski Rim bio taj koji je morao biti „sklonjen s puta“ prije nego što je papski Antihrist mogao doći na vlast. Govoreći o ovoj tački, Katolička enciklopedija kaže: „Prepreka je Rimsko

² All Roads Lead to Rome, by Michael de Semlyen. Dorchester House Publications, p. 205. 1991.

carstvo; glavna spriječena pojava je ‘čovjek grijeha’.“ (Vol. I, str. 560, čl. „Antihrist.“)

Treba istaći još jednu važnu činjenicu koja se zapaža u 1. Jovanovoj poslanici 2:22-26. „To je Antihrist, onaj koji poriče Oca i Sina. Ko god poriče Sina, nema ni Oca. Ko priznaje Sina, ima i Oca. A u vama neka ostane ono što ste čuli u početku. Ako ono što ste u početku čuli ostane u vama, i vi ćete ostati u Sinu i u Ocu. A ovo je obećanje koje nam je on dao – vječni život. Ovo vam pišem o onima koji pokušavaju da vas zavedu.“ Dakle, krajem 1. vijeka na sceni su već bila neka jeretička učenja čija filozofija je poricala i Oca i Sina. To je morala biti doktrina koja u suštini negira da je Isus stvarni Sin Božji, i da je Bog doslovni Otac. Od 4. i 5. vijeka ovakva nauka o Božanstvu je postala poznata kao „Sveto Trojstvo“ – doktrina koja uči da je Otac Bog, Sin je Bog, Sveti Duh je Bog, a ipak nema tri Boga već je to „trojedini“ jedan Bog. Sva tri „lica“ Božanstva su sujednaka i su-vječna. Ako uzmemo ovu dogmu onakvu kakva jeste, Otac ne može biti doslovni Otac niti Sin doslovni Sin. U tom slučaju kompletni Plan spasenja je glumačka izvedba gdje određeni akteri igraju svoje uloge koje su mogli i drugačije podijeliti. Da li se već krajem 1. vijeka apostol Jovan suočio sa nekom vrlo sličnom filozofijom? To je veoma moguće ako imamo u vidu da je „trojstvo“ zapravo stari paganski koncept koji vuče korijene još iz prvog Vavilona, od paganskog trija Nimrod – Semiramida – Tamuz. Kako god bilo, Jovan je naglasio da hrišćani moraju ostati vjerni istini „koju su čuli u početku“, u protivnom rizikuju obećanje vječnog života!

Sin propasti može da se poredi sa Judom (Jovan 18:12). Antihrist je kao Juda – po profesiji, Hristov učenik; na funkciji, upravnik zajednice; ali u praksi izdajnik. Papa se hvali da je njegovo sjedište apostolsko, njegova stolica Petrova stolica i da je on nasljednik apostola.

Antihristova državna religija stvara tržište religije; istina je podređena profitu i moći.

Antihrist je pravi protivnik Hrista, iako se pretvara da ga obožava. On se pretvara da je njegov sluga, da, sluga sluga, ali je zaista

njegov neprijatelj. Apostol nam govori o nekima koji su bili „neprijatelji Hristovog krsta“ (Filipljanima 3:18-19). Antihrist proizvodi rulju nominalnih hrišćana, ali oni su protivnici njegovog duhovnog kraljevstva, vrline i morala. Posvuda imate raspela, oslikana, rezbarena, pozlaćena; oni su spremni da se poklone krstu kao predmetu; postavljaju ga u svoje hramove, oltare, nose ga u njedrima, i gdje god ga sretnu iskazuju mu poštovanje, ukrašavaju ga zlatom, srebrom i dragim kamenjem. Njihovi pape i prelati nose ga pred sobom; a nisu li ovo prijatelji krsta? Ne; oni žive svjetskim, senzualnim životom, i sva njihova religija teži tome; dakle neprijatelji krsta Hristovog, jer misle na zemaljske stvari. Ovo je antihristovsko obilježje, izdati Hrista pod maskom obožavanja ili tačnije idolatrije.

To je politička religija, koja se mora provoditi svjetskim umijećem, moći i okrutnošću.

Postoji dvostruki otpad – ili od sile i praktikovanja pobožnosti, ili od prave religije ka lažnoj, posebno papstvu.

Kada ljudi koji su neko vrijeme nošeni velikim žarom i snagom revnosti, izgube svoju naklonost ka dobru i vrate se svjetovnom, čulnom životu, tada pristrasnost njihovog srca lako nadvlada svjetlost njihovog razumijevanja. I tako neposvećeni ljudi mogu prije biti privučeni otpadništvu; oni nikada nisu osjetili oživljujuću vrlinu vjere, i nikada nisu bili podstaknuti istinskom ljubavlju prema Bogu, Kad su sluge spavale, neprijatelj je sijao kukolj. Uspavana religija i pokvarenost manira ustupili su mjesto kvarenju doktrine, bogoslužjenja i poretka. Postoji usklađenost između prirode antihrišćanstva i čudi tjelesnog srca; jer praznovjerje i profanost rastu na istom korijenu. Papstvo je najlakša religija za tjelesno srce, jer nikada ne ujeta niti uznemirava njihove požude. Ritualima se samo umiruje nečista savjest.

Kada ljudi izgube strahopoštovanje pred Bogom i sveti karakter svog poziva, oni ne griješe samo u mislima, već i u djelovanju, nemaju onu mržnju prema grijehu kao prije, nego se više prepuštaju tjelesnom životu, oni brzo otpadaju od Boga (2. Petrova 2:20; Jevrejima 3:12). Kako sklonost srca jača ka čulnim zadovoljstvima, vaše

misli o Bogu su manje ozbiljne i manje su vam ugodne.

Od prave pobožnosti može se odstupiti zbog slabosti uma, kao što to čine oni koji nikada nisu bili dobro utemeljeni u istini. Druga linija otpada rađa se iz podle naklonosti, kada ljudi napuste istinu radi prednosti tjelesnog, ovozemaljskog života, mjesta koja će time dobiti, itd., kao što vavilonska kurva ima zlatnu čašu, bogatstvo i preferencije, kojima poziva svoje prozelite.

Sledeći korak je čovjek grijeha. Kao što je prvo otpadništvo Adama i Eve donijelo grijeh u svijet, tako je ovo veliko otpadništvo donijelo potop grijeha u Crkvu i oskvrnilo sveto društvo koje je Hrist sakupio iz svijeta.

Ono što je najistaknutije u Hristu, i što bi trebalo da bude u svim njegovim sledbenicima, jeste poniznost. Isus je izrazio čudesan prezir prema bogatstvu i veličini svijeta, i svim častima koje se daju čovjeku; uzimajući oblik sluge. On „nije došao da mu služe, nego da služi i da svoj život dade kao otkupninu za mnoge“ (Matej 20:28). Nije osnovao nikakvu državu, niti je uticao na pompu sledbenika. Da li to očekuje i od svojih slugu i službenika u zajednici? Da, upravo to je preporučio svim svojim sledbenicima: „Učite se od mene, jer sam krotak i ponizan.“ (Matej 11:29). Naš Gospod je predvidio kakav će duh djelovati u njima, i zato ih je unaprijed upozorio na gordost (Matej 20:25-26). Ako su poniznost i krotost u samoj suštini hrišćanstva i utkani u čitav njegov okvir, onda je antihrišćanski biti dominantan i gord, posebno u onima koji se pretvaraju da su naslednici Hrista i njegovih apostola. Sada, u Papi i njegovim pristašama, vidjećete najodvratniji ponos koji je svijet ikada bio svjestan, bez ikakvog plašta i stida. Ova svjetovna ambicija da se uzdignu sve više i više je njihov dizajn i trgovina životom. Kada su jednom, moćnim sredstvima i mnogim posrednim putevima, počeli da vladaju kao univerzalni biskupi, proširili su svoje granice, ne samo u pogledu crkvene vlasti, već i građanske, i svi kraljevi i prinčevi moraju se prikloniti njima, kao i kler.

Konkretni primjeri u kojima je izložen antihristov ponos su ova dva:

1. Njegovo uzdizanje iznad svih ljudskih moći: On se protivi i uzvisuje se iznad svega što se naziva „bog“ ili se obožava.

Ono što se zove „bog“ jesu sudije, knezovi i kraljevi. Iako su magistrati po svojoj zajedničkoj prirodi samo slični svojoj braći, ipak u pogledu svoje službe imaju slavnu titulu bogova koja im je dodijeljena; kao njegovi namjesnici i koji nose njegovu ličnost u vladi, počašćeni su njegovim imenom. Tako da se, bez optužbi za bogohuljenje, oni koji se ističu u građanskoj moći mogu nazvati „bogovima“. Sada, nad ovim se Antihrist uzdiže, to jest, iznad svih kraljeva i moćnika.

2. Sledeći primjer njegovog ponosa je njegova uzurpacija božanske časti, izražena u dvije klauzule: (1) Jedna pokazuje samu uzurpaciju, da on, kao Bog, sjedi u hramu Božjem; (2) on se prikazuje kao bog.

Pod hramom Božijim podrazumijeva se hrišćanska zajednica (1. Korinćanima 3:16-17; 2. Korinćanima 6:16). Mjesto na kojem će se Antihrist pojaviti je vidljiva hrišćanska zajednica, kasnije nazvana „crkva“.

Pominjanje „hrama“ takođe je zanimljivo u pogledu činjenice da je Rimokatolička crkva uspostavila sveštenečki sistem, opet bez ikakvog božanskog odobrenja, jer pod Novim savezom prestaje stari zakon o obrednim službama, a sam Hrist je preuzeo funkciju Prvosveštenika u nebeskoj svetinji (Jevrejima 7:18, 22-27; 8:1-2). Hrist je ispunio obredni zakon (vidi Efescima 2:15; Kološanima 2:16-17) i ukinuo žrtve i prinose (vidi Danilo 9:27), te stoga nikakva dodatna ili druga zemaljska sveštenečka služba nije prihvatljiva niti ima teološko opravdanje. Zemaljsko sveštenstvo zapravo samo odvrća pažnju sa Hristove stvarne službe u korist vjernika na ispraznu simulaciju i ceremonije koje su ništa drugo do paganski rituali. I to je opet skretanje pažnje sa pravog Boga na zemaljskog lažiranog. Otkrivenje 11:2-3 upravo govori o toj paganizovanoj sili koja „gazi“ spoljnje dvorište hrama (što predstavlja zemaljsku službu) „42 mjeseca“ tj. proročkih 1260 godina. Za to vrijeme Riječ Božja je potisnuta (3. stih).

„Čovjek bezakonja“ uzurpira ono što impliciraju titule – vlast nad „crkvom“, koja pripada samo Hristu. Vrhovna vlast se može

smatrati, bilo u pogledu potraživanja, prava, imovine i prednosti koji joj pripadaju, ili u pogledu vršenja.

On sjedi kao Bog u hramu Božjem; to jest, na osnovu svoje službe tamo, zahtijeva istu moć koju je Hrist imao, koja je četvorostruka:

(1) Izvršna vlast nad svime i na nebu i na zemlji. Ovo je dato Hristu (Matej 28:18), a Papa, kao njegov vikar, to osporava. Za nekoga ko se postavlja kao vicebog bez ikakvog naloga, to je pobuna protiv Hrista.

(2) Univerzalno poglavarstvo nad svim hrišćanskim zajednicama. Dakle, ova vrhovna vlast nad svim hrišćanima je pravo Hristovo, i svako ko ga ospori sjedi kao Bog u „hramu“ Božjem. To je svetogrđe, jer Hrist nikada nije ustanovio takvog univerzalnog vikara i biskupa. To je previsoko dostojanstvo za bilo koje stvorenje: niko od ljudi nije prikladan da bude univerzalni poglavar hrišćanske zajednice.

(3) Apsolutni autoritet, tako da bude iznad kontrole. Kada bi se smrtnik pretvarao da je toliko apsolutan da ne polaže račun za svoje postupke, da mu nije dozvoljeno reći: Šta radiš? i da svi njegovi dekreti moraju biti primljeni bez preispitivanja ili žalbe, ovo je suverenitet koji ne pripada nikome osim Bogu.

(4) Nepogrešivost i sloboda od zabluda, što je vlasništvo Boga: niti je prevaren niti može prevariti. „Neka Bog bude istinit, a svaki čovjek lažov.“ (Rimljanima 3:4)

Papstvo uzima na sebe pravo da donosi zakone koji će odmah vezati savjest, čime napadaju Hristov suverenitet. Ovo je duhovna tiranija, i to najgora vrsta tiranije, da se prisvoji vlast nad Hristovim podanicima i njihovoj savjesti.

Papstvo takođe uzurpira vršenje vlasti ništa manje od božanske, tako što na sebe preuzima da oslobodi čovjeka njegove dužnosti prema Bogu, ili kazne koju je grijeh donio.

Antihrist dobija moć zavodjenjem, ili obmanom nepravедnosti; stoga sebe ne naziva otvoreno pravim i jedinim Bogom. On je predstavljen kao lažni prorok, koji govori laži u licemjerju. Ako bi se neko otvoreno i jasno izjasnio da je „bog“, on bi mogao biti mahnuti

uzurpator, ali ne bi mogao biti lukavi zavodnik, i malo ko bi bio toliko glup i lakomislen da mu se prepusti. Antihrist, ko god da je, treba da bude hrišćanin po profesiji. On je tajni protivnik, koji raste nakon otpadništva ili degeneracije hrišćanske države. Takav se pretvara u poštovanju i poslušnosti Hristu, i zato se ne bi otvoreno izjašnjavao da je bog. I to je misterija; sve što implicira lukavo prenošenje, i da on ne preuzima otvoreno božanstvo, već lukavo i tajno, što ne popravlja stvar; jer je neprijatelj koji insinuirá, proždire, nesumnjivo najopasniji i najlukaviji. „Čovjek bezakonja“ je očigledno čovjek tj. ustanova koja ima čovjeka kao vidljivu glavu koji je reprezentuje (Danilo 7:8, 20-26; 8:9-12).

Imajući u vidu sve titule, moći i ingerencije koje papstvo pri-svaja, jasno je gdje da pronađemo Antihrista; svaki naslov ovoga je ispunjen u rimskom biskupu, da više ne trebamo biti u nedoumici i govoriti: „Je li to onaj koji treba doći, ili ćemo drugoga tražiti?“ Ko je onaj koji se uzdiže iznad svega što se zove Bog, nego onaj koji preuzima na sebe moć da razriješi i svrgne careve, kraljeve i knezove, svojim izopštenjima, suspenzijama, zabranama i dekretima, osloba-đajući podanike njihove vjernosti i zakletve, i dajući njihova kraljev-stva; da pod svojim nogama kruniše i ne kruniše careve i gazi po njima? Ko je onaj koji sjedi kao Bog u hramu Božjem – to jest, utiče na čast koja pripada našem Gospodu Isusu Hristu – ako nije onaj koji preuzima na sebe moć da stvori novu vjeru i kaže da smo dužni da mu se pokoravamo; koji kaže da može promijeniti stvari koje je Bog ustanovio u svojoj Riječi i odbaciti svojim dekretima, koji tvrdi da može oprostiti grijeha, ne samo već počinjene, već i koji će biti poči-njeni, što sam Bog nikada ne bi učinio; koji vlada nad savješću, po-robljavajući svijet svojim uzurpacijama: ukratko, koji će biti pokoran u onim stvarima koje je Bog zabranio, i preuzeti na sebe funkciju za koju nije sposobno nijedno ljudsko stvorenje? Ove stvari su jasne kao danje svjetlo.

Zar se ne sjećate da sam vam to govorio još dok sam bio s vama?
(5. stih)

Solunjani su trebali znati ovu informaciju jer ih je Pavle poučavao o danu Gospodnjem kada je bio s njima. On pita: „Zar se ne sjećate... rekao sam vam ove stvari?“ Pavle je bio u Solunu samo tri subote, a ipak je poučio vjernike mnogo toga o danu Gospodnjem. Nije se ustezao od podučavanja proročanstava novim vjernicima. Pavle je također izrazio mnoge od ovih ideja u prethodnom pismu (1. Solunjanima 1:10; 4:13-17; 5:1-11).

Važno je utvrditi se u biblijskom učenju, jer lažnih učenja ima u izobilju. Najbolja odbrana od iskušenja da se sumnja, zaboravi ili protivrječi Božjoj Riječi je izgraditi se na platformi istine i živjeti u toj istini.

I tako sada znate šta ga zadržava, da bi se otkrio u svoje vrijeme. Jer se već radi tajna bezakonja, samo dok se ukloni onaj koji sad zadržava. (stihovi 6-7)

Ovo se odnosilo na čovjeka bezakonja, opisanog u proroštvu i kasnije opet u Otkrivenju. Pavle piše da ovi hrišćani znaju šta sprječava da se bezakonik ostvari u potpunosti. To je, dakle, moralo biti nešto što je aktuelno i ima moć u to vrijeme, a što je u stvari prepreka usponu „čovjeka bezakonja“. Ne znamo šta je Pavle tačno govorio Solunjanima, ali iz istorijske retrospektive, to može biti samo paganska Rimska imperija koja je sve do imperatora Konstantina potiskivala hrišćanstvo kao društveni faktor.

Ali misterija bezakonja već je počela da djeluje. Bezakonje je već tada bilo prisutno, ali će se ispoljiti preko „čovjeka bezakonja“.

Prepreka pojavi „čovjeka bezakonja“ očito nije pobožna sila nego prije svjetovna sila također oličena u svom poglavaru – cezaru. Institucija papstva se upravo uspostavila na prerogativima rimskog cezara i objedinila duhovnu i sekularnu vlast.

Tada će se otkriti bezakonik. Njega će Gospod Isus ubiti duhom svojih usta i uništiti svjetlošću svoga dolaska. (8. stih)

Pojava „bezakonika“ će se dogoditi nakon uklanjanja pomenute prepreke. Jako je važno zapaziti da je ovo istorijski razvoj od 1. vijeka nadalje, a nikako futurizam, kako to tumače teolozi raznih crkava

izmanipulisani lažnim scenarijama posletka vremena.

Drugi dio ove izjave konstatuje da će ova bogohulna sila postojati sve do drugog Hristovog dolaska kada će biti konačno uništena. Koja, dakle, pseudo hrišćanska institucija postoji još od ranih vjekova hrišćanstva, a koja ispunjava sve karakteristike date i proročanstvima, postoji i danas, i postojaće do kraja istorije pobune? Samo jedna, kako smo već vidjeli: Rimokatolička papska crkva.

Pogrešno je misliti da je razvoj misterije bezakonja nešto što bi se trebalo dogoditi tek u eshatološkoj budućnosti. Kao što govore proročanstava, završne scene u istoriji pobune će kulminirati uništenjem „velike bludnice“ (Otkrivenje 18. glava), ali bezakonje duhovnog „Vavilona“ je istorija do danas. Otkrivenje 17:1-6 daje opis aktivnosti „bludnice“ koje su takođe istorija.

Njegova pojava, koju Sotona omogućuje svojim djelovanjem, propraćena je svakom silom i znacima i lažnim čudima, i svakim zavođenjem u nepravdi među onima koji propadaju zato što nisu prihvatili ljubav prema istini da bi bili spaseni. (stihovi 9-10)

Pavle sada ukazuje na Sotonu kao na zlu osobu koja iza kulisa dovodi čovjeka bezakonja na vlast. Sotona mu omogućava da čini „lažna znamenja i čuda“. Ovo se poklapa sa opisom uzdizanja „prve zvijeri“ u Otkrivenju 13:2: „Aždaja je dala zvijeri njenu moć i njen prijesto i veliku vlast.“

Ova takozvana čuda su lažna prema 2. Solunjanima 1:9, ali imaju za cilj da prevare ljude da misle da je čovjek bezakonja u službi Bogu. Isus, pravi Mesija, potvrdio je svoju tvrdnju da je Obećani čineći istinska čuda. Lažna čuda se prvo razlikuju po osobi koja ih čini (Matej 7:16, 20; 1. Jovanova 4:2-6), budući da se bilo kojoj osobi koja se protivi Bogu ne može dati Božja moć. Istinska čuda takođe podržavaju Božju Riječ i Njegovu istinu (Jovan 20:31).

Međutim, čuda koja se promovišu u katolicizmu ili pravoslavlju po pravilu se vežu za idolatriju, kult mrtvih i lažne posrednike između Boga i ljudi (umrle „svece“, djevicu Mariju). Nijedno „čudo“ te vrste ne prolazi test Svetog pisma.

Sotona je oduvijek bio majstor obmane (Jovan 8:44). U Eden-skom vrtu prevario je Evu (Postanje 3:1-7), i prevario je milione od tog kobnog dana. Otkrivenje 12:9 ga identifikuje kao „prevaranta cijelog svijeta“. U 2. Solunjanima 2:10 podsjećamo se da Sotonina obmana djeluje u srcima i umovima „onih koji propadaju“. Sveto pismo ukazuje da oni koji su obraćeni imaju prisustvo svetog Duha u sebi (Jovan 14:16-17; Efescima 1:13-14), što pruža određeni nivo duhovne svijesti (1. Korinćanima 2:14). Oni koji su odbacili Boga i Hrista nemaju ovu odbranu (Jovan 3:36). Tako pseudo religiozni ljudi mogu biti zavedeni lažnim znakovima i čudima iza kojih stoji demonska sila. Ti isti izgubljeni ljudi su odbili da vole istinu da bi bili spašeni (Jovan 3:16-18, 36). Jednostavno ne postoji način da iko bude religiozan po Božjoj volji, a da odbacuje istine koje je Bog obznanio u svojoj Riječi, u manjoj ili većoj mjeri. I to nije teorija istine, već istina koja živi u srcu. S druge strane, „čovjek bezakonja“ ne samo da gazi istinu, već tvrdi da je redefiniše. Samo sotonskom silom iza kulisa može se razviti takva lukava i prevarena moć koja će trajati do Drugog Hristovog dolaska.

I zato Bog dopušta da na njih djeluje zabluda, da bi vjerovali laži, kako bi svi oni bili osuđeni jer nisu vjerovali istini, nego su voljeli nepravdu. (stihovi 11-12)

Pavle objašnjava šta se dešava onima koji odbijaju istinu. Odbijanje istine uvijek predisponira grešnike da prihvate zabludu (Rimljanima 1:18-23). Ne postoji neutralna zona.

Kad se odbija istina, sve što preostaje je neki oblik zablude. Zabluda tada postoje „intelektualna potreba“ grešnog ljudskog srca da pravda svoje postupke i stanje. U domenu religije, to omogućava površna formalistička religioznost koja umjesto da prosvjetljuje zapravo otupljuje ljudski um, čak i elementarnu logiku. Više puta ponovljene prakse, običaji i vjerovanja postaju tradicija. Odlika tradicije je da ne želi da napreduje. Tradicija je zapravo konzervans za ljudska praznovjerja, običaje i namete koji ih održava kao nasleđe vjerske ustanove ili predaka. Tradicija ne trpi nezgodna pitanja. Tradicionalna

„istina“ se prihvata bez razmišljanja, to je zapečaćena odluka da se vjeruje onako kako se vjeruje bez obzira na činjenice i posledice. I to je ljubav prema nepravdi: „Jer Božji gnjev se otkriva s neba na svaku bezbožnost i nepravednost ljudi koji zadržavaju istinu u nepravdi.“ (Rimljanima 1:18)

A mi smo dužni da uvijek zahvaljujemo Bogu za vas, braćo koju Gospod voli, jer vas je Bog, zbog vaše vjere u istinu, od početka izabrao za spasenje kroz posvećenje Duhom i vjeru u istinu, gdje ste pozvani putem dobre vijesti koju objavljujemo, da postignete slavu našeg Gospoda Isusa Hrista. (stihovi 13-14)

Pavle je završio prethodni odjeljak i sada se opet obraća solunskim vjernicima koji su njegova duhovna braća u kojima prebiva Božja ljubav. Posebno je zahvalan što ih je Bog izabrao od samog početka da im podari spasenje.

Ovaj božanski izbor ne isključuje ljudsku odgovornost. Jevanđe-lje poziva grešnike da vjeruju u Hrista, što su Pavlovi čitaoci i učinili (1. Solunjanima 1:4-6). Kao odgovor na istinu koja je objavljena i kroz djelovanje svetog Duha, Solunjani su se pouzdali u istinu, poruku spasenja koju su Pavle i njegovi kolege misionari propovijedali u Solunu.

Pavle podsjeća svoje čitaoce da je Bog koristio dobru vijest o spasenju kako bi ih pozvao sa svrhom. Pozvao ih je da dijele slavu našeg Gospoda Isusa Hrista. U svom pismu Kološanima Pavle je rekao da je Hrist u vjernicima nada slave (Kološanima 1:27). Sada se nadamo da ćemo učestvovati u Hristovoj slavi, ali kada se on pojavi, mi ćemo se pojaviti s njim u slavi (Kološanima 3:4).

Zato, dakle, braćo, budite nepokolebljivi i držite se predanja kojima ste bili poučeni, bilo riječima bilo našim pismom. (15. stih)

Pavle povezuje Božji poziv na spasenje i buduću slavu vjernika s obavezom da se hrišćani drže istine. Mnogi lažni učitelji pokušavali su odvući vjernike od istine, a progon i iskušenja su ih udarali; pa Pavle podstiče svoje čitaoce da se održe od uticaja lažnih učitelja. Takođe podstiče svoje čitaoce da se čvrsto drže učenja koja su primili od

njega, bilo da ih je dao dok je bio u Solunu ili ih je saopštio pismom. Novi savez često upozorava na odstupanje od istine prema nekom drugačijem, lažnom vjerovanju (Galatima 1:8-9; 1. Korinćanima 4:6).

Moguće je povući se iz pozicije ljubavi prema Bogu i Njegovoj Riječi. Uskrsli Spasitelj je prekorio skupštinu u Efesu što je napustila ljubav koju je isprva imala (Otkrivenje 2:4).

I neka sam naš Gospod Isus Hristos i Bog, naš Otac, koji nas je volio i dao nam po svojoj blagodati vječnu utjehu i divnu nadu, utješe vaše srce i učvrste vas u svakom dobrom djelu i riječi. (stihovi 16-17)

Pavle započinje blagoslov. U svojoj molitvi on identifikuje Gospoda Isusa Hrista i Boga našeg Oca koji su voljeli njega, njegove saradnike i čitaoce. Rijetko je da je Pavle stavio Isusovo ime ispred Očevog imena ali to možemo shvatiti i kao poredak neposrednog poglavarstva.

Isus i Otac su nas voljeli dok smo bili grešnici (Rimljanima 5:8) i još nas vole. Ništa nas ne može odvojiti od ove ljubavi (Rimljanima 8:38-39). Bog je Solunjanima podario utjehu koja traje ovaj život i proteže se za vječnost, i to je učinio iz svoje ljubavi. On je također Solunjanima dao nadu u svijetlu budućnost, i dao ju je blagodaću – svojom nezasluženom naklonošću.

Iskušenja ranih hrišćana bila su obilna. Sve navedene situacije su mogle izazvati uzburu, pa im je bila potrebna Božja snaga da ih stabilizuje. Posjedovanje Božje snage i utjehe omogućilo bi Solunjanima da žive svoju vjeru u riječima i djelima koja ga poštuju.

Hrišćani imaju moć da se suoče s nevoljama hrabrim povjerenjem u Boga i ohrabruju jedni druge govoreći korisne riječi i čineći dobra djela puna ljubavi. U Efescima Pavle je podsticao svoje čitaoce da ostave po strani nezdrav govor i koriste samo riječi koje ih međusobno izgrađuju (Efescima 4:29). Takođe je podsticao Efežane da hode u ljubavi, imajući Hrista za primjer (Efescima 5:2). Crpeći našu snagu i ohrabrenje od Boga, možemo govoriti i hoditi na način koji je Njemu ugodan.

3. Postupanje sa neurednima

Na kraju, braćo, molite se za nas, da se Gospodnja riječ brzo širi i da se slavi, kao i kod vas, i da budemo izbavljeni od pokvarenih i zlih ljudi, jer nemaju svi vjeru. (2. Solunjanima 3:1-2)

„Na kraju“ u ovom stihu uvodi poslednji dio Pavlovog drugog pisma vjernicima u Solunu. On traži molitvu za svoje saradnike i sebe. To je posebno nesebičan molitveni zahtjev, jer Pavle ne traži da mu se podmire finansijske potrebe ili riješe zdravstveni i drugi problemi. On traži molitvu u ime svoje grupe da objavljuje Božju Riječ. Konkretno, on traži molitvu da Riječ može imati slobodan tok i da bude priznata kao Božja autoritativna Riječ. Tako su je i Solunjani primili.

Pavle je prepoznao dvije stvari. Shvatio je da njegova služba ne može uspjeti bez molitve, i prepoznao je da je Božja Riječ djelotvorna. U Rimljanima 1:16 on svjedoči: „Naime, ne stidim se dobre vijesti Hristove, jer ona je sila Božja na spasenje svakome ko vjeruje, najprije Judejcu, a onda i Grku.“ Upravo ga je to povjerenje u snagu Božje poruke nagnalo da je objavi širom Rimskog carstva.

Pavle nastavlja svoju molbu tražeći od Solunjana da se mole da se izbavi od pokvarenih i zlih ljudi. Riječ prevedena sa „zlo“ u 2. stihu je *ponērōn*, što znači „aktivno štetan“. To sugerise da su neprijatelji jevanđelja aktivno salijetali druge kako bi ih angažovali da se suprotstave jevanđelju. Pavle je uputio sličnu molitvu u Rimljanima 15:30-31. Zamolio je braću u Rimu: „Zaklinjem vas, braćo, kroz Gospoda našeg Isusa Hrista, i kroz ljubav od Duha, da se zajedno sa mnom gorljivo molite Bogu za mene, da budem izbavljen od nevjernika u Judeji i da pomoć koju nosim u Jerusalim bude ugodna svetima.“

Čini se da je Pavle naišao na žestoko protivljenje gotovo svuda gdje je otišao. U 2. Korinćanima 11:21-29 on navodi svoje patnje radi jevanđelja. Među tim stradanjima bilo je zatvaranja, bezbroj premlaćivanja, pet puta dobijanja 39 udaraca bičem i tri puta batinanja

šipkama. On ističe u 2. Solunjanima 3:2 da „nemaju svi vjeru“. Njegovi neprijatelji bili su okorjeli nevjernici odnosno pseudo religiozni tradicionalisti.

Ali Gospod je vjeran i on će vas učvrstiti i čuvati od Zloga. (3. stih)

Sada Pavle i njegovi saradnici izražavaju svoje pouzdanje u Gospoda. Budući da je Bog vjeran, može mu se vjerovati da će ojačati Solunjane i zaštititi ih od Sotone. Budući da je Bog vjeran, On neće dozvoliti da zli ljudi ostvare pobjedu nad vjernicima.

Biblija nas uvjerava da je Bog potpuno pouzdan. Čak i kada okolnosti izgledaju nejasne, On je vjeran da održava svoj narod i izvlači dobro iz zla (Rimljanima 8:28-29). Čak i kada je prorok Jeremija tugovao zbog pada Jerusalima, ohrabrio se znajući da je Bog vjeran. Napisao je u Plaču 3:21-23: „Na to ću podsjećati srce svoje, zbog toga ću spremno čekati. Zbog milosti Gospodnje nismo sasvim izginuli, jer milosrđa njegovog neće nestati. Obnavljaju se svakog jutro. Vjernost je tvoja velika.“ Gospod je vjeran da se brine za naše svakodnevne potrebe (Matej 6:33; Filipljanima 4:19) i da nam obezbijedi put za bijeg kada smo u iskušenju (1. Korinćanima 10:13).

A imamo pouzdanje u Gospodu, da radite i da ćete i dalje raditi ono što vam povjeravam. (4. stih)

Pavle izražava povjerenje u Gospoda da Solunjani rade i da će nastaviti da rade ono što im je povjereno. Ovo povjerenje nije bilo zasnovano na ljudskim zaslugama. Bilo je zasnovano „u Gospodu“. Prepušteni sami sebi, Solunjani neće moći da izvršavaju hrišćanski nalog, ali Gospod je radio u njihovim životima da im pomogne da vode pravedan život. Pavle je podsticao Filipljane da sa strahom i drhtanjem rade „na“ (ne „za“) svom spasenju (Filipljanima 2:12), ali je dodao: „Jer je Bog koji čini u vama da hoćete i radite kako je njemu ugodno.“ (Filipljanima 2:13)

Međutim, odnos s Bogom ne garantuje život bez neslaganja ili kontroverzi. U svom pismu Rimljanima Pavle se osvrnuo na situaciju u skupštini u kojoj su vjernici imali različita mišljenja o tome kako

da žive i ponašaju se u grčko-rimskoj kulturi. To su uglavnom bile sporedne stvari i često pitanje savjesti, gdje hrišćani imaju slobodu da postupaju po svom uvjerenju.

Neka Gospod usmjerava vaša srca u ljubavi Božjoj i u istrajnosti za Hrista. (5. stih)

Pavle se moli da Gospod usmjeri srca svojih čitalaca u Božju ljubav i u postojanost Hristovu. Pavle traži od Gospoda da ukloni barijere koje su prijetile da ometaju duhovni napredak njegovih čitalaca. Sve veća zahvalnost za Božju ljubav održala bi ih na duhovnom putu. Nemoguće je istovremeno voljeti svjetovne, neduhovne stvari ovog života i istinski cijeniti Božju ljubav (1. Jovanova 2:15).

Pavle takođe traži od Boga u ovom stihu da uputi svoje čitaoce na istrajnost za Hrista. Oni su se suočili s mnogim kušnjama i progona, ali Hrist je bio njihov primjer suočavanja s kušnjama i progona sa strpljivom istrajnošću. Pisac Jevrejima naveo je Isusa kao najbolji primjer takve strpljive izdržljivosti. On je napisao u Jevrejima 12:1-2: „Istrajno trčimo trku koja je pred nama. Pri tom uprimo pogled u Začetnika i Usavršitelja vjere, Isusa. Zbog radosti koja je stajala pred njim podnio je krst ne mareći za sramotu i sjeo je s desne strane prijestola Božjeg.“

Zadužujemo vam, braćo, u ime Gospoda Isusa Hrista, da se klonite svakog brata koji živi neuredno, a ne po učenju koje ste primili od nas. (6. stih)

Sada Pavle upućuje svoje čitaoce da izbjegavaju svakog hrišćanina koji nastoji da bude besposlen umjesto da živi prema hrišćanskom učenju i vrlini. Njegov uput je imao za cilj da isključi prestupnike iz zajedništva drugih članova, što nije nužno odbijanje njihovog članstva. Pavle je smatrao neurednost tako ozbiljnim problemom da za svoj uput traži autoritet Gospoda Isusa Hrista. On je ranije pisao Solunjanima o besposlici. On ih je uputio da opominju besposlene (1. Solunjanima 5:14). Očigledno, opomena nije stupila na snagu, pa sada Pavle nalaže Solunjanima da preduzmu jače akcije.

Kao bivši farisej koji je učio kod poznatog rabina Gamaliela

(Djela 22:3), Pavle je bio dobro upoznat sa čestim opomenama protiv besposlice u Starom savezu (Izreke 6:6; 19:15; 24:33-34). Nekontrolisani nerad često omogućava osobi da svoje slobodno vrijeme ispuni beskorisnim praksama, kao što su ogovaranje i prepirke. Drugim riječima, oni koji su „prazni“ u pogledu legitimnog napora, imaju tendenciju da budu zaokupljeni glupostima (2. Solunjanima 3:11), a kako se kaže, besposlen um je đavolja radionica.

Jer sami znate kako treba da se ugledate na nas, jer dok smo bili kod vas nismo neuredno živjeli, niti smo ičiji hljeb badava jeli, nego smo noć i dan teško i naporno radili da nikome od vas ne budemo na teretu. (stihovi 7-8)

Pavle podsjeća Solunjane da on i njegovi saradnici nisu bili lijeni kada su bili u Solunu. On apeluje na Solunjane da imitiraju njegove saradnike i njega u tom pogledu. Možda su neki članovi skupštine u Solunu mislili da treba da napuste svoje poslove, sjede i čekaju Gospodnji povratak, ali takvo ponašanje je predstavljalo neurednost. Pavlovo ponašanje bilo je u oštroj suprotnosti s tim ponašanjem. Bio je zauzet dok je čekao Gospodnji povratak.

U 8. stihu Pavle opisuje uzoran stil službe koji su on i njegovi saradnici vodili u Solunu. Odbili su da lijeno uzimaju milostinju kada su bili u mogućnosti da sami sebe osiguraju. Kada su jeli, plaćali su ono što su jeli. Oni su marljivo radili noću i danju da bi se sami izdržavali, jer nisu htjeli biti finansijski teret solunskim hrišćanima. Njihov je primjer, dakle, bio u potpunoj suprotnosti s neradom. U svom prvom pismu Solunjanima Pavle je naveo ovu činjenicu (1. Solunjanima 2:9). Sada to ponovo spominje.

U svom pismu Efežanima ohrabruje vjernike da na najbolji način iskoriste svoje vrijeme, jer su dani bili zli (Efescima 5:16). Svaki vjernik koji želi „hljeba bez motike“ treba da se oslobodi te želje. Umjesto toga, hrišćani bi trebali izabrati da slijede Pavlov primjer i primjer našeg Gospoda Isusa, koji je služio od zore do sumraka da bi vršio volju svog Oca. Važno je odvojiti vrijeme za odmor (Marko 2:27) i izbjeći sagorijevanje. Međutim, cilj hrišćanina bi trebao biti

ostvarenje volje Božje, a ne snalaženje što je lakše moguće ili hodanje linijom manjeg otpora.

Kao što Pavle navodi na drugim mjestima u svojim pismima (1. Korinćanima 9:14; 1. Timoteju 5:17-18), oni koji rade u službi treba da imaju podršku svojih suhrišćana. Ovo se odnosi i na one koji služe u toj konkretnoj skupštini, kao i na one koji služe kao misionari (2. Korinćanima 11:8). Pavlova poenta ovdje nije da svi službenici, ili pastori, ili misionari, treba da budu potpuno samodovoljni. Ne treba ni insistirati na tome da vjernici budu u stresu i zaposlenosti svakog budnog trenutka. Umjesto toga, svrha ove poruke je podsjetiti Solunjane na važnost dobre radne etike, posebno u duhovnim stvarima.

U hebrejskoj kulturi bio je običaj da svaki dječak nauči zanat. Očigledno je da je Pavle naučio zanat izrade šatora i praktikovao ga da bi se izdržavao dok je bio misionar. Prema Djelima 18:1-4 on je ostao sa Akilom i Priskilom u Korintu, jer su sve troje bili izrađivači šatora, i dok je obavljao svoj zanat, svake subote je rasuđivao u sinagogi pokušavajući da pridobije Jevreje i Grke za Hrista.

Ne zato što ne bismo imali pravo na to, nego zato da vam poslužimo kao primjer na koji treba da se ugledate. (9. stih)

Pavle uvjerava svoje čitaoce da su on i njegov misionarski tim imali pravo da prihvate finansijsku pomoć kada je bio u Solunu, ali su odlučili da naporno rade kako bi se izdržavali kako bi dali primjer vjernicima koji će slijediti.

U svom pismu Filipljanima zahvalio je svojim čitaocima što podržavaju njegovu službu (Filipljanima 4:16-17). U svom prvom pismu Timoteju dao je instrukcije: „Starješine koje dobro predvode smatrajte dostojnima dvostruke časti, posebno one koji naporno rade na tome da govore i naučavaju Božju riječ. Jer u Pismu stoji: ‘Ne zavezuju usta biku koji vrši žito’ i: ‘Radnik zaslužuje svoju platu.’“ (1. Timoteju 5:17-18). Nadalje, u Galatima 6:6, Pavle podstiče one koji su poučeni Riječi da podijele sve dobre stvari sa svojim učiteljem.

Zaista, kad smo bili s vama, opomenuli smo vas: „Ako neko neće da radi, neka i ne jede.“ (10. stih)

Pavle i njegovi saradnici poučavali su solunske vjernike da ne tolerišu one koji su bili sposobni za rad, ali su ipak izabrali da budu besposleni. U modernim terminima, takva osoba bi se mogla nazvati „lenjivac“. Pavle takvu osobu etiketira kao nedostojnu pomoći. On upućuje Solunjane da ne podržavaju one koji nisu voljni da rade. Ovo je paralelno sa smjernicama koje je Pavle dao u odlomcima kao što je 1. Timoteju 5:11-13.

U samom tekstu je jasno, ali vrijedi naglasiti, da Pavle nije rekao da su oni koji nisu u stanju da rade nedostojni podrške. Ne postoji apsolutno nikakva sličnost između nekoga ko je fizički nesposoban da radi i nekoga ko je sposoban da radi, ali to odbija. Isus je stavio svoj pečat odobravanja na pomaganje siromašnima, kada je jednom čovjeku rekao: „Ako hoćeš da budeš savršen, idi i prodaj svoju imovinu i razdijeli siromasima pa ćeš imati blago na nebu. Tada hajde za mnom.“ (Matej 19:21) Ako su hrišćani siromašni i potrebiti ne svojom krivnjom, njihovi suvjernici bi im trebali pomoći finansijski i/ili materijalno. Iz tog razloga mnoge zajednice održavaju dobrotvorni fond. Pavle je prikupljao novac da pomogne siromašnim vjernicima u Jerusalimu (Djela 11:27-30; Rimljanima 15:26; 1. Korinćanima 16:1-3; Galatima 2:10).

Ova smjernica ne govori o osuđivanju ili osvetoljubivosti. Prije je praktična, duhovna i puna ljubavi. Resursi koji su zaista mogli pomoći bespomoćnima se troše kada se daju onima koji su jednostavno lijeni. Podrška onima koji su zadovoljni da žive od pomoći omogućava duhovno otrovan stav (Izreke 18:9; 19:15). Ova razlučivanje može pokrenuti stvari na bolje: sposobna osoba će često prestati da traži novčane priloge i početi tražiti zaposlenje kada joj stomak zakrči ili dođe na naplatu stanarine. Za dobro zajednice, kulture i samih lijenčina, vjernici imaju obavezu da ne daju milostinju zabadava neradnicima i klošarima.

Jer čujemo da neki od vas neuredno žive, da ništa ne rade, nego se miješaju u ono što ih se ne tiče. Takve opominjemo i umoljavamo ih u Gospodu Isusu Hristu da rade u miru i da jedu hljeb koji sami

zarade. (stihovi 11-12)

Pavle sada objašnjava zašto je rekao Solunjanima da ne obezbjeđuju lijene klošare. Čuo je da su neki Solunjani učinili besposličenje svojim načinom života. Umjesto da budu zauzeti poslom, postali su dokoni. Ovim Pavle želi reći da su imali previše vremena na raspolaganju, pa su svoje dane ispunili destruktivnim aktivnostima. Grčka riječ koja se ovdje koristi je *periergazomenous*, što se takođe prevodi kao „mješalac“, kao na primjer u 1. Petrovoj 4:15. To je osoba koja se direktno ili indirektno uključuje u tuđe poslove.

U 1. Timoteju 5 Pavle se osvrnuo na temu ko ima pravo na finansijsku i/ili materijalnu pomoć zajednice. Lista onih koji su ispunjavali uslove isključivala je mlade udovice, jer se one „uče da budu besposlene i da skitaju po kućama, i ne samo što su besposlene nego i ogovaraju, miješaju se u tuđe stvari i govore ono što ne bi smjele“ (1. Timoteju 5:13). Vjerovatno su neki besposličari u Solunskoj zajednici prestali da rade i jednostavno su sjedili i čekali da se Hrist vrati.

Pavle se poziva na autoritet u Gospodu Isusu Hristu da zatraži i ohrabruje besposlene vjernike da prionu na posao. Želja mu je za sve koji su u mogućnosti da prihvate redovan posao i zarade za život. Ova akcija ne bi dozvolila nijednom nevjerniku da kritikuje hrišćanstvo kao religiju lijenih.

Hrišćani bi trebali marljivo i savjesno obavljati svoj posao na poslu ili u karijeri. Takvo ponašanje moglo bi čak pridobiti šefa koji ne vjeruje Gospodu. Pavle je napisao u Kološanima 3:22-24: „Sluge, u svemu slušajte svoje zemaljske gospodare, ne samo kad vas neko gleda, kao oni koji ugađaju ljudima, nego iskrenog srca, u strahu od Gospoda. Što god radite, činite to cijelom dušom kao Gospodu, a ne kao ljudima, jer znate da ćete od Gospoda dobiti odgovarajuću nagradu – nasljedstvo. Služite Gospodaru, Hristu.“ Dobra radna etika ne samo da se poklapa s našom potrebom da budemo duhovno aktivni (Jevrejima 5:11 – 6:1), već nam daje dobru reputaciju u svijetu koji nas posmatra (1. Petrova 2:12).

A vi, braćo, ne posustajte u činjenju onoga što je ispravno. (13.

stih)

Pavle priznaje da je većina solunskih vjernika bila u redu. Radili su ono što je bilo ispravno, ali su morali da održe taj napor, uprkos činjenici da su neki bili u nedostatku. Pavle ih podstiče da ne budu pregorjeli, frustrirani ili iscrpljeni činjenjem dobra, što bi rezultiralo umorom od „činjenja dobra“ (Galatima 6:9).

Hrišćanski radnici u Solunu možda su bili zavedeni primjerom onih koji su bili besposleni. Dokle god živimo u palom svijetu, osjećaćemo iskušenje da se zapitamo zašto bismo trebali naporno raditi, kada drugi samo sjede i uživaju.

U našoj službi za Gospoda važno je da činimo ispravno, bez obzira šta drugi rade. Moramo priznati da smo individualno odgovorni Gospodu. Kao što je Pavle napisao Rimljanima: „Tada će svako od nas dati račun Bogu za sebe“ (Rimljanima 14:12).

Ovo iskušenje nije rezervisano za one koji su novi ili slabi u vjeri. Čini se da je Dimas, jedan od Pavlovih saradnika, odbacio misionarski život sa njegovim teškoćama u korist lakog puta. Pavle je napisao da ga je Dimas napustio jer je zavolio svjetski život (2. Timoteju 4:10).

A ako neko ne poslušá ono što smo rekli u ovom pismu, ukorite ga, ne družite se više s njim, da se postidi. (14. stih)

Pavle nalaže vjernim hrišćanima da jasno prepoznaju neposlušnu, besposlenu osobu i uskrate joj društvene kontakte dok se ne pokaje i ne prestane besposličiti. Čini se da ovo podrazumijeva manje ozbiljan oblik odbacivanja od onoga što je Pavle propisao za duboki grijeh u 1. Korinćanima 5.

Hrišćani su pozvani na međusobno zajedništvo (Jevrejima 10:25), a ne na ostrakizam. Nepovezanost sa drugim vjernicima ne treba olako shvatiti. Kao i u svim takvim uputstvima u Novom savezu, svrha društvene separacije je da podstakne prestupnika na pokajanje. Ovo počinje sa osjećajem stida. Disciplinska mjera je imala za cilj da bude popravna – traženje izlječenja – a ne kaznena – nastojanje da se nanese bol. Paralelno s ovom idejom, Pavle je ocrtao

pravac djelovanja koje duhovni hrišćani treba da preduzmu kada je brat uhvaćen u prestupu ove vrste. Obrazac je da ga „oporavite u duhu blagosti“, a da pritom pazite na sebe kako ne bi bili uhvaćeni u iskušenju (Galatima 6:1). Ova potreba za saosjećanjem se takođe odražava u sledećem stihu.

Ali ne smatrajte ga neprijateljom, nego ga opominjite kao brata. (15. stih)

Sada Pavle ubacuje notu saosjećanja u koncept povlačenja društvenog kontakta s nepokajanim prestupnikom. On podstiče svoje čitaoce da izbjegavaju da počinioca smatraju neprijateljem. Umjesto toga, trebali bi ga smatrati bratom i tretirati ove postupke kao sredstvo ispravljanja s ljubavlju. Prekid društvene veze s njim bio bi dovoljan. Nije bilo potrebe tretirati ga kao izopštenika prekidajući svaki kontakt s njim.

Takođe trebamo primijetiti da ovaj odlomak, u kombinaciji s 1. Korinćanima 5 i Matejem 18:15-20, predstavlja spektar odgovora na grijeh unutar skupštine. Čini se da ako je grijeh ozbiljniji, zajednica bi otvorenije trebala insistirati na razdvajanju sve dok se prestupnik ne pokaje. Sve ovo, međutim, treba da se uradi sa ciljem pune ljubavi na umu: obnova onoga koji griješi!

Kada hrišćanin zaslužuje disciplinske mjere, zajednica može pogriješiti na dva načina. Može previdjeti pogrešno i ne poduzeti ništa. Ili može otići predaleko u odnosu na počinitelja tako što će se prema njemu ponašati kao prema neprijatelju, grubo govoriti o njemu i prekinuti mu svaki kontakt sa zajednicom. Budući da su vjernici braća u istoj porodici, prema bratu koji je pogriješio se trebamo odnositi sa saosjećanjem. Moramo se s ljubavlju suočiti s njegovim nedjelima, ali mu milostivo pomoći da se pokaje i da bude vraćen u zajedništvo s Bogom i svojim suvjernicima. Iako je ključno da zajednice pokažu svetost kao dio našeg svjedočenja svijetu (1. Petrova 2:12), pucanje u naše ranjene nikada nije dobra opcija.

I neka vam sam Gospod mira uvijek i na svaki način da mir. Neka Gospod bude sa svima vama. (16. stih)

Pavle apeluje na Gospoda, koji je izvor mira (Jovan 14:27; Rimljanima 5:1), da podari svoj mir skupštini u Solunu. Ta zajednica je doživljavala iskušenja, progon i nevolje iznutra. To su izazvali neki neuredni članovi, ali Gospodnji mir je mogao biti nad skupštinom i smiriti njene članove. Pavlova želja je bila da Gospodnji mir ostane u zajednici uvijek i u svakoj situaciji.

Zanimljivo je primijetiti da se on moli ne samo da Gospodnji mir bude sa Solunjanima već i da „Gospod mira“ bude sa njima. Nadalje, moli se da ovaj mir bude sa „svim“ vjernicima u Solunu. Ranije u pismu, Pavle se osvrnuo na suhrišćane koji su grijeshili zbog lijenosti i ogovaranja. Ipak, ova molitva je za besposlene kao i za poslušne vjernike. Bilo je to i za bjegunce kao i za radnike. Mirna zajednica doživljava Gospodnju radost kao i Njegov mir (Filipljanima 4:2-7), i projektuje dobro svjedočanstvo izgubljenima (Filipljanima 2:14-15).

Ja, Pavle, pišem vam ovaj pozdrav svojom rukom. To je moj znak u svakom pismu – tako ja pišem. (17. stih)

Na osnovu ovog stiha i drugih dokaza, moguće je da su lažni učitelji slali pisma Solunskoj skupštini sa falsifikovanim potpisom apostola Pavla.³ Na primjer, u nekim drugim Pavlovim pismima, on spominje lažne tvrdnje o svojim učenjima (Rimljanima 3:8), ili naglašava da on lično upisuje određene riječi (Kološanima 4:18; Filimonu 1:19). Da bi uvjerio Solunjane da je ovo zaista njegovo pismo, Pavle je uz njega priložio svoj rukopis. Sam Pavlov rukopis je možda imao poseban stil koji bi njegovi saradnici prepoznali (Galatima 6:11).

Pavle je ovu vrstu potpisa uključio i u druga novosavezna pisma. Ovo se može vidjeti u Galatima 6:11, 1. Korinćanima 16:21 i Kološanima 4:18. Neki naučnici vjeruju da je Pavle patio od očne bolesti ili ozljede. Čak je moguće da je dobio ovaj hendikep kada ga je bijesna rulja kamenovala u Listri (Djela 14:19). Drugi vjeruju da je Pavle možda dobio ozbiljnu očnu bolest u nizinama Galatije, gdje su očne bolesti bile česte. Druga Korinćanima 12:7 odnosi se na Pavlov

³ Nakon smrti apostola, pojavljivali su se pseudoepigrafi i apokrifii, sa lažnim autorstvom i izmišljenim ili plagiranim sadržajem, što je nanosilo štetu hrišćanstvu.

zloglasni „trn u tijelu“, za koji neki misle da je možda bio problem s očima.

Ponekad je Pavle diktirao svoja pisma prijatelju od povjerenja, ali je svojim rukopisom priložio nekoliko završnih napomena. To bi bila uobičajena praksa u antičko doba: takav pomoćnik u pisanju bio je poznat kao *amanuensis*. Eksplicitan primjer ovoga dat je u Rimljanima 16:22. Solunjanima bi vjerovatno bilo posebno drago da vide Pavlov potpis na kraju njegovog pisma.

Neka blagodat našeg Gospoda Isusa Hrista bude sa svima vama.
(18. stih)

Pavle na kraju izgovara blagoslov. On priziva blagodat Gospoda našeg Isusa Hrista za sve solunske vjernike. Njegova upotreba zamjenice „naš“ naglašava lični odnos koji su on i Solunjani imali s Isusom. Oni su pripadali njemu, ali je u pravom smislu i on pripadao njima. Vjera ih je zauvijek spojila.

Božanska blagodat je Božja nezaslužena naklonost. Po milosti nas Bog spasava (Efescima 2:8). Blagodat nam omogućava da izdržimo iskušenja. Kada je Pavle prolazio kroz teško iskušenje ili bolest, molio se da Gospod ukloni ono što je nazvao svojim trnom u tijelu, ali Gospod ga nije uklonio. Međutim, on je uvjerio Pavla da je njegova blagodat dovoljna za njega (2. Korinćanima 12:8-9).

Ta ista svedovoljna blagodat dostupna je svima koji pripadaju Gospodu Isusu Hristu. Druga Timoteju 2:1 nas uči da nas božanska blagodat jača. Titu 2:12-13 Božjoj blagodati pripisuje pouku za nas „da se odrekemo bezbožnosti i svjetskih želja i da razborito, pravedno i odano Bogu živimo usred ovog sadašnjeg doba, dok čekamo ostvarenje te blagoslovene nade i pojavljivanje slave velikog Boga i Spasitelja našeg, Isusa Hrista“. Dakle, Pavlov blagoslov je bio prikladan zaključak njegovog pisma.